

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET

MINISTERIE VAN OORLOG

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofdred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Kol. v. d. Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
B. KONING, Luit.-Kolonel van de Generale Staf
W. DEN TOOM, Luitenant-Kolonel-Waarnemer

120ste JAAR

Nr. 5

Mei 1951

Nadruk
verboden

Abonnement f 3.- per kwartaal, Overzeese Gewesten en Buitenland f 15.- p. jaar. Losse ex. f 1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag, Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Redactioneel gedeelte

Het rapport van de militaire commissie van de Partij van de Arbeid, door M. R. H. Calmeyer, Luitenant-Generaal van de Generale Staf	250
De tactiek in de moderne oorlog. De tactiek der verbonden wapens. De aanval (V), door E. J. G. van Hootegem, Majoor van de Generale Staf	254
Nabeschouwing oefening „Crescendo”, door G. J. LeFèvre de Montigny, Kolonel van de Generale Staf	261
De afdeling Comptabiliteit in de organisatie van een Ministerie, door J. J. Scholten, Hoofd van de afdeling Comptabiliteit van het Ministerie van Oorlog	266
Samenwerking tussen veldartillerie en de overige wapens III, door J. G. J. van der Hulst, Kapitein der Artillerie	272
Generaal Collins wijst de weg naar de vrede, door B. Koning, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf	280
De tirailleurcompagnie in de aanval I, door J. H. Jansen, Kapitein der Infanterie	284
Nieuwe uitgaven	286
N.J.V.-kampen 1951	286
Factoren van invloed op militaire vorming en opleiding IV (slot), door H. W. J. Teunissen	287
Rondom de methode van instructie. Controle op de instructie, door W. Oliemans, Eerste-Luitenant der Infanterie	290
Verweer en verdediging in het militair strafproces I, door Mr H. H. A. de Graaff, Res.-Luitenant-Kolonel der Artillerie	292
Uit de buitenlandse vakpers	296

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET

MINISTERIE VAN OORLOG

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofdred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Kol. v. d. Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
B. KONING, Luit.-Kolonel van de Generale Staf
W. DEN TOOM, Luitenant-Kolonel-Waarnemer

120ste JAAR

Nr. 5

Mei 1951

Nadruk
verboden

Abonnement f 3.- per kwartaal, Overzeese Gewesten en Buitenland f 15.- p. jaar. Losse ex. f 1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag, Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Redactioneel gedeelte

Het rapport van de militaire commissie van de Partij van de Arbeid, door M. R. H. Calmeyer, Luitenant-Generaal van de Generale Staf	250
De tactiek in de moderne oorlog. De tactiek der verbonden wapens. De aanval (V), door E. J. G. van Hootegem, Majoor van de Generale Staf	254
Nabeschouwing oefening „Crescendo”, door G. J. LeFèvre de Montigny, Kolonel van de Generale Staf	261
De afdeling Comptabiliteit in de organisatie van een Ministerie, door J. J. Scholten, Hoofd van de afdeling Comptabiliteit van het Ministerie van Oorlog	266
Samenwerking tussen veldartillerie en de overige wapens III, door J. G. J. van der Hulst, Kapitein der Artillerie	272
Generaal Collins wijst de weg naar de vrede, door B. Koning, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf	280
De tirailleurcompagnie in de aanval I, door J. H. Jansen, Kapitein der Infanterie	284
Nieuwe uitgaven	286
N.J.V.-kampen 1951	286
Factoren van invloed op militaire vorming en opleiding IV (slot), door H. W. J. Teunissen	287
Rondom de methode van instructie. Controle op de instructie, door W. Oliemans, Eerste-Luitenant der Infanterie	290
Verweer en verdediging in het militair strafproces I, door Mr H. H. A. de Graaff, Res.-Luitenant-Kolonel der Artillerie	292
Uit de buitenlandse vakpers	296

HET RAPPORT VAN DE MILITAIRE COMMISSIE VAN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

door M. R. H. CALMEYER, *Luitenant-Generaal van de Generale Staf.*

Als eerste van onze politieke partijen heeft de P.v.d.A. een rapport doen samenstellen betreffende het militaire vraagstuk, zoals zich dit onder de huidige omstandigheden vertoont. De commissie daartoe werd 31 December 1949 door het partijbestuur ingesteld. Het rapport is geda-teerd 31 Januari 1951 en werd op het onlangs gehouden partijcongres van de P.v.d.A. aanvaard.

Aan het rapport werd medegewerkt door de heren K. Vorrink, Mr F. J. Kranenburg, J. Brautigam, F. J. Goedhart, J. de Kadt, B. Koning, A. J. Schouwenaar, H. van Sleen, E. A. Vermeer, Ir H. Vos en W. Wierda.

Wij achten dit rapport van zodanig belang, dat wij hieraan gaarne een beschouwing in „De Militaire Spectator” wijden, waarbij wij ons uiteraard niet op politiek, doch op militair standpunt stellen.

Het rapport is verdeeld in de volgende hoofdstukken:

- 1) het beginselprogramma van de P.v.d.A. en het militaire vraagstuk;
- 2) algemene beschouwingen;
- 3) Duitse bijdrage in de verdediging van West-Europa;
- 4) territoriale en burgerlijke verdediging;
- 5) bescherming der koopvaardij;
- 6) atoom- en waterstofbom;
- 7) enige economische aspecten van de militaire uitgaven.

In het eerste hoofdstuk wordt de houding van de socialistische bewe-ging in het algemeen en van de P.v.d.A. in het bijzonder, ten aanzien van het militaire vraagstuk aan een onderzoek onderworpen.

Hier ter plaatse volstaan wij er mede met vreugde vast te stellen, dat het resultaat hiervan een alleszins positieve houding is ten opzichte van de Nederlandse bijdrage aan de collectieve veiligheid.

De P.v.d.A. doet uitdrukkelijk afstand van de gedachte der neutra-liteit en trekt de daaruit voortvloeiende militaire consequenties, waarbij zij uitspreekt, dat iedere staat bereid moet zijn een deel van de eigen soevereiniteit over te dragen aan hogere organen. Opmerking verdient nog dat, hoewel het rapport de taak van voorlichting in eerste instantie weggelegd acht voor de verschillende levensbeschouwelijke politieke en sociale organen van de burgermaatschappij, niettemin hier voor de mili-taire opleiding een aanvullende taak wordt gezien, die van de groot-ste betekenis kan zijn voor de goede geest in de krijgsmacht. Ook wij zijn steeds van oordeel geweest, dat scholing met de wapenen niet vol-doende is om de Nederlandse jeugd weerbaar te maken, doch dat een scholing van de geest hierbij onontbeerlijk is.

In de „algemene beschouwingen” wordt de internationaal-politieke en strategische toestand besproken, waarbij de gevolgtrekking wordt gemaakt, dat Nederland zich met de andere continentale West-Europese democratieën, België, Luxemburg en Frankrijk, in militair opzicht voor-

namelijk zal moeten richten op de gezamenlijke maatregelen, tot behoud van de integriteit van het gebied dezer landen. Zo lang bewegelijke en stootkrachtige strijdkrachten ruimere initiatieven van offensieve aard nog niet mogelijk maken, zullen de gezamenlijke maatregelen zich defensief moeten baseren op enkele aardrijkskundig gegeven linies.

Bij de bespreking van de taakverdeling verwerpt het rapport terecht zelfstandige landsverdediging en komt tot de conclusie, dat de vereiste samenwerking slechts zal kunnen worden verkregen door een federatieve oplossing. In het huidige pre-federale stadium wil het rapport de opbouw van de strijdkrachten doen geschieden in voortdurend overleg met de bondgenoten en onder overweging van de bruikbaarheid der strijdkrachten in het bondgenootschappelijk verband. Op grond van de ervaring die tot dusverre bij het overleg werd verkregen, menen wij te moeten betwijfelen, of door overleg alleen zal kunnen worden verkregen, dat ieder der pactgenoten het hem toevallende aandeel volbrengt. Naar onze mening is het daartoe noodzakelijk te geraken tot bindende overeenkomsten, waarbij de partijen zich verplichten tot het nemen van bepaalde defensie maatregelen.

Wij wijzen er in dit verband op, dat een conflict, zoals kort geleden ten onzent plaats vond tussen de Minister van Oorlog en de Chef van de Generale Staf, vermeden zou zijn, indien op grond van een internationale overeenkomst vast stond, welke parate en niet parate strijdkrachten Nederland voor de opbouw der West-Europese defensie moet leveren. Het geraken tot dergelijke bindende afspraken, waarbij uiteraard de financiële consequentie onder ogen moet zijn gezien, achten wij meer binnen het bereik der mogelijkheden te liggen, dan een gezamenlijk defensie-budget van de pactgenoten, hetgeen door het rapport, uit militair oogpunt, als een minimum eis naar voren wordt gebracht.

Bij het bespreken van de door de V.S. te verlenen materiële steun stelt het rapport, dat deze vooral gericht moet zijn op het verstrekken van roerend materieel voor parate strijdmachtonderdelen, aan te vullen door locale productie. Het is ons niet duidelijk, waarom de Amerikaanse materiële steun aldus wordt beperkt tot de parate strijdkrachten. De consequentie hiervan voor ons zou zijn, dat wij, op grond van de jongste mededelingen van de vorige Minister van Oorlog, slechts in aanmerking zouden komen om 1 October a.s. de uitrusting voor één brigade te ontvangen, terwijl de in opleiding zijnde en de mobilisabele landstrijdkrachten geheel uit eigen kracht zouden moeten worden uitgerust, hetgeen ver boven ons vermogen zou gaan.

Wij kunnen deze zinsnede uit het rapport slechts gedeeltelijk verklaren uit het feit, dat dit kennelijk in het hebben van parate strijdkrachten veel verder wil gaan, dan tot dusverre in het voornemen van de Regering ligt. Zo wordt voor de landen van West-Europa het bezit van parate legers nodig geacht, wordt de voorkeur uitgesproken voor de organisatie van een Europees staand leger en wordt een minimum van veiligheid slechts bereikbaar geacht, indien een zo groot mogelijk deel der Europese strijdkrachten voortdurend paraat is. Hoewel de uitdrukking „een zo groot mogelijk deel” rekbaar is, staat de geest van het rapport hier toch in sterke tegenstelling tot de door de Regering terzake aangekondigde maatregelen, neerkomende op het voorwaardelijk vormen van één parate brigade per 1 Oct. a.s. Teneinde tot de nodig ge-

oordeelde paraatheid te geraken, ziet het rapport een dienstplicht van 2 jaar ernstig onder het oog, zonder zich echter op dit punt reeds vast te leggen. Ook hier wordt gewenst een spoedige uitspraak op internationaal niveau, waarbij wij ons gaarne aansluiten. De opbouw van een Europees leger als onderdeel van de Noord-Atlantische strijdmacht, onder éénhoofdige leiding, wordt met instemming begroet, zonder dat het rapport echter nader aangeeft, wat onder een Europees leger valt te verstaan en hoe een dergelijke strijdmacht verenigbaar is met de huidige souvereiniteit der Europese staten.

Bij de bespreking van *een Duitse bijdrage in de verdediging van West-Europa* spreekt het rapport zich zeer positief ten gunste hiervan uit en wijst er op, dat de uitschakeling van een bevolking van 40 miljoen uit het geheel van de West-Europese verdediging, deze volstrekt illusoir zou maken tegenover de te verwachten tegenstander, terwijl ook het West-Duitse industriële potentieel voor een Europese defensie onmisbaar is. Wel wijst het rapport er op, dat het hier niet gaat om de herbewapening van een souverain Duitsland, maar om het vormen van een Duitse bijdrage in het kader van het Noord-Atlantisch pact, terwijl het rapport voorts meent, dat de vorming van een Atlantisch Stafcommando en van een daaraan ondergeschikt eventueel supra-nationaal Europees commando, de vorming op nationale basis van een Duitse Generale Staf kan verhinderen.

Wij achten de beschouwing omtrent de strategische noodzaak der inschakeling van Duitsland onweerlegbaar, maar zijn niettemin van mening, dat dit vraagstuk helaas ontijdig werd aangesneden nl. op een tijdstip, waarin de herbewapening praktisch niet kon worden uitgevoerd.

Wat betreft de verhindering tot het vormen van een Duitse Generale Staf, verwacht het rapport o.i. commando-organen, zoals het in vorming zijnde hoofdkwartier van Eisenhower, met de organen, welke noodzakelijk zijn, om in de verschillende landen de strijdkrachten te recrutereren, te organiseren, te oefenen, uit te rusten en in geval van nood te mobiliseren en te concentreren. De hiertoe nodige organen, nl. de generale staven, blijven onontbeerlijk en kunnen eerst worden samengesmolten, indien de verschillende landen op het gebied van souvereiniteit, wetgeving, economie, financiën enz. eveneens samensmelten. Wij geloven niet, dat dit in de naaste toekomst zal gebeuren en zien dan ook bij een Duitse herbewapening een Duitse Generale Staf in enigerlei vorm onvermijdelijk te voorschijn komen.

Bij de bespreking van *de territoriale en de burgerlijke verdediging* geeft het rapport er blijk van, het belang van deze aangelegenheden terdege in te zien. Het is van mening, dat de territoriale verdediging niet op basis van vrijwillige aanmelding kan berusten en wil daarom bedoelde verdediging samenstellen uit dienstplichtigen, die lichamelijk voor de algemene dienstplicht zijn goedgekeurd, doch niet worden ingedeeld bij de operationele organen van de krijgsmacht. Deze Nationale Reserve zou regionaal worden georganiseerd en het aantal oefeningen volbrengen, dat door de eisen van militaire paraatheid wordt bepaald. Het komt ons voor, dat hierbij twee zaken uit het oog zijn verloren. Ten eerste moet de kern van de territoriale verdediging bestaan uit volwaardige operationele eenheden, daar deze in staat moeten zijn 's vijands

beste troepen, nl. diens valscherms- en luchtlandingstroepen, aan te grijpen en te vernietigen. Ten tweede zullen, ten bate van de operationele organen van de krijgsmacht en al wat daaraan vast zit, de komende lichtingen vrijwel geheel moeten worden uitgeput, zodat zeker niet voldoende dienstplichtigen over blijven om het meer statische deel van de territoriale verdediging daarmee te organiseren. Wil men dit doen, dan zal het noodzakelijk zijn terug te grijpen op de lichtingen uit de bezettingsjaren, die tot dusverre geen dienstplicht hebben volbracht, en op het niet gebruikte deel van de volgende lichtingen, totdat lichtingen uit de operationele strijdkrachten door jongere worden vervangen en voldoende vrij komen voor territoriale taken.

Het hoofdstuk over *de bescherming der koopvaardij* valt buiten het ressort van „De Militaire Spectator”.

Over *de atoom- en waterstofbom* geeft het rapport een beknopte verhandeling, waarbij de algemene beschermingsmaatregelen worden besproken. Er wordt mee rekening gehouden, dat in een conflict de A en H bommen wel degelijk gebruikt zullen worden, doch niet de beslissing zullen brengen. In een onverhoopte derde Wereldoorlog zullen, naar de mening der samenstellers, die wij geheel delen, nog grotere legers, vloten en luchtmachten optreden om de uiteindelijke beslissing te forceren, dan de eerste en tweede Wereldoorlog ons te zien hebben gegeven.

Het laatste hoofdstuk behandelt *enige economische aspecten van de militaire uitgaven*. Hoewel wij noch economisch noch financieel zijn en derhalve een uitvoeriger bespreking van dit hoofdstuk aan meer deskundigen moeten overlaten, achten wij dit onderdeel toch het minst overtuigende van het rapport. Verondersteld wordt, dat het Sovjetblok maximaal plm. 30 % van het nationale inkomen voor oorlogsdoeleinden besteedt, terwijl op grond van een ruwe schatting wordt vermeend, dat de Atlantische staten door aanwending van 10 % van het nationale inkomen een militaire organisatie zouden kunnen opbouwen dubbel zo sterk als de Russische. Hierbij is o.i. uit het oog verloren, dat de organisaties der Atlantische staten aanmerkelijk kostbaarder zijn dan die van de Oost-Europese en Aziatische volkeren. Zo hebben de bekende Amerikaanse journalisten, de gebr. Alsopp, onlangs becijferd, dat om 100 Amerikaanse divisies in het veld te houden, 6 à 7 miljoen man nodig zijn, terwijl dit aantal voor 100 Russische divisies slechts 2,2 miljoen bedraagt. De hogere levensstandaard in de Atlantische staten en de aanmerkelijk betere verzorging, die deze hun troepen moeten geven, spelen hierbij een grote rol.

Op grond van bedoelde schatting komt het rapport tot de conclusie, dat onze defensiebegroting tot 1250 miljoen gulden zou moeten stijgen, waarna wordt berekend, dat dit mogelijk zou zijn zonder aantasting van het levenspeil van de grote massa. Naar bekend is, kondigde de Regering reeds een defensiebegroting van 1500 miljoen aan, terwijl valt te voorzien, dat ook het levenspeil van de grote massa, ondanks de maatregelen om dit zoveel mogelijk te handhaven, niet onaantast zal blijven.

Wij besluiten hiermede de bespreking van dit belangrijke rapport. Hoewel wij niet hebben geschroomd op verschillende punten blijk te geven van een afwijkend standpunt, hebben wij voor het rapport als geheel toch grote waardering en geloven wij, dat hiermee een belangrijke bijdrage is gegeven tot de oplossing in internationaal verband van het Nederlandse defensievraagstuk.

DE TACTIEK IN DE MODERNE OORLOG

door E. J. C. VAN HOOTEGEM, *Majoor van de Generale Staf,
Leraar aan de H.K.S.*

IX. DE TACTIEK DER VERBONDEN WAPENS

C. De aanval (V).

14. De nachtaanval (slot).

d. Het opmaken van het aanvalsplan.

Nadat de commandant tot het besluit is gekomen, dat een aanval bij duisternis hem de beste kans van slagen biedt, gaat hij over tot het opmaken van het aanvalsplan. Hierbij neemt hij in grote lijnen dezelfde punten in overweging als bij een dagaanval, echter aangevuld met de bijzondere voorbereidingen, welke bij een nachtaanval niet kunnen worden gemist. Volgens Westelijke opvattingen zijn deze:

- (1) Het verzamelen van inlichtingen en het domineren van de vijand.

Aangezien een nachtaanval tot de kleinste bijzonderheden moet worden voorbereid, zal men niet kunnen ontkomen aan zeer in details tredende verkenningen. In verband met de geheimhouding moeten deze evenwel op een zo hoog mogelijk niveau worden gecoördineerd. Ook zal meer aandacht moeten worden besteed aan de vermoedelijke weersomstandigheden en tijden van grootste graad van duisternis. Deze toch kunnen in hoge mate van invloed zijn op de bepaling van uur U.

Indien mogelijk moet de patrouillegang geschieden door troepen, die reeds met de vijand in contact zijn, zodat deze niet meer inlichtingen omtrent troepenverplaatsingen in handen worden gegeven, dan strikt noodzakelijk is.

- (2) Het vaststellen van de aanvalsdoelen.

De meningen in het buitenland over de mogelijke omvang van een aanvalsdoel voor een nachtelijke onderneming, en over de maximum afstand, die tussen gereedstelling en dit doel mag liggen, lopen nogal uiteen. De tegenstellingen liggen voornamelijk tussen de opvattingen aan beide zijden van het IJzeren Gordijn.

De Westelijke geallieerden nemen in beginsel aan, dat het bataljon infanterie de grootste tactische eenheid is, die een aanval bij duisternis kan uitvoeren. Een nachtelijke actie van een regiment acht men slechts mogelijk, indien de bataljons onafhankelijk van elkaar aanvallen. Men is van oordeel, dat de moeilijkheden verbonden aan de gevechtsleiding en het onderhouden van het verband een nachtelijke aanval, waarbij bataljons zouden moeten samenwerken, onmogelijk maken.

Uit de aard der zaak kan bij een dergelijke theorie het aanvalsdoel niet ver van de gereedstelling liggen. Noch kan het groot van omvang zijn.

Omtrent de Russische opvattingen volgen in het verloop van dit artikel nadere bijzonderheden.

(3) De taakverdeling over de onderdelen.

Een van de eerste punten van overweging bij elke aanval is het vaststellen van de groepering. Bij een nachtaanval is manoeuvre nagevoeg uitgesloten. Men wordt gewoonlijk gedwongen om recht op het doel af te gaan en de sterkte van het voorste aanvalselon wordt meestal door de breedte van dat doel bepaald. Het ontwerp-voorschrift Infanteriebataljon geeft aan, dat voor een peloton ten hoogste mag worden gerekend op een frontbreedte van 80 meter. Gegevens uit Engelse bron stellen de frontbreedte van een voorcompagnie, afhankelijk van de groepering der onderdelen, op 60 tot 400 meter.

Indien de breedte van het aanvalsdoel uitmaakt, dat met meer dan één voorcompagnie moet worden aangevallen, moet aan elk dezer compagnieën een zeer nauwkeurig afgebakend deel van het doel worden toegewezen. Gewoonlijk valt een voorcompagnie aan met twee pelotons in voorste lijn, vooral indien de graad van duisternis nog enige manoeuvre met het derde peloton mogelijk maakt. Een aanval met drie pelotons in voorste lijn moet als een uitzondering worden beschouwd en slechts in overweging worden genomen, indien de duisternis het onderhouden van het verband ten zeerste bemoeilijkt. Ook de tussenruimten en afstanden zijn van de graad van duisternis afhankelijk.

Gewoonlijk houdt de bataljonscommandant één compagnie in reserve voor het afslaan van vijandelijke tegenaanvallen. De commandant van de reservecompagnie moet dan volkomen op de hoogte zijn van de taak der voorcompagnieën, teneinde deze op elk gewild ogenblik te kunnen overnemen.

Groepen van de reserve kunnen worden gebruikt voor het opruimen van achtergebleven kleine weerstanden.

(4) Het vaststellen van de vuursteun.

De nachtaanval biedt een verhoogde kans op het uitbuiten van verrassing. Men onderscheidt de stille en de niet-stille nachtaanval, waarbij het voornaamste verschilpunt ligt in het, al dan niet, gebruik maken van een inleidende beschieting.

De niet-stille nachtaanval wordt vóór, tijdens, en na de actie met vuur gesteund, welke vuursteun wordt geleverd door artillerie en door de zware wapens van bataljon en regiment. Vuren ter ondersteuning van de aanval kunnen gewoonlijk slechts op tijdprogramma worden afgegeven, zodat slechts markante doelen onder vuur kunnen worden genomen. De beschermende vuren en de afsluitingsvuren na de aanval hebben tot doel het aanvalsobject te isoleren, teneinde tegenaanvallen in de kiem te smoren.

Bij een stille nachtaanval is het de bedoeling, dat de aanvalsgroepen, teneinde een maximum aan verrassing te verkrijgen, zonder vuursteun tot op stormafstand naderen. Toch moet voor een dergelijke aanval steeds een volledig vuurplan worden opgemaakt, hetgeen onverwijld in werking moet worden gesteld indien de verrassing ontijdig verloren zou gaan.

(5) Het verzamelen en het opvoeren van de gevechtstroepen.

Indien dit mogelijk is worden de voorbereidingen in de verzamelplaatsen nog bij daglicht getroffen. Zij bestaan uit het voeden der troe-

pen, het uitreiken van extra munitie, het voltooien van de plannen en het geven van de laatste aanwijzingen en bevelen.

De infanterie rukt met zo weinig mogelijk draaglast uit de verzamelplaatsen op. Het verdient hierbij geen aanbeveling deze draaglast in vaste orders aan te geven, aangezien zij afhankelijk is van de omstandigheden.

Zowel gereedstelling als startlijn moeten duidelijk worden aangegeven. Soms kan het nodig zijn deze werkzaamheden op het hogere niveau te coördineren. De startlijn moet zo dicht mogelijk bij de vijandelijke stelling worden gekozen en, indien nodig, door gevechtspatrouilles worden beschermd.

De opmarswegen moeten duidelijk door middel van bij duisternis zichtbare hulpmiddelen worden aangegeven (lint, lampen, enz.)

De verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van bovengenoemde werkzaamheden is bij Amerikanen en Engelsen op verschillende wijze geregeld. Bij de eersten is het de taak van de S2 (inlichtingenofficier) van het bataljon. Bij de Engelsen worden verzamelplaatsen en opmarsweg naar de gereedstelling ingericht door de zorg van het hogere echelon, terwijl de inrichting van de gereedstelling en het aanduiden van de startlijn moeten worden uitgevoerd door het aanvalsbataljon.

Het houden van de richting geschiedt op kompasstand, dan wel door middel van lichtspoomunitie (luchtdoelartillerie), kunstverlichting, een artilleriebarrage e.d. De Amerikanen maken voorts gebruik van gidsdetachementen. De oprukkende troepen markeren de afgelegde weg voor de volgende troepen.

(6) Uur U.

Er bestaat geen vaste regel voor het tijdstip, waarop een nachtaanval moet worden ingezet. Uur U zal in het algemeen afhankelijk zijn van een of meer der volgende factoren:

- De tijd, welke nodig is om de aanvalstroepen te verzamelen en gereed te stellen.
- De vermoedelijke weersomstandigheden, zoals de graad van duisternis, de windrichting, de stand van de maan, enz.
- De patrouillegewoonten van de vijand.
- De aanwezigheid van natuurlijke of kunstmatige hindernissen.
- De mogelijkheid van de vijand, om nog bij duisternis een tegenaanval uit te voeren.
- Hiermede in verband, de tijd, welke nodig is om op het aanvalsdoel te consolideren. Op regimentsniveau rekent men, onder gemiddelde omstandigheden, op drie uur.
- Plannen van de hogere commandant voor de voortzetting van de operatie.

(7) Reorganisatie en consolidatie op het aanvalsdoel.

Met de reorganisatie en consolidatie op het aanvalsdoel moet reeds bij het opmaken van het aanvalsplan zoveel mogelijk rekening worden gehouden. De moeilijkheden, veroorzaakt door de duisternis kunnen zijn:

- Het door elkaar geraken van onderdelen tijdens de opmars en de aanval en het daaruit voortvloeiend tijdelijk verlies van personeel.

- Scheiding van commandanten van hun radiotoestellen.
 - Opvoeren van hulpwapens.
 - Oponthoud tijdens de aanval, met als gevolg, dat bij het aanbreken van de dag nog niet op het aanvalsdoel is geconsolideerd.
 - Het innemen van verkeerde opstellingen na het bereiken van het aanvalsdoel, welke vergissingen eerst bij dagaanbreken worden ontdekt.
- Het uitblijven van succes op een gedeelte van het aanvalsdoel, terwijl dit eerst bij daglicht wordt bemerkt.

(8) Bijzondere overwegingen en maatregelen.

(a) *Geheimhouding en misleiding.*

Geheimhouding wordt het beste verkregen door het beheersen van niemandsland en het uitvoeren van een zorgvuldig opgesteld misleidingsplan. Voor dit laatste moet gewoonlijk overleg worden gepleegd met de hogere commandant. Misleiding kan o.a. worden verkregen door het afgeven van vuurconcentraties op andere sectoren en door de kunstmatige verlichting daarvan.

(b) *Gevechtsleiding en verbindingen.*

De Engelsen gaan ervan uit, dat commandanten weinig kunnen zien van de voortgang van een nachtaanval en tijdens deze aanval weinig persoonlijke invloed kunnen uitoefenen op het moreel van hun troepen. Zij moeten zich, volgens hen, bevinden op een plaats, waar voldoende verbindingsmiddelen aanwezig zijn om de gevechten te kunnen leiden. Divisie- en brigadecommandanten bevinden zich op hun commandoposten. De bataljonscommandant marcheert achter de voorcompagnieën of bij de reservecompagnie. Hij moet, zo mogelijk, verbinding hebben met de brigade.

De Amerikanen zijn daarentegen van mening, dat het voor de goede leiding van een nachtgevecht nodig is, dat de commandanten zich in het algemeen ver vooruit bevinden, en dat lager kader achter de troep marcheert. Bij hen rukt de bataljonscommandant, met zijn commandogroep, op achter het leiding gevende gidsdetachement.

Persoonlijk prefereer ik de Amerikaanse methode. In de eerste plaats is het houden van de juiste richting een van de zwaarste opgaven bij een nachtaanval. Een commandant zal hier slechts invloed op kunnen uitoefenen, indien hij bij het voorste echelon marcheert. In de tweede plaats zal juist de wetenschap, dat de commandant de aanval persoonlijk leidt het moreel van zijn troep ten goede komen. Ook al ziet die troep hem niet.

In het algemeen is men het er over eens, dat zolang mogelijk moet worden gebruik gemaakt van de lijnverbindingen, welke door de voorste troepen worden uitgerold. Andere verbindingsmiddelen zijn ordonnansen, radio en vuurwerkseinen.

(c) *Maatregelen ter voorkoming van verwarring.*

De verschillende methoden, waarop opmarswegen en gebieden kunnen worden aangegeven, zijn reeds tot uiting gekomen. Al het personeel moet worden voorzien van herkenningstekens. Voor het kader moeten

afzonderlijke herkenningstekens worden vastgesteld. Ook kan een wachtwoord worden bepaald.

Herkenningstekens moeten op afstand van enkele meters goed zichtbaar zijn, doch mogen op grote afstanden niet opvallen. Het wachtwoord mag geen sisklanken bevatten.

(d) Wijze en snelheid van oprukken.

Nadat de startlijn is gepasseerd wordt de weg gemarkeerd door de voorste oprukkende troepen (het gidsendetachment). Indien de omstandigheden dit mogelijk maken kan op terreinafscheidingen worden gestopt om het verband op te nemen.

De snelheid van oprukken is afhankelijk van het terrein, van de graad van duisternis en van het feit of al dan niet een stille nachtaanval wordt uitgevoerd. Bij deze laatste ligt het tempo doorgaans lager dan bij een niet-stille.

In verband met deze uiteenlopende factoren kan geen algemeen tempo worden voorgeschreven. Indien geen hindernissen aanwezig zijn kan bij volle maan, een snelheid van 100 meter in 3 minuten te langzaam zijn. Indien een mijneveld tegen levende doelen moet worden doorschreden kan 100 meter in 6 minuten te snel zijn.

e. Hulpwapens bij de nachtaanval.

Indien het gevechtveld niet kunstmatig wordt verlicht, is het gebruik van hulpwapens, ten dienste van een nachtaanval, aan verregaande beperkingen gebonden. Luchtsteun is dan problematisch, en men zal in het algemeen slechts gebruik kunnen maken van de hulp van artillerie, tanks en genietroepen.

(1) Artillerie.

Dit onderwerp is reeds tot uiting gekomen in paragraaf d (4).

(2) Pantserwapen.

Ook hier is enig verschil van opvatting tussen de Engelsen en de Amerikanen.

De Engelsen zijn van oordeel, dat tanks slechts kunnen worden gebruikt voor de consolidatie op het aanvalsdoel, tenzij kunstmatige verlichting wordt toegepast. De tanks moeten dan bij het aanbreken van de dag op dit doel aanwezig zijn. Men erkent overigens, dat geluid van oprukkende tanks, bij nacht, het moreel van de vijand kan aantasten.

Ook de Amerikanen zien een beperking van de mogelijkheid om tanks bij duisternis te laten optreden, maar ze gaan hierbij niet zo ver als de Britten. Zij gebruiken hun tanks wel voor het afgeven van voorbereidende vuren tijdens de inleidende beschieting, terwijl men ook het gebruik tijdens de aanval zelf niet geheel en al uitsluit. Het ontwerpvoorschrift Infanteriebataljon zegt hieromtrent: „In sommige gevallen, bijvoorbeeld voor het opruimen van geïsoleerde vijandelijke weerstandsnesten van beperkte omvang, kan over voor tanks goed begaanbaar terrein de aanval worden uitgevoerd door tanks met opgezeten infanterie. Bij het doel gekomen springt de infanterie van de

tanks en zuivert het aanvalsdoel. Hierbij is voor de tanks een zicht van tenminste 50 meter nodig."

In hoeverre het gebruik van moderne technische middelen als infrarood invloed zal uitoefenen op het optreden van tanks bij duisternis is nog niet te bepalen. Men vergete niet, dat deze uitvinding zowel in het voordeel van tanks, als in dat van de antitankwapens kan werken.

Gebruik van infanterie-terreincarriers van het type Kangaroo kan nuttig zijn, indien de aanvalsdoelen betrekkelijk ver van de gereedstelling liggen of indien mijnenvelden tegen levende doelen moeten worden doorschreden. Hun gebruik is echter, evenals dat van tanks, aan de graad van duisternis gebonden.

(3) Genietroepen.

Een eenheid, welke voor het uitvoeren van een nachtaanval is aangewezen kan worden versterkt met genietroepen. Deze kunnen dan worden gebruikt voor het opruimen van mijnenvelden en andere hindernissen; voor het herstellen van wegen, en voor het verlenen van steun bij het organiseren van de verdediging, nadat het aanvalsdoel is genomen.

f. Verlichting van het gevechtveld.

In de afgelopen oorlog werd een ruim gebruik gemaakt van kunstmatige verlichting van het gevechtveld, vooral indien tanks bij de aanvalstroepen waren ingedeeld en andere omstandigheden een volkomen verrassing onmogelijk maakten.

Technisch kan een dergelijke verlichting op verschillende wijzen ten uitvoer worden gelegd.

Men kent de directe verlichting van het gevechtveld door middel van zoeklichten of valschermlichten, welke door de luchtmacht worden uitgeworpen. De zoeklichten schijnen rechtstreeks op het doel, waardoor zij zeer kwetsbaar zijn en slechts gedurende beperkte tijd in actie kunnen komen. Bij indirecte verlichting stelt men hen op achter een verticale dekking en maakt men daarbij gebruik van weerkaatsing of van de diffusie der stralenbundels. De kwetsbaarheid is minder en zij kunnen langer onafgebroken dienst doen.

In verband met de uitbuiting van de verrassing is men er in de afgelopen oorlog wel toe over gegaan om de kunstmatige verlichting eerst in werking te stellen op het ogenblik, dat het eerste aanvalsdoel was bereikt.

g. Het bevel voor de nachtaanval.

Het bevel voor de nachtaanval bevat meer details, dan dat voor een normale aanval bij daglicht. Vele van deze bijzonderheden kunnen eerst tijdens het verloop van de voorbereidingen worden vastgesteld. Zelden zal daarom onmiddellijk een volledig bevel voor de nachtaanval kunnen worden uitgegeven. Zowel staf als troepencommandant zullen tijdens de periode van voorbereiding, doorgaans moeten werken op partieel uitgegeven bevelen en aanwijzingen, welke tijdens besprekingen worden bekend gemaakt.

Tenslotte zal men komen tot een volledig bevel. Mogelijke punten,

welke daarbij in beschouwing kunnen worden genomen treft men aan in de ontwerpvoorschriften Infanteriebataljon en Tirailleurcompagnie, welke binnenkort worden uitgegeven, en welke reeds thans bij gedeelten, aan de troep worden bekend gemaakt.

h. Russische opvattingen.

De Russen zien de mogelijkheid van aanvallen bij duisternis geheel anders dan de Westelijke geallieerden. Zij kennen de ondernemingen op kleine schaal. Zij zetten echter ook veel grotere eenheden in, en de geschiedenis kent voorbeelden van Russische nachtaanvallen, welke bij het invallen van de duisternis werden uitgevoerd en waarbij de aanvallende troepen bij het aanbreken van de dag 10 tot 15 kilometer in de vijandelijke stelling waren doorgedrongen. Men gaat tot de nachtaanval over, indien dichte mijnevelden of hindernissen moeten worden doorschreden, dan wel als verrassing bij dag is uitgesloten en men grote verliezen verwacht. Indien een dergelijke aanval mislukt herhaalt men deze gaarne op dezelfde plaats omdat men van de veronderstelling uitgaat, dat de vijand dit niet verwacht.

Reeds eerder werd melding gemaakt van het feit, dat gehele bataljons bij nacht infiltrerden, om dan bij dagaanbreken een gecoördineerde aanval in te zetten binnen de vijandelijke stelling.

Men kent de stille en de niet-stille nachtaanval. Bij deze laatste wordt de vijandelijke artillerie vaak aangeprepen door de luchtmacht.

Ook de Russen gebruiken kunstmatige verlichting. Men paste deze op grote schaal toe bij de overtocht over de Oder en bij de slag om Berlijn. De verlichting geschiedde ook wel door het in brand schieten van objecten, gelegen achter de vijandelijke doelen, teneinde deze als silhouet te doen uitkomen.

Naar Russisch oordeel hangt het succes van een nachtelijke onderneming in hoge mate af van de verkenningen, van de zorgvuldige voorbereiding, van de eenvoud van het plan, van de eenvoud en snelheid van uitvoering en van de mate van verrassing. In dit opzicht wijkt hun theorie niet af van die van de Amerikanen en Engelsen. Men geeft steeds prioriteit aan de factor verrassing, welke men tracht te bereiken door aan te vallen op een terreingedeelte, dat door de vijand als ongunstig wordt geapprecieerd, dan wel door de aanval in te zetten op een zeer onverwachte tijd. De meest gebruikelijke tijd van aanval is twee tot drie uur voor het aanbreken van de dag. Het kwam echter ook voor, dat na een dag hard vechten een nachtaanval werd ingezet om 2300 uur, teneinde de uitgestreden vijandelijke troepen geen gelegenheid te geven zich te herstellen.

In tegenstelling met de Westelijke geallieerden maken de Russen bij het lanceren van nachtaanvallen doorgaans gebruik van met de infanterie oprukkende tanks. De infanteristen lopen dicht bij elkaar en houden steeds verband met de tanks. Teneinde de inwerking van het vijandelijke vuur te verminderen wordt in hoger tempo opgerukt, dan bij ons het geval is.

De compagnie valt meestal aan met alle pelotons in één lijn en de groepen in pijlvorm. Het bataljon met de compagnieën naast elkaar. De commandanten bevinden zich nog verder naar voren, dan bij een dagaanval reeds het geval is.

NABESCHOUWING OEFENING „CRESCENDO”

door G. J. LEFEVRE DE MONTIGNY, *Kolonel van de Generale Staf.*

Als besluit van de opleiding van de lichte 1949 II werd onder leiding van de Commandant Strijdkrachten te Velde van 10—15 Maart de oefening „Crescendo” gehouden, waarbij de 44 Regiments Gevechtsgroep (Rgg), versterkt met het 44 Verk Esk als Blauwe Partij optrad. Behalve het oefenen van C-44 Rgg en zijn staf in de bevelvoering over deze eenheid was als doel van deze oefening gesteld:

- Het legeren van troepenonderdelen onder oorlogs-omstandigheden, met inbegrip van de daarbij te treffen veiligheidsmaatregelen;
- het uitvoeren van verplaatsingen onder bedreiging van de vij lucht-macht;
- het uitvoeren van tactische handelingen der verbonden wapens in samenwerking met de luchtmacht;
- de logistieke verzorging.

Daar de oefening in de eerste plaats voor de troep was bedoeld, werden de tactische opzet en de uitvoering daarvan uiterst eenvoudig gehouden. Men ging uit van de gedachte, dat de tactische kennis en bekwaamheid van Cn zeer goed, misschien zelfs beter, op andere wijze, o.a. door tactische oefeningen op de kaart, kan worden opgevoerd.

Aangezien de oefening Crescendo nog vijfmaal gedurende de achtereenvolgende herhalingsoefeningen zal worden gehouden, is het van belang op deze eerste oefening wat dieper in te gaan, opdat voor de volgende uit de gemaakte fouten lering kan worden getrokken. Men dient daarbij echter wel te bedenken, dat weliswaar de algemene opzet van de oefening ongewijzigd zal blijven, doch dat van de zijde van de leiding zodanige maatregelen zullen worden genomen, dat de tactische uitvoering en dus het verloop van de oefening, telkens een ander beeld zal vertonen.

Aan de oefening lag de volgende gedachtengang ten grondslag. Tussen een Blauw (Oostland) en een Rood (West)land zijn de diplomatieke verhoudingen gespannen. De grens tussen beide landen loopt van Horst (bij het IJsselmeer) over Ermelo (bij Blauw), Staverden, Nieuw Millingen verder naar het Zuiden in de richting Oosterbeek.

Ofschoon tot elke prijs wordt getracht een oorlog te voorkomen, is toch in beide landen de mobilisatie afgekondigd en de concentratie gelast. Te verwachten is echter dat de Rode concentratie eerst enkele dagen na die van Blauw zal zijn voltooid. Teneinde voorlopig elke provocatie te vermijden trekt Blauw zijn troepen O van de grens, in de omgeving van Ootmarsum—Enschede en O daarvan samen. Spoedig blijkt echter, dat oorlog niet is te vermijden. De Blauwe regering besluit nu het initiatief te nemen en door een verrassende opmars de rode concentratie te verstoren. Als gevolg hiervan krijgt C-44 Rgg de opdracht om zijn troepen naar de omgeving van Nunspeet en Oldebroek te verplaatsen en vervolgens met het eerst beschikbaar komende bat, gesteund door artillerie en luchtmacht, de grens bij verrassing

te overschrijden, de rode grensdetachementen terug te werpen en zich in het bezit van Putten te stellen, om hierdoor de mogelijkheid voor een verdere opmars in Z richting te openen.

De oefening bestond uit 2 delen, een *eerste deel* van 10—12 Maart, waaraan behalve de Hoofdhulpleider, Generaal Majoor C. D. Toet, met zijn staf, alleen de Staf van de 44 Rgg deelnam en een *tweede deel* van 13—15 Maart, waaraan aan Blauwe zijde de volledige 44 Rgg en het 44 Verk Esk deelnamen, aan Rode zijde het 446 Bat inf en de 44e Cie Commandotroepen. Zowel Rood als Blauw werden gesteund door luchtmachtkrachten. Het was dus niet een oefening tussen twee gelijkwaardige partijen, waarbij aan de Partij Cn volle vrijheid van handelen gelaten kon worden, maar een oefening, waarvan het verloop in grote trekken vooruit was vastgesteld en waarbij Rood slechts de vij weerstand kon demonstreren. Het is goed dit nog eens duidelijk te stellen, want tijdens de oefening bleek dit niet altijd ten volle te worden begrepen. Dat zulks aan de hulpleiders bijzondere eisen stelt behoeft wel nauwelijks te worden opgemerkt.

Gedurende het *eerste deel*, dat uitsluitend ten doel had de Staf 44 Rgg in de gelegenheid te stellen om zich ten volle in de situatie in te leven en al die moeilijkheden op te lossen, die zich nu eenmaal bij het overgaan van vredes- op oorlogsomstandigheden voordoen, werd uitsluitend de verplaatsing naar het rayon Oldebroek-Nunspeet, met inbegrip van alle daaraan verbonden logistieke consequenties behandeld. Aan de getroffen regelingen werden nog enige moeilijkheden in de weg gelegd, doordat geleidelijk berichten binnenkwamen omtrent sabotage-acties door de met Rood sympathiserende grensbevolking, welke acties hun invloed op deze regelingen deden gelden en waarop dus gereageerd moest worden.

Als geheel gezien heeft dat deel van de oefening aan zijn doel beantwoord. De vereiste bevelen — waarvan ik een nadere bespreking niet belangrijk genoeg acht om daarvoor aandacht te vragen — zijn tijdig gereed gekomen. De camouflage, het opstellen van werktuigen, enz. enz., vonden in deze periode hun oplossing, waardoor de overgang naar het tweede deel meer ongemerkt en regelmatig verloopt.

Het *tweede deel* van de oefening Crescendo — de oefening met troepen — was een direct vervolg op het eerste deel. De verschillende onderdelen kwamen van 13 Maart 0700 af op die plaatsen en tijdstippen in de omgeving van Nunspeet en Oldebroek beschikbaar als door de de gevechtsgroepscommandant in diens tevoren opgemaakte verplaatsingsbevelen was bevolen.

Inmiddels had deze de opdracht ontvangen om op 14 Maart te 1100 met één bataljon bij verrassing de grens te overschrijden en zich in het bezit van Putten te stellen en vervolgens naar Nijkerk op te rukken.

Gelet op de hem bekend geworden gegevens omtrent mijnenvelden, besloot de ggC deze aanval onmiddellijk West van Ermelo in te zetten. Het 44 Verk Esk had opdracht ontvangen van Staverden uit op te rukken in W richting, het grote boscomplex O van Putten van vijand te zuiveren en o.m. verkenningen tegen dit dorp in te zetten.

Toen uit de op 14 Maart ingezette gevechten bleek, dat de Rode weerstand sterker was dan werd verondersteld en noch het W van

Ermelo ingezette bat, noch het Verk Esk noemenswaardige vorderingen maakten, besloot de ggC op 15 Maart de beide resterende bats achter elkaar O van Ermelo in te zetten, met opdracht om Putten te nemen en vervolgens naar Nijkerk op te rukken.

Ofschoon de Commandant Strijdkrachten te Velde bij de eindbespreking met voldoening over het verloop van de oefening kon spreken en daarbij in het bijzonder uiting kon geven aan zijn waardering voor de wijze waarop de troepen zich in de oefening hadden ingeleefd en de ambitie, waarmee zij de hen opgedragen taak hadden volbracht, werden naast geconstateerde tekortkomingen ook enkele andere opmerkingen gemaakt.

1. *Verplaatsingen.*

Tijdens de oefening Crescendo is wederom duidelijk het gevaar gebleken, verbonden aan verplaatsingen overdag zonder voldoende bescherming in de lucht. Elke C moet beseffen, dat zodanige verplaatsingen, althans indien het grotere eenheden betreft, voor de vijand niet slechts niet onopgemerkt blijven, maar dat zij voor de er bij betrokken troepen inderdaad een ernstig gevaar inhouden.

2. *Veiligheidsmaatregelen.*

Nog te weinig aandacht wordt besteed aan de eigen, directe beveiliging zowel door de troepen in voorste lijn (door het uitzetten van wachten en posten en door het uitvoeren van actieve gevechtsverkenningen) als door meer achterwaarts gelegen onderdelen, organen en cpn. De door de oorlogvoering op brede fronten grotere kans op infiltratie, de steeds bestaande mogelijkheid van het optreden van luchtlandingstroepen en vij bevolking, dwingen hier bepaaldelijk toe. Met name de logistieke organen schoten in dit opzicht aanvankelijk ernstig te kort. Later trad goede verbetering in.

Op het frontdeel O van Ermelo waren in de nacht van 14 op 15 Maart onvoldoende gevechtsverkenningen verricht. De Hoofdhulp Leider reageerde door de Rode troepen aldaar terug te nemen, met het gevolg dat het betrokken Blauwe bat, dat in gevechtsformatie oprukte, een verlaten stelling vond en dus in feite een stoot in de lucht deed. Door goede gevechtsverkenningen gedurende de nacht en in de vroege morgen zou zulks vermeden zijn.

3. *Afstand tussen Voorhoede en Hoofdmacht.*

Bij het stoten op de vijand moet de afstand tussen voorhoede en hoofdmacht aan de C bewegingsvrijheid verschaffen om zijn hoofdmacht te ontwikkelen en in te zetten. Is deze afstand te klein geworden, dan is goede ontwikkeling niet meer mogelijk, althans zeer moeilijk en tijdrovend. Bij de aanval op Putten werd dit wel eens over het hoofd gezien. Gaarne zij erkend dat de vredesomstandigheden bij een aanval op een bewoond oord oneigenlijke toestanden in de hand werken.

4. *Camouflage.*

Ook bij de legering in bossen moeten tenten en voertuigen worden gecamoufleerd. Van de lucht uit gezien tekenen deze zich tussen de

bomen door, scherp af. Camouflagenetten dienen op grotere schaal te worden verstrekt.

Wederom is gebleken hoezeer bewegingen op de grond de vliegtuigen opmerkzaam maken op de juiste plaatsen, waar onderdelen zijn gelegerd, resp. cpn en andere organen zijn gevestigd. Bij nadering van vij vliegtuigen dient elke beweging te worden vermeden.

5. *Oprukken in gevechtsformatie.*

Bij het in gevechtsformatie oprukken van compagnieën en hogere onderdelen kunnen de ondersteunende wapens slechts dan op de voertuigen worden meegevoerd als het terrein voldoende gezichts- en/of vuurdekking biedt. Bij de aanval W van Ermelo werd tegen dit beginsel gezondigd. Hier en daar demonstreerde zich nog de van oudsher bekende fout, dat onder Cn hun aandacht te weinig op het — hun tevoren aangewezen — gevechtsdoel gevestigd houden. Het gevolg is, dat de onderdelen of plaatselijk te veel samenballen of te ver uit elkaar geraken.

6. *Verbindingen.*

Het is moeilijk omtrent de verbindingen een juist oordeel uit te spreken. In de Rgg hebben zij in algemene zin voldaan. De radioverbindingen van het hulpleidersnet daarentegen hebben gefaald. Verschillende redenen kunnen hiervoor worden aangevoerd. In enkele netten was Amerikaans radiomateriaal ingeschakeld, dat goed heeft voldaan, maar waarmee de troep bij de aanvang van de oefening — aangezien het eerst korte tijd geleden was ontvangen — nog niet voldoende vertrouwd was.

De combinatie van Engels en Amerikaans materiaal gaf eigenaardige moeilijkheden. Daarom was aan de Vbd opgedragen tijdig voor de oefening de verbindingen in het terrein uit te leggen, te beproeven en daarmee te oefenen. Aan dergelijke oefeningen dient bij de opleiding van de Vbd bijzondere aandacht te worden besteed. De verbindingen met de artillerie en de luchstrijdkrachten hebben, behoudens uitzonderingen, goed gewerkt.

Niet altijd wordt bij de keuze van cpn gerealiseerd, dat de mogelijkheid van goede verbindingen toonaangevend is t.a.v. de plaats waar deze moeten worden gevestigd. Het is de taak van de betrokken Cn voor de veelal tegenstrijdige eisen de juiste oplossing te zoeken.

7. *Tegenpartij.*

Uitstekend werk werd verricht door het 446 Bat inf en de 44 Cie Commandotroepen die als tegenpartij optraden. Door hun voortdurende activiteit werd de blauwe partij tot steeds grotere waakzaamheid gedwongen. Zij hebben er zeer veel toe bijgedragen om de oefening Crescendo tot een nuttige oefening te maken. Dat hier en daar door een dezer onderdelen de realiteit verder werd nagestreefd dan met de bestaande vredesomstandigheden in overeenstemming is te brengen, valt te betreuren en dient in den vervolge te worden vermeden.

8. *Hulpleidersdienst.*

Deze heeft goede leiding aan de oefening gegeven, ofschoon het individueel optreden der hulpleiders nog niet in alle opzichten feilloos

was. Zo viel het op dat het onderling contact van bij Blauw en Rood ingedeelde hulpleiders te wensen overliet. De hulpleiders dienen niet te blijven kleven aan de onderdelen waaraan zij zijn toegevoegd. Men krijgt dan het onjuiste beeld, dat bv. een aanval wordt voorafgegaan door een hulpleider in een jeep met witte vlag, hetgeen het beeld en de uitvoering schaadt. Zij dienen daarentegen tevoren contact met de hulpleider(s) der tegenpartij te hebben opgenomen, teneinde zich over het verloop te verstaan om zich te juister tijd naar het punt te begeven, waar een treffen zal plaats vinden en zich aldaar onopvallend op te stellen. Slechts dan kunnen zij in het belang van de oefening op de juiste wijze ingrijpen.

9. Gebruik van terreinen.

Met grote erkentelijkheid mag worden geconstateerd, dat in het algemeen grote medewerking van grondeigenaren werd verkregen, waardoor het mogelijk werd aan het verloop van de oefening een normaal beeld te geven. Het vertrouwen hierin is niet beschaamd. Onnodige vernielingen en schade zijn vermeden. Het geringe aantal klachten en de naar verhouding geringe schadevergoedingen zijn hiervoor een duidelijk bewijs. Toch viel het op dat, vermoedelijk uit onwetendheid, soms schade werd aangericht, door toppen van jonge dennebomen voor camouflagedoeleinden te gebruiken, hoewel evengoed lagere takken of op de grond liggende groene takken konden worden gebruikt. Voor volgende oefeningen wordt hierop nog eens nadrukkelijk de aandacht gevestigd.

Voor het eerst was bij deze oefening een schaderegelingscommissie ingesteld om aangerichte schade ter plaatse te constateren en de vereiste vergoeding onmiddellijk te betalen. Schademeldingen konden deze Commissie op tweeërlei wijze bereiken. In de eerste plaats van de zijde der Cn, die hiervan kennis gaven aan de hulpleidersdienst. In de tweede plaats van de zijde der eigenaren, die hiervan kennis gaven aan de plaatselijke politie. Opmerkelijk is dat op eerstbedoelde wijze practisch geen meldingen zijn binnengekomen. Dit is in zoverre begrijpelijk omdat de Cn op het bewuste ogenblik hun aandacht te zeer bij de oefeningen hebben en bovendien zich niet altijd bewust zijn schade te hebben aangericht. Toch mag langs deze zijde nogmaals de volle medewerking van de Cn worden gevraagd om in voorkomend geval te handelen als in de „Bepalingen in verband met de vredestand” is voorgeschreven.

Slechts door aangerichte schade onmiddellijk te vergoeden wordt niet ten onrechte een beroep op de vrijwillig verleende medewerking van grondeigenaren gedaan.

In the long and tragic history of warfare, the most important element of armies has always been men. Even in this day of widespread mechanization and almost unbelievably destructive weapons, this ancient principle still holds true.

To conduct a modern war, a nation must have a program not only for raising, organizing, and training its manpower, but also a program for providing it with the most modern equipment, and in sufficient supply.

General COLLINS.

DE AFDELING COMPTABILITEIT IN DE ORGANISATIE VAN EEN MINISTERIE

door J. J. SCHOLTEN, *Administrateur, Hoofd van de Afdeling Comptabiliteit van het Ministerie van Oorlog*

Inleiding.

Het beheer der geldmiddelen wordt in de Grondwet afzonderlijk genoemd als een prerogatief van de Kroon.

In artikel 126 wordt het recht tot vaststelling der begroting door de Grondwet aan het wetgevend orgaan gegeven. In hetzelfde artikel wordt bepaald, dat de middelen tot dekking van de uitgaven eveneens door de Wet worden aangewezen.

Door het **b u d g e t r e c h t** van de Staten-Generaal wordt de Koning (Regering) verplicht om de inkomsten des Rijks aan te wenden voor de **f e v o r e n** in gemeen overleg met het parlement aangewezen doeleinden tot een maximum van het in de begrotingswet genoemde bedrag. De verantwoording van de Rijksuitgaven en -ontvangsten wordt eveneens aan de wetgevende macht gedaan naar de voorschriften van de wet onder overlegging van de door de Algemene Rekenkamer goedgekeurde rekening (art. 129 Grondwet).

De in de artikelen 129 en 186 bedoelde wet is eerst in 1927 tot stand gekomen, de Comptabiliteitswet 1927 (Stbl. 259). Deze wet geeft een volledige regeling van de Rijkscomptabiliteit.

Voor ons onderwerp van heden is het van belang, dat de Comptabiliteitswet aan de Minister van Financiën een grote macht toekent, vóór en ná de tot standkoming van de begrotingswetten.

Bevoegdheden van de Minister van Financiën.

De betrokken Minister stelt de ontwerp-begroting samen met inachtneming van de voorschriften van de Minister van Financiën (art. 10 C.W.) De begroting is de weerspiegeling van het beleid van de Minister voor het komende begrotingsjaar. De Minister is voor dit beleid verantwoordelijk. Daarnaast staat de verantwoordelijkheid van de Minister van Financiën voor het financiële beleid in zijn geheel. Vandaar dat in artikel 11 is bepaald, dat de Minister van Financiën bezwaar kan maken tegen een ontwerp-begroting, indien en voor zover het toestaan van de gelden, welke worden aangevraagd, hem, met het oog op de toestand van 's Rijks financiën, niet toelaatbaar voorkomt.

Voor al in de huidige omstandigheden, nu de overheidsuitgaven zich naar de mening van vrijwel iedereen op een te hoog niveau bewegen, is het begrijpelijk, dat de Minister van Financiën, zich zijn verantwoordelijkheid bewust, intensief de hem verleende bevoegdheid gebruikt.

In de Ministerraad wordt voor ieder Ministerie een bedrag vastgesteld, waarboven het niet mag uitgaan. Zowel het ontwerp dat aan dit vereiste voldoet, als het ontwerp dat te hoog is, wordt aan een inspectie onderworpen van de Generale Thesaurie beschikkend over een groot aantal ambtenaren. (Artikel 3, Stbl. F 240).

Niet vast staat, wat er moet gebeuren bij een conflict tussen de

Minister van Financiën en de betrokken Minister. De praktijk is, dat het geschil aan de Ministerraad wordt voorgelegd, waarna de Minister aan wiens wens niet wordt voldaan zijn houding nader moet bepalen.

Bij de behandeling van de Comptabiliteitswet in de Staten-Generaal waren sommigen van mening, dat de bevoegdheid van de Minister van Financiën om zich met de begroting van zijn ambtgenoten te bemoeien, zich moest beperken tot het eindcijfer en dat het te ver ging, om hem ook die bevoegdheid toe te kennen voor de details. Hoe dit ook zij het valt niet te ontkennen dat een zekere coördinatie wenselijk is teneinde te verhinderen, dat wat voor het éne Ministerie wordt toegestaan aan het andere wordt onthouden. Maar hiervoor kunnen algemene richtlijnen worden gegeven.

Het is duidelijk dat de Minister van Financiën zich van de verschillende opvattingen weinig zal aantrekken en zijn taak zal doen zoals hij meent dat juist is. Momenteel is de toestand zo, dat de Minister van Financiën door zijn begrotingsinspecteurs volkomen op de hoogte is van elk detail. Ook na vaststelling van de begroting heeft Financiën grote bevoegdheden.

Artikel 12 immers bepaalt, dat de Minister van Financiën belast is met het toezicht op de uitgaven ook voor zover de nodige gelden op de begroting zijn opgenomen. Voorts bepaalt artikel 14 dat de Minister, die over het betrokken hoofdstuk het beheer voert, over de in de begrotingswet toegestane geldsommen kan beschikken, behoudens het bepaalde in artikel 36, een belangrijk wapen, dat de Comptabiliteitswet aan de Minister van Financiën in handen geeft. Art. 36 bepaalt:

1. Geen betalingsstuk wordt aan de belanghebbende toegezonden, noch wordt op diens rekening een bedrag bijgeschreven, dan nadat het daarvoor benodigde krediet door Onze Min. van Fin. is geopend.

2. Deze kan, behalve om administratieve redenen, de kredietopening weigeren:

a. indien hem blijkt, dat de voorgenomen betaling niet is aangewezen op het juiste begrotingsartikel;

b. indien voor de voorgenomen betaling op het betrokken begrotingsartikel geen voldoende gelden beschikbaar zijn;

c. indien het betrokken hoofdstuk der begroting van uitgaven nog niet bij de wet is vastgesteld en van het bepaalde in artikel 15, eerste lid, zonder noodzaak zou worden afgeweken;

d. indien op grond van het aan hem in artikel 12 opgedragen toezicht daartoe naar zijn oordeel termen bestaan.

3. Wordt de kredietopening na de in het vorig lid onder b. bedoelde weigering desondanks door de betrokken Minister verlangd, dan roept deze de beslissing van de Raad van Ministers in. Wordt de kredietopening na de in het vorig lid onder d bedoelde weigering desondanks door de betrokken Minister verlangd, dan roept de Minister van Financiën, indien deze zijn bezwaren handhaaft, de beslissing van de Raad van Ministers in. Beslist de Raad van Ministers, dat de kredietopening zal worden verleend, dan doet de Minister van Financiën daarvan onverwijld mededeling aan de Algemene Rekenkamer."

Voorheen was het gewoonte, dat de krediet-opening werd aangevraagd als de betaling aan de orde was. Thans heeft Financiën voorgeschreven, dat zij dient te worden aangevraagd vóór het aangaan van

de verplichting. Het is duidelijk, dat dit veel meer afdoende is. Immers, nadat de verplichting is aangegaan, zal het Rijk deze moeten honoreren, onverschillig of Financiën bezwaar maakt of niet.

Bij stringente toepassing van dit voorschrift zou de Minister van Financiën dus bij elke bestelling te voren zijn fiat moeten geven. Gelukkig is tot heden van soepele toepassing gebleken. Het is duidelijk, dat anders de staatsmachinerie nog stroever zou lopen dan toch reeds in het algemeen ondanks alle verbeteringspogingen het geval is.

Uit het vorenstaande blijkt, dat de Minister van Financiën grote bevoegdheden heeft en een grote invloed kan uitoefenen.

De Algemene Rekenkamer.

Een ander toezicht houdend college is de Algemene Rekenkamer, In artikel 186 van de Grondwet wordt bepaald, dat er is een Algemene Rekenkamer, welker samenstelling en taak door de wet wordt geregeld. Deze Wet is de Comptabiliteitswet. Art. 77 bepaalt, dat alle uitgaven ten laste der begroting aan de verevening (goedkeuring) van de Algemene Rekenkamer zijn onderworpen.

De geheime uitgaven worden zonder bewijsstukken verevend.

De controle van de Algemene Rekenkamer is repressief, d.w.z. zij vindt plaats **nadat** de verplichting is aangegaan en de betalingsopdracht is gegeven c.q. nadat de betaling is geschied. Destijds is enige strijd gevoerd met de voorstanders van een stelsel van de z.g. preventieve contrôle. De voorstanders van het repressieve contrôle-stelsel behielden de overhand. Merkwaardig is het, dat thans dit preventieve stelsel weer door de Minister van Financiën wordt toegepast.

De Algemene Rekenkamer is bevoegd van haar bevindingen aan de Minister van Financiën en aan de Staten-Generaal verslag te doen. Dit laatste mag ik wel noemen één van de belangrijkste verworvenheden van ons democratisch Staatsbestel, want hiermede wordt het beheer aan de publiciteit prijs gegeven. Wie er op let met hoeveel graagte de pers zich werpt op dit verslag, begrijpt de betekenis ervan en van de gehele contrôle door een onafhankelijk College. Deze contrôle kan n.m.m. nimmer worden vervangen door welke departementale afdeling of accountantsdienst ook, al zal het wel wenselijk zijn, dat de Algemene Rekenkamer zoveel mogelijk van deze interne contrôle-organen gebruik maakt.

De Afdeling Comptabiliteit.

De Minister heeft dus zowel contrôle van zijn ambtgenoot van Financiën als van de Algemene Rekenkamer. Het is duidelijk, dat de Minister ook eigen contrôle-organen nodig heeft. Een dezer organen is de Afdeling Comptabiliteit. De bevoegdheden van deze afdeling worden geregeld in de resolutie van de Ministerraad van 1 Mei 1928. Art. II luidt:

De Minister bepaalt:

a. de stukken van een afdeling, waaraan enig geldelijk bezwaar verbonden is, behoeven, ten bewijze dat zij ook door de Chef der Afdeling Comptabiliteit zijn goedgekeurd, diens medeparaaf. Alvorens deze paraaf te stellen, zal voornoemde chef nagaan, of bij het opstellen der begroting op de betrokken uitgave is gerekend en of de stand van het artikel de uitgave toelaat. Is dat geheel of ten dele niet het geval, dan treedt hij in overleg met de afdeling, waarvan het stuk is uitgegaan. Wordt geen overeenstemming verkregen, dan beslist de Minister;

- b. de afdeling Comptabiliteit houdt toezicht op de besteding der op de begroting van haar Departement beschikbaar gestelde gelden;
- c. de Chef van de afdeling Comptabiliteit zal er zoveel mogelijk op letten of bij het verlenen van opdrachten tot leverantiën en dergelijke naar gepaste zuinigheid wordt gestreefd;
- d. de Chef der Afdeling Comptabiliteit zal van zijn mening behoren te doen blijken, indien hij van oordeel is, dat door vereenvoudiging van beheer of op andere wijze bezuiniging op 's Rijks uitgaven kan worden verkregen, dan wel vermeerdering van 's Rijks inkomsten mogelijk is."

De Thesaurier-Generaal van het Ministerie van Financiën is volgens dezelfde resolutie gerechtigd, zo dikwijls hij dat nodig oordeelt de Chef van de Afdeling Comptabiliteit tot een bespreking uit te nodigen.

De begrotingsvoorstellen van alle diensten worden bij de Minister ingediend door tussenkomst van de Afdeling Comptabiliteit, die gerechtigd is ze van wijzigingsvoorstellen vergezeld te doen gaan.

Aan de Chef van de Afdeling Comptabiliteit wordt opgedragen aan de Comptabelen bindende voorschriften te geven, terwijl de Comptabelen bij deze beschikking wordt opgedragen deze voorschriften strikt na te leven en periodiek verantwoording af te leggen aan de Chef van de Afdeling Comptabiliteit voor het gevoerde beheer.

Zoals U ziet heeft de Afdeling Comptabiliteit grote bevoegdheden. Deze Afdeling neemt binnen het Departement een geheel eigen plaats in. Dit wordt nog geaccentueerd door het bepaalde in het K.B. van 20 Oct. 1948 Stbl. F 240, houdende wijziging van de Comptabiliteitswet 1927 (Stbl. No. 259). Artikel 2 van dit besluit luidt als volgt:

1. De Hoofden van de Afdelingen Comptabiliteit bij de Departementen van Algemeen Bestuur worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen op door Onze Minister, Hoofd van het betrokken Departement van Algemeen Bestuur na overleg met Onze Minister van Financiën gedane voordracht.

2. De Hoofden van de Afdelingen Comptabiliteit bij de Departementen van Algemeen Bestuur zijn terzake van het in acht nemen van de in de begroting voor het financieel beheer gestelde grenzen verantwoording schuldig, zowel aan Onze Minister van Financiën als aan Onze Minister, Hoofd van het betrokken Departement van Algemeen Bestuur.

3. De Raad van Ministers regelt de positie van de Afdelingen Comptabiliteit ten opzichte van de andere Afdelingen der Departementen en stelt voor de Hoofden van de Afdelingen Comptabiliteit een instructie vast.

4. In geval van afwezigheid of ontstentenis worden de Hoofden van de Afdelingen Comptabiliteit vervangen op de wijze door Onze Minister, Hoofd van het betrokken Departement van Algemeen Bestuur, na overleg met onze Minister van Financiën te bepalen."

Hieruit blijkt, dat de Afdeling Comptabiliteit in ongeveer dezelfde verhouding staat tot de andere afdelingen, diensten enz. van het betrokken Ministerie als het Ministerie van Financiën tot de andere Ministeries.

De positie van het Hoofd van de Afdeling Comptabiliteit is doordat hij aan twee Ministers verantwoording schuldig is, zeer moeilijk.

Het spreekt vanzelf, dat de toch al moeilijke positie van de Comptabiliteit, vooral bij een Ministerie als het onze, waar steeds met militaire

noodzaak, landsbelang e.d. rekening moet worden gehouden, nog moeilijker wordt in dergelijke omstandigheden. Immers, hij is mede verantwoordelijk aan de Minister van Financiën.

Nu meen ik, dat het met deze verantwoordelijkheid nog wel zal meevallen, als hij in een bepaald geval kan aantonen, dat hij gehandeld heeft op last van zijn eigen Minister, die tenslotte de verantwoordelijke man blijft. Onaangenaam blijft het, dat de Minister van Financiën de Afdeling Comptabiliteit het bij uitstek geschikte terrein vindt om zich te oriënteren over de financiële consequenties van de werkzaamheden van zijn collega. Trouwens ook de Algemene Rekenkamer verkrijgt haar inlichtingen voor een belangrijk deel van de Comptabiliteit. De Afdeling Comptabiliteit wordt gebruikt als inlichtingenbureau en volgens artikel 3 van Stbl. F 240 is men gehouden de gevraagde inlichtingen aan Financiën te verstrekken, gelijk zulks ten aanzien van de Algemene Rekenkamer volgt uit artikel 67 C.W.

Van tijd tot tijd worden de Chefs van de afdelingen Comptabiliteit bij Financiën bijeengeroepen om nieuwe instructies in ontvangst te nemen.

Na de bevrijding is het budget-recht van de Staten-Generaal nog al eens onderwerp van bespreking geweest in verband met de veelvuldige overschrijdingen van de begroting. Ik kom hier tot een zeer moeilijk punt, vooral voor het Ministerie van Oorlog. Zoals de lezer bekend zal zijn, wordt de oorspronkelijke begroting reeds in het tijdvak van April tot Juni opgemaakt en zij moet dienen voor het volgende jaar. Dan kunnen de toestanden, welke immers dagelijks wisselen, geheel gewijzigd zijn, wat tot gevolg heeft, dat tal van posten worden overschreden.

De Staten-Generaal aanvaarden dit aantasten van het budgetrecht niet. Ook vroeger maakten zij reeds bezwaar. Een grondbeginsel van het Nederlandse Staatsrecht is immers, dat de Staten-Generaal de benodigde gelden moeten voteren voordat tot het doen van de uitgaven wordt overgegaan.

De lezer kent wellicht het geval van het gebouw van het Staatsbedrijf der A.I. aan het Lyceumplein vóór de oorlog. Met de bouw hiervan werd begonnen hoewel geen gelden op de begroting waren opgenomen. Toen de suppletoire begroting in de Kamer kwam, weigerden de Staten-Generaal hun goedkeuring, omdat deze niet was afgewacht. Gevolg was, dat de Minister de bouw moest laten stopzetten en de reeds verleende opdracht annuleren.

Na de oorlog heeft het euvel van de suppletoire begrotingen echter een bedenkelijke omvang aangenomen. Het dreigt het al reeds min of meer kunstmatig opgebouwde begrotings-evenwicht telkenmale geheel te verstoren, terwijl de Staten-Generaal als regel voor voldongen feiten worden gesteld. Zowel in het Verslag der Algemene Rekenkamer over het jaar 1948 (pag. 4 e.v.) als in het Voorlopig Verslag van de Tweede Kamer op het 1ste Hoofdstuk der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1950 wordt tegen dit euvel op vrij uitvoerige wijze stelling genomen:

„Erkennende, dat het juist is, dat in een rationeel comptabel stelsel de Regering in noodgevallen gemachtigd moet zijn om onder zekere waarborgen bepaalde begrotingsposten te overschrijden, meent de Tweede Kamer, dat het in zulk een stelsel ontoelaatbaar is, dat deze

overschrijdingen tot een hoogte en op een wijze plaats vinden, die wezenlijk het budget-recht van de Staten-Generaal aantasten."

In de betrokken Memorie van Antwoord erkent de Minister van Financiën dat de tegenwoordige toestand onbevredigend is.

„Al staat nergens in de summiere bepalingen, welke de Grondwet aan de begroting wijdt, dat op de begroting geen enkele uitgaaf mag voorkomen, welke reeds is gedaan, in zodanige gevallen wordt, zeker als het een belangrijke uitgaaf betreft, stellig aan de geest der Grondwet geweld aangedaan."

De Regering besloot daarom de richtlijnen voor het aanvragen van suppletoire gelden te verscherpen en de volgende gedragslijn vast te stellen:

1. het aanvragen van suppletoire gelden zal nog meer dan voorheen moeten worden beperkt tot die gevallen, waarin dit strikt noodzakelijk is; indien het ook maar enigermate mogelijk is zal met het aanvragen van gelden moeten worden gewacht tot het indienen van de ontwerp-begroting voor het volgende jaar;

2. bij kleine verhogingen van de bedragen zal in overleg met de Minister van Financiën worden nagegaan of, en zo ja, op welke wijze, deze binnen de begroting zijn te houden, waartoe de post „onvoorzien" iets kan worden verruimd;

3. voor belangrijke uitgaven zal onmiddellijk nadat de onvermijdelijkheid daarvan is vastgesteld een suppletoire begroting moeten worden ingediend;

4. voor de overige niet uit te stellen posten zal tweemaal per jaar een verzamelontwerp worden ingediend.

In dit verband meen ik goed te doen, de persoonlijke financiële verantwoordelijkheid van de Minister aan te snijden.

De Minister had in het eerder genoemde geval van het gebouw van de A.I. een verplichting aangegaan, zonder dat er gelden op de begroting waren toegestaan, hetgeen het Rijk, toen de Staten-Generaal weigerden de gelden te voteren, op een aanzienlijke schadepost kwam te staan. Door de Algemene Rekenkamer moest achteraf worden goedgekeurd, dat dit schade-bedrag ten laste van het Rijk werd gebracht. Wat zou er nu gebeurd zijn als de Algemene Rekenkamer deze post niet had goedgekeurd (verevend). In een dergelijk geval wordt gehandeld overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 82 en 83 van de Comptabiliteitswet.

De Kamer geeft de Minister kennis van haar bedenkingen, die deze uiteraard tracht te ontzenuwen. Gelukt dit niet en is de Rekenkamer niet bereid de uitgave goed te keuren, dan is de Minister verplicht het bedrag in de Schatkist terug te storten c.q. bij de Staten-Generaal een wetsvoorstel te doen indienen, waarbij wordt bepaald, dat de Algemene Rekenkamer deze post alsnog onder de uitgaven moet opnemen.

Wat er gebeuren moet als de Staten-Generaal een dergelijk wetje verwerpen is niet duidelijk, maar dat heeft zich nog nimmer voorgedaan.

Uit een en ander blijkt, hoe belangrijk het is, dat er een goede administratie is van de begrotingsuitgaven, opdat op gezette tijden, thans éénmaal per maand, de stand dier uitgaven per artikel onder de aandacht van de hogere autoriteiten wordt gebracht. De Chef van de Afdeling Comptabiliteit wordt er voor verantwoordelijk gesteld indien de begrotingsartikelen worden overschreden.

SAMENWERKING TUSSEN VELDARTILLERIE EN DE OVERIGE WAPENS (III)

door J. G. J. VAN DER HULST, *Kapitein der Artillerie, Leraar HKS.*

(*Vervolg van blz. 208, April 1951, Nr 4*)

DE DOELSCHIJFMETHODE

Inleiding

In elk soort gevecht is goede waarneming van groot belang. Voor wat betreft de waarneming bij een aanval werd hier reeds eerder op gewezen (blz. 138, Maart 1951, Nr 3). In de verdediging is zij niet minder belangrijk, integendeel, de aanwezige waarnemingsmogelijkheden zijn mede van grote invloed op de keuze van de opstellingen.

Een goede waarneming betekent:

- Meer inlichtingen en dientengevolge een iets minder onzekere factor vijand, van belang ook voor de C wanneer hij de toestand beoordeelt en een besluit moet nemen.
- De mogelijkheid om artillerie- en mortiervuur te kunnen leiden.

De ideale toestand, dat de artillerie met haar gecoördineerde waarneming het hele gevechtveld overziet, komt slechts zelden voor. Onze terreinen zijn hiervoor zeer ongunstig en bieden meestal weinig waarnemingsmogelijkheden. Toch kunnen zich overal doelen voordoen, welke moeten worden gelocaliseerd en eventueel met artillerie- en/of mortiervuur moeten worden aangegrepen. Iedereen moet dan ook deze inlichtingen aan de artillerie doorgeven, indien nodig vuur kunnen aanvragen, en dit ook kunnen leiden. Tot voor kort gaf dit nog de nodige moeilijkheden. Nu de artillerie, na het uitkomen van de organisatie 1950, ook op Amerikaanse methoden (waaronder de doelschijfmethode) is overgegaan, behoeft het aanvragen en leiden van artillerievuur voor niemand meer moeilijkheden op te leveren.

Het is een methode van vuurleiding, welke de Amerikaanse artillerie invoerde om de waarnemers, die steeds in de moeilijkste omstandigheden hun taak moeten vervullen, het vuurleiden zo eenvoudig en gemakkelijk mogelijk te maken. Al het gereken — en rekening houden met verschillende factoren, leidden bij niet ervaren waarnemers dikwijls tot fouten. De methode beviel zo goed, dat zij ook bij de mortieren werd ingevoerd. Verder bleek zij zo eenvoudig, dat iedereen haar binnen korte tijd kon leren en het vuur van artillerie en/of mortieren kon aanvragen en leiden.

Bij ons wordt de doelschijfmethode ook bij de mortieren gevolgd, en gezien de beperkte waarnemingsmogelijkheden in onze terreinen is het noodzakelijk dat iedereen deze methode leert en bij oefeningen ook gebruikt.

Beginselen.

De Wnr¹) neemt waar en corrigeert ten opzichte van de waarnemingslijn (lijn Wnr-doel) en het doel.

Hij geeft correcties in yards en behoeft verder met geen enkele factor rekening te houden.

De Wnr behoeft niet te weten waar de artillerie, die het vuur afgeeft, staat, terwijl het VRC niet op de hoogte behoeft te zijn van de plaats van de Wnr.

Het VRC zorgt er voor dat het vuur, eventueel nadat de Wnr dit eerst door het geven van een correctie in de waarnemingslijn heeft gebracht, in deze lijn blijft.

Vuuraanvraag.

Wil een Wnr vuur aanvragen dan moet hij verbinding hebben c.q. verkrijgen met de artillerie (waaronder vooral te rekenen Wnrs (Art) en LsOn) ²⁾

Vervolgens geeft hij door:

1. Zijn identiteit.
2. De waarschuwing „VUURAAHVRAAG”.
3. De kaarthoek of kompasshoek van de waarnemingslijn.
4. De plaats van het doel.
5. Een korte omschrijving van het doel.
6. Aanwijzingen betreffende de vuurleiding.

ad. 1. *Zijn identiteit.*

De Wnr moet zich identificeren.

ad 2. *De waarschuwing „VUURAAHVRAAG”.*

Hierdoor verkrijgt de Wnr prioriteit voor wat betreft de verbinding en wordt tevens het VRC gewaarschuwd.

ad. 3. *De kaarthoek of kompasshoek van de waarnemingslijn.*

Deze wordt afgerond op 10 ‰ of 30'. Vermeld moet worden of een kaarthoek of een kompasshoek wordt gegeven, terwijl zolang voor wat dit betreft met duizendsten en met graden wordt gewerkt, tevens moet worden vermeld of de hoek in duizendsten of in graden is gegeven.

ad 4. *De plaats van het doel.*

Deze kan o.a. worden gegeven:

a. In coördinaten (kaart- of foto-), waarbij de hoogte van het doel niet behoeft te worden vermeld.

b. Ten opzichte van een bij de Wnr en de artillerie bekend punt. Bij voorkeur dient te worden uitgegaan van merkpunten ³⁾ (zie April 1951 Nr 4), het grondpunt ⁴⁾ of afgesproken ⁵⁾) c.q. reeds afgegeven vuren. b.v. (zie Afb. 1) „VAN MERKPUNT 3 GA RECHTS 400, OMLAAG 2, VOORUIT 300”. Het aantal yards wordt geschat of gemeten.

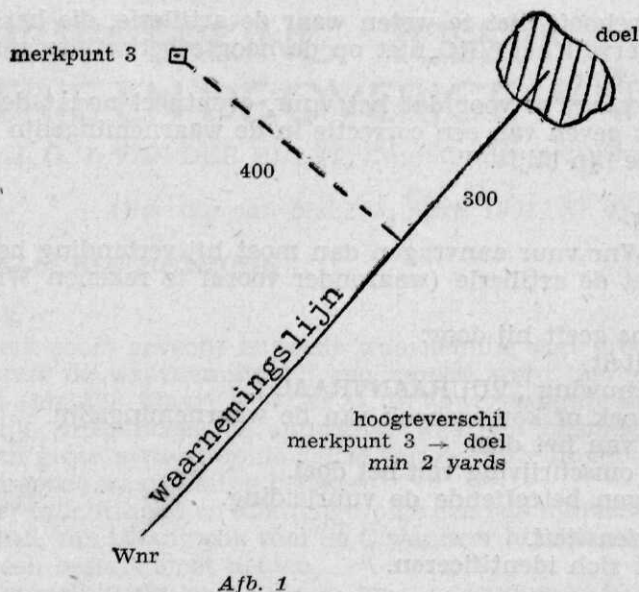
1) Onder Wnr (waarnemer) verder te verstaan, iedereen die een doel ziet, hierop zo nodig vuur aanvraagt en eventueel dit vuur leidt (door het geven van correcties op het doel brengt). Wordt een waarnemer van artillerie of mortieren bedoeld dan zal worden gesteld resp. Wnr(Art) of Wnr(Mr).

2) Hoe dit mogelijk is zal t.z.t., wanneer vaststaat met welk verbindingsmaterieel artillerie en infanterie worden uitgerust, nader ter sprake komen.

3) Merkpunten zijn markante terreinvoorwerpen of punten in het terrein, welke o.a. tussen artillerie en infanterie worden afgesproken, om te gebruiken voor het melden van doelen en het aanvragen van vuren.

4) Een grondpunt is zo mogelijk een markant terreinvoorwerp of punt in het terrein, dat ongeveer in het midden van het doelengebied ligt. De artillerie bepaalt hierop haar grondgegevens. Het kan tevens als merkpunt worden gebruikt, doch blijft de naam grondpunt behouden.

5) Deze worden binnenkort bij het tot stand komen van het vuurplan behandeld.

De artillerie streeft er steeds naar, over schietgegevens van de merkpunten te beschikken, opdat dan het inschieten veelal achterwege kan blijven en direct een verrassend uitwerkingsvuur kan worden afgegeven.

Opm. Ligt het bekende punt in de waarnemingslijn dan komt de correctie „GA RECHTS (LINKS).....” te vervallen. Hetzelfde geldt voor de correctie „OMHOOG (OMLAAG)”, indien tussen bekend punt en doel geen hoogteverschil bestaat.

Is er geen correctie voor de afstand nodig dan moet de Wnr geven „ZELFDE AFSTAND”.

Ligt het doel dicht bij de eigen troepen, dan geeft hij de correctie(s) c.q. de coördinaten zo, dat de eerste schoten naar zijn schatting ongeveer 200 yards verder van de eigen troepen zullen liggen dan het doel.

ad 5. *Een korte omschrijving van het doel.*

(o.a. breedte, diepte, wapens, personeel, dekking, waargenomen gevechtswerkzaamheid).

De omschrijving van het doel moet in korte bewoordingen voldoende geven, opdat het VRC de belangrijkheid van het doel kan onderkennen en bepalen hoe dit aan te grijpen.

ad 6. *Aanwijzingen betreffende de vuurleiding.*

Hiervoor kan de Wnr het volgende geven:

a. „UITWERKINGSVUUR”, waarmee de Wnr aangeeft er zeker van te zijn, dat hij de plaats van het doel binnen 50 yards nauwkeurig heeft gegeven en dat dus uit dien hoofde niet behoeft te worden ingeschoten, doch direct een uitwerkingsvuur kan worden afgegeven.

b. „INSCHIETEN”, hetgeen wil zeggen dat de Wnr de plaats van het doel niet nauwkeurig genoeg heeft kunnen geven om het inschieten achterwege te laten.

c. „OP MIJN BEVEL VUREN, UITWERKINGSVUUR (INSCHIETEN)”.

Dit geeft de Wnr, indien hij het vuur (de schoten) op een door hem te bepalen moment wil doen afgeven. Het VRC meldt dan „KLAAR”, waarna op het commando „VUREN” van de Wnr wordt afgevuurd. Wil de Wnr later „OP MIJN BEVEL VUREN” niet langer van kracht doen zijn, dan geeft hij „VUREN ZODRA KLAAR”.

d. „WAARNEMING NIET MOGELIJK” moet de Wnr geven, wanneer hij te weinig zicht heeft om zelf het vuur te kunnen waarnemen en leiden.

Opm. De Wnr kan in zijn vuuraanvraag bijzondere aanwijzingen geven, b.v. indien het een klein doel betreft dat vernield moet worden, vermeldt hij na de korte omschrijving van het doel „VERNIELING”. Alsdan kan in dit geval een juistheidsvuur worden afgegeven.

Beslissing van het VRC.

Na ontvangst van de vuuraanvraag beslist het VRC of aan de aanvraag zal worden voldaan. Verder wordt nagegaan of de artillerie het gevraagde vuur zelf kan waarnemen, in welk geval de vuurleiding aan een der Wnrs (Art) kan worden opgedragen.

Het VRC geeft de Wnr kennis van de beslissing.

Wordt aan de vuuraanvraag niet voldaan dan meldt het VRC „WORDT NIET AFGEGEVEN”.

Wordt aan de vuuraanvraag wel voldaan dan geeft het VRC o.a. aan de Wnr op:

1. Met hoeveel artillerie het uitwerkingsvuur zal worden afgegeven b.v.: „AFDELING”.
2. Welke batterij zal inschieten (alleen indien vooraf wordt ingeschoten).
3. De projectielsoort en/of buis.
4. De wijze waarop het uitwerkingsvuur zal worden afgegeven, b.v.: „VIERMAAL SNELVUUR, EEN AFSTAND”.
5. De tijd waarop het vuur wordt geopend, b.v.: „ZODRA KLAAR” (d.w.z. direct).
6. Het nummer, dat dit vuur krijgt.

Bij ieder schot of laag en wanneer het uitwerkingsvuur aanvangt meldt het VRC „SCHOT”. Indien de waarnemer hierom heeft gevraagd, wordt hem bij de aanvang van het vuur de vluchttijd opgegeven, zodat de Wnr weet, hoeveel tijd na de melding „SCHOT” hij moet waarnemen. Ook kan het VRC hem bovendien vijf seconden voor de springpunten te zien zullen zijn waarschuwen met de melding „OPGELET”.

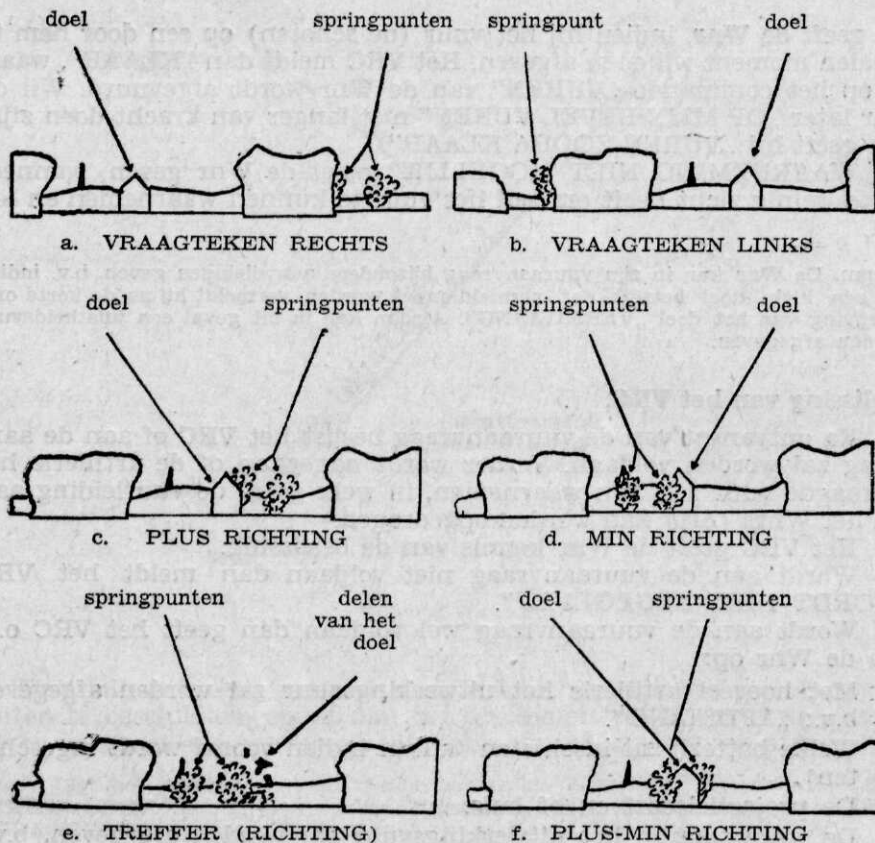
Inschieten.

Dit bestaat uit:

1. a. Het brengen van de schoten in de waarnemingslijn;
b. Het grensschieten.
2. Eventueel het nauwkeurig afstand bepalen (alleen voor juistheidsvuren).

Opm. Eerst brengt de Wnr de schoten in de waarnemingslijn door het geven van een zijdelingse correctie.

Daarna moet hij grensschieten en geeft uitsluitend afstandcorrecties.

Afb. 2

ad 1 a. *Het brengen van de schoten in de waarnemingslijn.*

De Wnr kan de schoten ten opzichte van de waarnemingslijn waarnemen als: RECHTS....., LINKS..... en RICHTING (zie Afb. 2).

Hierop geeft hij een zijdelingse correctie gelijk aan de geschatte (gemeten) afwijking in yards.

Op de waarnemingen voorgesteld in afb. 2, a en b respectievelijk „GA LINKS.....”, „GA RECHTS.....”. Neemt hij waar richting (afb. 2, c, d, e en f) dan mag hij geen zijdelingse correctie geven.

ad 1 b. *Het grensschieten.*

De Wnr kan de schoten ten opzichte van het doel waarnemen als PLUS (+), MIN (—), TREFFER c.q. PLUS en MIN schoten TEGELIJK (\pm). (zie afb. 2, c, d, e en f).

Kan de Wnr niet met zekerheid (+), (—) of (\pm) waarnemen dan moet hij deze waarneming als VRAAGTEKEN (?) aanmerken (zie afb. 2 a en b)

Ziet de Wnr niets, dan is dit NIET WAARGENOMEN.

Opm. Waargenomen moet worden op het moment van springen, omdat wanneer het doel zich eerst later tegen de springwolk aftekent of door deze aan het oog wordt onttrokken en de Wnr (+) of (-) zou zien, het geenszins zeker is dat deze schoten inderdaad (+) of (-) vielen.

Betreft het een doel van enige oppervlakte dan moet de waarnemer een duidelijk zichtbaar voorwerp of punt (inschietpunt) kiezen, bij voorkeur nabij het midden van het doel gelegen, en hiertegen inschieten.

Wil de Wnr het uitwerkingsvuur verrassend doen afgeven, doch moet wel vooraf worden ingeschoten, dan kan hij een inschietpunt kiezen op enige afstand van het doel gelegen. De ligging van dit inschietpunt ten opzichte van het doel moet nauwkeurig bekend zijn.

Alvorens tot uitwerkingsvuur over te gaan moet het vuur altijd, door het geven van correcties, op het midden van het doel worden gebracht.

Na een waarneming (\pm) moet direct tot het uitwerkingsvuur worden overgegaan.

Na een waarneming (-) geeft hij „VOORUIT 400”. Is de volgende waarneming (+), dan heeft hij het doel ingesloten binnen een vork van 400 yards, halveert nu deze vork, geeft „TERUG 200” en gaat zo door tot hij het doel heeft ingesloten binnen een vork van 100 yards.

Is de eerste waarneming voor de afstand (+) dan wordt dezelfde gedragslijn gevolgd als boven omschreven m.d.v. dat in plaats van (-), (+), „VOORUIT.....” en „TERUG.....” moet worden gelezen respectievelijk (+), (-), „TERUG.....” en „VOORUIT.....”

Ligt het doel dicht bij de eigen troepen dan zal de Wnr hiermede in zijn vuuraanvraag, bij het geven van de plaats van het doel, reeds rekening hebben gehouden. (Zie boven onder Vuuraanvraag, ad 4). De eerste schoten zullen dan (+) worden waargenomen. De correctie „TERUG..” mag dan echter slechts de helft bedragen van de afstand, welke de schoten volgens schatting PLUS vielen (zie opm. hieronder). Is deze afstand niet te schatten dan geeft de Wnr kleine afstandcorrecties TERUG, echter niet kleiner dan 25 yards, tot hij een (-) of (\pm) waarneemt.

Is een vork van 100 yards verkregen dan kan het uitwerkingsvuur worden afgegeven. De Wnr moet echter eerst nog deze vork halveren om het uitwerkingsvuur zo nauwkeurig mogelijk op het doel te brengen. Afhankelijk van de laatste waarneming (+) of (-) geeft hij dan „TERUG 50 UITWERKINGSVUUR” of „VOORUIT 50 UITWERKINGSVUUR”. Wordt bij het grensschieten een (\pm) waargenomen dan geeft hij direct na deze waarneming „UITWERKINGSVUUR”. Werd niet tegen het midden van het doel ingeschoten dan moet de Wnr bij het geven van zijn laatste correctie hiermede tevens rekening houden.

Opm. Heeft de Wnr inzicht in het terrein of is hij goed bekend met de situatie ter plaatse (ligging van het doel ten opzichte van andere voorwerpen in de omgeving van het doel), dan is het mogelijk dat hij, alhoewel de schoten niet in de waarnemingslijn vallen, toch tot PLUS of MIN kan concluderen. In zo'n geval mag hij een zijdelingse correctie en een afstandscorrectie tegelijk geven.

Tijdens het inschieten moet de Wnr altijd of een afstandscorrectie of indien dit niet mogelijk of nodig is „ZELFDE AFSTAND” geven.

ad 2. *Het nauwkeurig afstand bepalen.*

Is voor oppervlaktevuren een vork van 100 yards voldoende nauwkeurig, indien het echter b.v. een klein doel betreft waarop een treffer nodig is omdat het vernield moet worden, dan is groter nauwkeurigheid vereist.

Deze wordt als volgt bereikt:

Allereerst wordt ingeschoten zoals boven aangegeven, met dit verschil, dat waar boven met twee stukken tegelijk werd ingeschoten dit thans met één stuk wordt gedaan.

Wordt thans een vork van 100 yards verkregen, dan geeft de Wnr „VOORUIT (TERUG) 50, NAUWKEURIG AFSTAND BEPALEN”. Wordt een treffer waargenomen, dan geeft hij direct na deze waarneming „NAUWKEURIG AFSTAND BEPALEN”.

Van dit moment af geeft de Wnr geen correcties meer doch meldt waarnemingen en het VRC zorgt voor de rest.

De Wnr meldt zijn waarnemingen in de volgorde:

1. Waarneming voor de afstand als „PLUS”, „MIN”, „TREFFER” of „VRAAGTEKEN”.

2. Waarneming van de zijdelingse afwijking als „RECHTS”, „LINKS” of „RICHTING”.

Het VRC kan de Wnr vragen de grootte van de zijdelingse afwijking in yards te melden. Hij meldt deze dan als „....RECHTS” of „....LINKS”.

Bij het nauwkeurig afstand bepalen kunnen de schoten in groepen worden afgegeven. Geschiedt zulks, dan geeft het VRC dit aan de Wnr op. Deze neemt dan elk schot van de groep afzonderlijk waar en meldt nadat de groep geheel is afgegeven van deze schoten zijn waarnemingen.

Heeft het V.R.C. voldoende bruikbare waarnemingen verkregen, dan wordt overgegaan tot het uitwerkingsvuur.

Uitwerkingsvuur.

Oppervlaktevuur.

De Wnr neemt ook het uitwerkingsvuur waar teneinde zonodig de ligging van het vuur, door het geven van correcties, te verbeteren, bv. „VOORUIT 50”.

Lag het uitwerkingsvuur wel goed, doch was de uitwerking onvoldoende dus het gewenste resultaat niet bereikt, dan kan de Wnr geven „ZELFDE AFSTAND, UITWERKINGSVUUR”, waarna het vuur nogmaals kan worden afgegeven.

Is geen vuur meer nodig, dan geeft de Wnr „VUUR GEËINDIGD” alsmede het resultaat van het vuur.

Is het uitwerkingsvuur afgegeven dan licht het V.R.C. de Wnr hieromtrent in b.v. „ALLE AFDELINGEN AFGEVUURD”.

Juistheidsvuur.

Bij een juistheidsvuur wordt het uitwerkingsvuur afgegeven door het stuk waarmede werd ingeschoten en nauwkeurig afstand werd bepaald. De Wnr geeft dan geen correcties doch meldt zijn waarnemingen als boven onder Inschieten ad 2 vermeld. Hiermede wordt doorgegaan tot de Wnr geeft „VUUR GEËINDIGD”, waarbij deze tevens het resultaat van het vuur moet vermelden.

Het herstellen van fouten.

1. In de vuuraanvraag.

Heeft de Wnr in zijn vuuraanvraag een foutief gegeven vermeld dan kan hij dit verbeteren door het foutieve gegeven nogmaals te ver-

melden, direct gevolgd door „MOET ZIJN” en het juiste gegeven, bv. „VOORUIT 200 MOET ZIJN VOORUIT 400”.

2. *In correcties na het eerste schot.*

Heeft de Wnr na de eerste melding „SCHOT” van het VRC een foutieve correctie gegeven, dan kan hij dit verbeteren door te geven „LAATSTE COMMANDO WAS” direct gevolgd door de juiste correcties, ook door de correcties welke wel juist waren doorgegeven.

vb. De Wnr heeft gegeven „GA RECHTS 200, TERUG 200” en bedoelde TERUG 100. Hij geeft dan „LAATSTE COMMANDO WAS, GA RECHTS 200, TERUG 100”.

Opleiding en oefening.

De opleiding en oefening in het aanvragen en leiden van artillerie- en mortiervuur bevat veel stof, welke de man toch reeds moet leren, b.v.:

- Kaartlezen
- Afstandschatten
- Het gebruiken van het kompas en zo mogelijk van de veldkijker
- Waarnemen
- De verbindingen en het gebruiken van de verbindingsmiddelen.

Met dit als basis kan de man in korte tijd de doelschijfmethode zeker leren en in staat zijn artillerie- en mortiervuur aan te vragen en te leiden.

Na de eerste lessen en oefeningen binnen, dient het aanvragen en leiden van vuren ook in het terrein te geschieden.

Een eenvoudig oefenpanorama is gemakkelijk te maken, waarbij er vooral aan te denken dat de man in ons land zelden veel inzicht in het terrein zal hebben. Met dit laatste moet bij de instructie dan ook terdege rekening worden gehouden. Leert de man het nl. met inzicht in het terrein, dus niet overeenkomstig de werkelijkheid, dan doen zich in de praktijk zeker moeilijkheden voor.

Bij iedere oefening in het terrein, groot of klein, kan het aanvragen en leiden van artillerie- en mortiervuur worden beoefend, waarmede dan tevens deze oefeningen aan realiteit winnen. Hiermede moet niet worden gewacht tot er samen met de artillerie en/of mortieren kan worden geoefend. Wanneer de opleiding tot dit stadium is gevorderd moet het aanvragen en leiden van artillerie- en mortiervuur vlot gaan.

Ook moet de man het bij schietoefeningen in de Harskamp of de LbO praktisch beoefenen en hem ook hierbij weinig inzicht in het terrein worden gegeven.

Slotbeschouwing.

Van de doelschijfmethode werd hier alleen in grote lijn het gedeelte van belang voor de Wnr gegeven.

Hopelijk wordt binnenkort een (voorlopig) voorschrift uitgegeven, waarin dit alles uitvoeriger wordt behandeld. Het is echter gewenst met de opleiding in deze niet te wachten tot dit (voorlopig) voorschrift uitkomt.

Met het bovenstaande kan reeds worden begonnen zodat wanneer er oefeningen samen met artillerie en/of mortieren worden gehouden, er geen punten in welk soort terrein ook meer zijn of er kan vuur met waarneming op worden gebracht. *(Wordt vervolgd.)*

GENERAAL COLLINS WIJST DE WEG NAAR DE VREDE

door B. KONING, *Luitenant-Kolonel van de Generale Staf.*

De uiterst bekwame en bij zijn troepen zeer geziene Generaal Collins — de Chef van de Staf van het Amerikaanse leger —, heeft kortelings zijn mening gegeven over de weg om de vrede te verzekeren en de toekomst van de vrije mens veilig te stellen. Wat een dergelijke autoriteit zwart op wit bekend maakt, is ook voor ons van veel belang. Van Generaal Collins gaat de roep uit, dat hij onder alle omstandigheden zijn rust bewaart en zijn gezonde verstand op voortreffelijke wijze gebruikt. Deze zeer benijdbare gaven heeft hij in de tweede wereldoorlog talloze malen bewezen.

Generaal Collins gaat van de onderstelling uit, dat — wil het Amerikaanse leger inderdaad het schild zijn, waarachter en waardoor het Amerikaanse volk vrij kan leven — dit leger de grootste beweeglijkheid en de grootste vuurkracht moet hebben, omdat Amerika zeer zeker in het begin van een conflict, te maken zal hebben met tegenstanders, die in aantal de meerderen zullen zijn. Terug naar de Napoleontische opvatting van „activité et vitesse"! Geen Maginot-linies! Zoek ze op, grijp ze aan en vernietig ze, het devies van Mac Arthur, ook in de Koreaanse veldtocht. Het was in brillante samenwerking met lucht- en zeestrijdkrachten, dat de troepen op Korea de Noord-Koreanen konden verpletteren, dank zij het beginsel van „activité et vitesse”.

Korea geen maatstaf voor de moderne oorlog.

Maar ondanks het feit, dat in Korea de troepen der Verenigde Volkeren voortreffelijk werk hebben verricht, waarschuwt Generaal Collins er voor om uit die strijd de conclusie te trekken, dat Korea — net als Spanje in 1936 — het beeld van de toekomst-oorlog zou geven. De strijd in Korea lijkt in tegendeel — afgezien van de moderne middelen — meer op de strijd, die in de vorige eeuw tegen de Indianen is gevoerd. De troepen der Verenigde Volkeren hebben — althans tot heden — geen last van vijandelijke luchtmacht gehad. De Geallieerde luchtmacht had een vrijwel volkomen meesterschap in de lucht. Dit heeft de wijze van optreden geweldig beïnvloed. Vijandelijke vlootactie is er vrijwel niet geweest. Door deze twee uiterst belangrijke factoren, kon het logistieke probleem vrijwel ideaal worden opgelost. Zeer zeker stonden de Geallieerde landstrijdkrachten voortdurend tegenover een numerieke meerderheid, maar dat zal steeds het geval zijn.

Als de strijd in West-Europa zou losbreken, dan zal die een heel ander aanzien hebben dan in Korea. Dan zal men te maken hebben met grootscheepse aanvallen op de verbindingen, met duikboten en luchtmacht, terwijl in de strijd op het land gerekend moet worden met de inzet van een zeer sterke vijandelijke tactische luchtmacht. Ook zal men met veel meer en veel zwaardere tanks te maken krijgen.

Daarom mag de oorlog in Korea geen aanleiding zijn, om de defensieplannen, die rekening moeten houden met een verre toekomst, nu te gaan doorkruisen. Daarmee zou slechts alleen de eventuele tegenpartij

gediend zijn. De ontwikkeling van deze defensieplannen, o.m. inhoudende de ontwikkeling van het raketwapen en het gebruik van atoomwapens voor tactische doeleinden, is reeds zo ver gevorderd en is zo bevredigend, dat wij ons daar beslist niet van moeten laten afleiden.

Luchttransport.

Naast een zo modern mogelijke uitrusting, die een maximum aan vuurkracht garandeert, moet zo veel mogelijk aandacht worden besteed, aan de snelste verplaatsingsmogelijkheden. Eerst dan wordt die maximum vuurkracht ook op de beste wijze gebruikt. Vuurkracht is steeds van de grootste betekenis. Oorlogvoeren wordt beheerst door één begrip en dat is „uitwerking, uitwerking en nog eens uitwerking”. Als men de beschikbare vuurkracht op de meest verrassende wijze, in de grootst mogelijke concentratie kan inzetten, dan is de kans op succes het grootst. Daarom is het noodzakelijk, dat alle onderdelen van het leger door de lucht kunnen worden vervoerd. De vorderingen op dit gebied zijn veelbelovend! Naast het hierboven omschreven grote strategische voordeel van het vervoer door de lucht, komt daar als zeer belangrijk nevenvoordeel bij, dat de vloot voor een belangrijk deel kan worden ontlast van een van zijn grootste problemen: de convooiëring. Men is nu reeds in staat om tanks door de lucht te vervoeren, wat in de tweede wereldoorlog nog niet mogelijk was. De moderne „gliders” kunnen twee maal zoveel last vervoeren als vóór 1945. De helicoptère neemt een steeds belangrijker plaats in. Men ontwikkelt nu types vliegtuigen, die een combinatie zijn van helicoptère en gewoon vliegtuig, wat enorme voordelen heeft. Toch staat al dat luchtvervoer naar de mening van generaal Collins nog in zijn kinderschoenen. Men kan op dit gebied nog enorm veel doen.

Tanks en anti-tank wapens.

De Amerikaanse tanks zijn in de Koreaanse veldtocht het onderwerp van veel critiek geweest. In de eerste periode van die strijd was er volgens die critiek niet veel goeds aan. De Russische tanks waren stukken beter. Ook de tankafweer bleek onvoldoende. Heden hoort men niet veel critiek meer. De Amerikaanse tanks en de moderne tankbestrijdingsmiddelen hebben inderdaad de toets der critiek ten volle doorstaan. Men moet niet vergeten, dat de Amerikanen aanvankelijk volkomen in het defensief waren en de tank is een aanvalsmiddel, een van de machtigste, maar ook één van de duurste. Een moderne Amerikaanse tank kost 200.000 dollar. In de defensieve periode was het veel efficiënter om veel anti-tank middelen te maken: bazooka's, met een kostprijs van 65 dollar. Deze zijn bovendien veel gemakkelijker en veel vlugger te maken dan tanks. Dit is vooral van belang voor West-Europa, dat defensieve wapens thans meer dan ooit nodig heeft, te meer, daar de 3,5 inch bazooka in Korea zijn deugdelijkheid volledig heeft bewezen. Daarnaast is men nu ook bezig om nieuwe series tanks te maken, lichte, middelbare en zware.

De lichte T 41 heeft de verwachtingen ver overtroffen. Binnenkort zal de nieuwe middelbare tank T 42 zijn intrede doen en ook de nieuwe zware tank T 43 zal binnen afzienbare tijd zijn plaats in het leger innemen. Van deze T 43 zegt generaal Collins, dat hij alle bestaande zware tanks ter wereld de baas zal zijn.

Luchtdeelbestrijdingsmiddelen en geleide projectielen.

De luchtdeelbestrijdingsmiddelen zijn een van de allerbelangrijkste onderdelen der moderne strijdkrachten. De oude methoden van luchtdeelbestrijding zijn vervangen door totaal nieuwe, als gevolg van de steeds toenemende snelheden der vliegtuigen. De nieuwe 75 mm „skysweeper” is een van de machtigste middelen op de kleine en middelbare afstanden. Dit wapen is ontwikkeld ter vervanging van de beroemde 40 mm uit de tweede wereldoorlog, die tegenover de moderne vliegtuigen niet meer op zijn plaats is. Het gebruik van de skysweeper is gebaseerd op door radar geleide vuurcontrole. Dit wapen is in staat om vliegtuigen met een snelheid van het geluid, bij dag en bij nacht te bestrijden.

Volkomen nieuwe wegen zijn ingeslagen met de raketten voor luchtdeelbestrijding. Men is welbewust deze weg opgegaan, omdat dit in de toekomst de enige methode zal zijn om de lucht schoon te houden en van supersonische vliegtuigen en van vijandelijke raketten. Generaal Collins bracht kort geleden een bezoek aan het luchtdeelbestrijdingsmiddelen centrum te fort Bliss en aan het centrum voor proefnemingen met geleide projectielen te White Sands. Hij is van mening, dat zeer belangrijke vorderingen zijn gemaakt. Het goedkoopste geleide projectiel kost vele duizenden dollars. Maar als zulke een projectiel een bommenwerper met een atoombom er in tijdig naar beneden kan halen, levert het projectiel zijn rente dubbel en dwars op. Ook op het gebied van bestrijding van gronddoelen buiten het bereik der artillerie, zijn geleide projectielen zeer bruikbaar, in het bijzonder als door duisternis of de weersomstandigheden de tactische luchtmacht niet kan optreden.

De tactische luchtmacht acht generaal Collins van een zeer bijzondere betekenis. Door een juist gebruik ervan en in voldoende hoeveelheid, kunnen de eenheden op de grond een grote mate van bewegingsvrijheid krijgen en tevens door de vuursteun van de luchtestrijdkrachten, vijandelijke weerstanden snel breken. Daarom moet er veel aandacht worden besteed aan de samenwerking grond- en luchtestrijdkrachten.

De mens — het hoofdwapen.

Maar al dat geweldige materiaal is op zich zelf niets waard. Voor de vloot, de luchtmacht en het leger zijn niet het schip, het vliegtuig, de tank of het kanon de basis, maar de soldaat, de mens, die dit materieel moet kunnen gebruiken en het óók wil gebruiken. De inzet van nieuwe wapens vermindert niet de waarde van de soldaat, van de mens, maar verhoogt die waarde nog meer. Net zo goed als wij milliarden dollars aan ons materieel geven, zo mogen wij ook niet aarzelen om onze soldaten als mens te zien en te behandelen en voor hen ook geen geld te sparen. Wij moeten dit doen door hun de beste wapens en de beste opleiding te geven, maar dit is op zichzelf niet voldoende. Wij moeten hem de beste aanvoeders geven, die wij kunnen opleiden. Leiderschap en moed zijn van even grote betekenis als het materieel. En dat alles moet zijn basis vinden in het vertrouwen in zijn volk, in de zaak die men dient.

De beste weg naar de vrede is er voor zorg te dragen, dat wij voortdurend een leger onder de wapenen hebben, dat voorzien is van het modernste materieel, waardoor zijn vuurkracht en zijn beweeglijkheid zo groot mogelijk is, met aanvoeders, die hun vak door en door kennen,

met mannen, die weten waarvoor zij tot het bittere einde vechten.

In dat geval kunnen wij de krachten der duisternis, die nu de vrije wereld bedreigen in toom houden en een dreigende derde wereldoorlog voorkomen. En als die duistere krachten de soldaten der vrijheid toch aanvallen, dan zullen dezen in staat zijn om die aanval met succes af te slaan.

Tot zover de beschouwingen van generaal Collins, die hierin getoond heeft dat hij nog dezelfde reële nuchtere en toch zo menselijke leider is, die hij ook tijdens wereldoorlog no. 2 was. Het is van een bijzondere importantie, dat de generaäl — zijn op het moderne materieel gebaseerde betoog — besluit met een beschouwing over de mens. Wij menen, dat dit volkomen juist is. Reeds Napoleon zei, dat het winnen van een veldslag voor drie kwart afhankelijk was van morele factoren. Hij die meent, dat het moreel in deze super materiële tijd van geen betekenis meer is, is er wel volkomen naast. Niemand minder dan Montgomery zei, dat men in de moderne oorlog n i e t s bereikt zonder hoog moreel. En ondanks alle moderne materieel is de lijfspreuk van generaal Bradley, Amerika's hoogste militaire autoriteit, „bedenkt, dat gij steeds met m e n s e n hebt te doen". Inderdaad, als de mens wil, als hij o v e r t u i g d is van het grote en goede van zijn zaak, dan krijgt niemand hem er onder.

Wij zijn generaal Collins erkentelijk voor deze beschouwingen, die in al hun eenvoud heel duidelijk laten uitkomen, dat Amerika nog steeds het „grote arsenaal der democratie" wil zijn, en met de andere vrije volkeren op de bres wil staan voor de vrijheid van geest en de rechten van de mens, zonder welke waarden het leven geen betekenis heeft.

INZENDING VAN KOPIJ EN BRIEVEN

Wij verzoeken bijdragen voor ons blad en brieven, zowel betreffende de Redactie en de Administratie, zonder vermelding van personen, uitsluitend te adresseren:

Aan de Directie van De Militaire Spectator, Zwarteweg 1, Den Haag
Tekeningen moeten in O. Indische inkt worden uitgevoerd, op zodanige grootte, dat daarin voorkomende cijfers en letters na verkleining op kolombreedte duidelijk leesbaar blijven, d.w.z. ten minste 1 mm hoog.

GEBRUIK VAN AFKORTINGEN

Wij verzoeken onze medewerkers in hun artikelen afkortingen slechts te gebruiken volgens het Voorlopig Voorschrift nr 2526, 3e druk, ook wat betreft het gebruik van hoofdletters en interpunctie, bv. kilometer: km (kleine letter en geen punt er achter). Afkortingen, welke slechts zelden gebruikt worden en dus niet bij alle lezers bekend mogen worden ondersteld, passe men niet toe; in dat geval schrijve men het woord of de woorden voluit, zonder bijvoeging van de afkorting.

DE TIRAILLEUR COMPAGNIE IN DE AANVAL (I)

door J. H. JANSEN, Kapitein der Infanterie.

Factoren van invloed op de groepering.

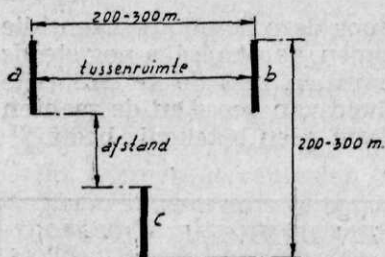
De groepering van infanterie-eenheden bij de aanval hangt o.m. af van de volgende factoren:

1. de ontvangen opdracht;
2. het aanvalsplan;
3. het terrein;
4. de breedte van het aanvalsvak;
5. de gewenste vuuruitwerking;
6. de vijandelijke vuuruitwerking;
7. het al of niet aangeleund zijn;
8. de graad van duisternis of slecht zicht.

De groepering

Twee pelotons voor en één achter (afb. 1).

Deze formatie is de meest voorkomende in groter verband. Het op de schets aangegeven peloton c; kan zich achter a, of achter b, dan wel midden achter a en b bevinden.

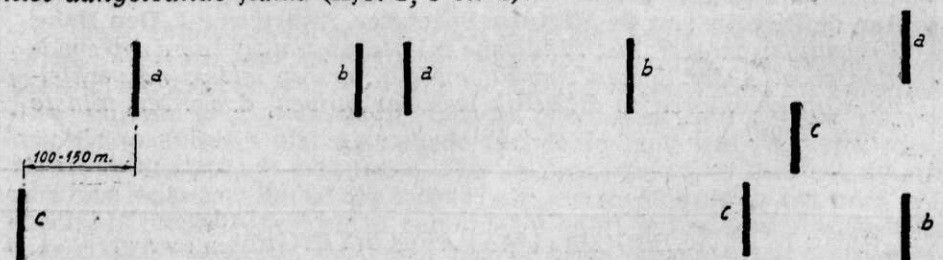

De plaats van de compagniereserve hangt af van:

- a. het aanvalsplan van de CC.
- b. de toestand op de flanken.
- c. het terrein.

Afb. Nr 1

Buitenwaarts geëchelonneerde groeperingen in verband met een niet aangeleunde flank (Afb. 2, 3 en 4).

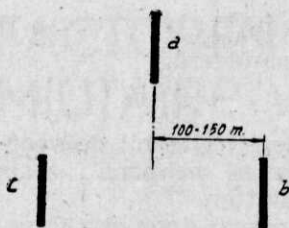
Afb. Nr 2

Afb. Nr 3

Afb. Nr 4

Eén peloton voor en twee achter (Afb. 5).

Deze formatie kan worden toegepast als de compagnie zelfstandig oprukt, terwijl beide flanken niet zijn aangeleund, of indien zeer weinig omtrent de vijand bekend is. In het laatste geval hoopt men, dat gegevens bekend zullen worden als het voorste peloton contact met de vijand maakt, waarbij dan ten hoogste één peloton wordt gebonden en de CC dus nog over twee pelotons kan beschikken.

Afb. Nr 5

Deze groepering werd in het Britse leger, vooral gedurende en direct na de veldtocht in Noord-Afrika toegepast op grond van de ervaringen opgedaan in gevechten tegen een vijand, die zich op een van de aanvallers afgekeerde helling ter verdediging had ingericht. Het had er een tijd lang de schijn van alsof deze groepering de normale: „twee voor en één achter” zou verdringen.

Drie pelotons achter elkaar.

Deze groepering wordt toegepast door de voorcompagnie van een voorhoedebataljon, dan wel bij een aanval op een smal front. De groepering beruht dan op het aanvalsplan van de CC, of wordt gedicteerd door de naderingsmogelijkheden in het terrein.

De voor de compagnie beschouwde groeperingen gelden ook voor het tirailleurpeloton.

Het aannemen van de groepering

Zoals gedurende het gehele gevecht het geval is, zal de CC voortdurend vooruit moeten denken om tijdig maatregelen te treffen of een bepaalde formatie te doen innemen. Voor het doen innemen van een formatie geeft de CC aanwijzingen, b.v.: Aanvalsrichting (kompasstand of enige markante terreinpunten); tweede peloton op het rechter peloton m tussenruimte nemen. Derde peloton op het rechter peloton m tussenruimte en m afstand nemen. Dergelijke aanwijzingen kunnen ook door de pelotonscommandant worden gebruikt.

Scheidingslijnen

Veelal kan worden volstaan met het opgeven van het aanvalsdoel of de aanvalsrichting. Is het echter ter voorkoming van verwarring noodzakelijk dan worden scheidingslijnen tussen de compagnieën aangegeven. Deze vormen echter geen „ijzeren gordijn” en mogen zo nodig, na door de CC gepleegd overleg, worden overschreden.

De plaats van de CC en de cp

De CC bevindt zich gedurende het gevecht daar waar hij dit het beste kan leiden en beweegt zich dus van de ene goede waarnemingsplaats naar de volgende, mits hij op critieke plaatsen tijdig aanwezig kan zijn om door persoonlijk ingrijpen het gevecht te beïnvloeden. Bij de CC kunnen zich bevinden: seiners (radio), één of meer ordonnansen en de artillerie-waarnemer, benevens de beweeglijke vuurleider van de middelbare mortieren. Van de mortieren van 6 bevinden zich de waarnemers bij de pelotons. Mocht de vooruitgeschoven waarnemer van de artillerie zich niet in de onmiddellijke omgeving van de CC bevinden, dan staan zij echter altijd met elkaar in verbinding. Daar beiden naar goede waarnemingspunten zoeken, zullen zij zich veelal in elkaars onmiddellijke nabijheid bevinden.

De rest van de cp verplaatst zich op last van de CC langs de as van beweging, zoveel mogelijk gedekt tegen vuur en zicht.

De CC staat voortdurend in verbinding met de cp en met de BC. In de Amerikaanse organisatie beschikt de CC over een extra radio-toestel, juist om zich makkelijk te kunnen verplaatsen.

De verplaatsing van het peloton in reserve

Deze verplaatsing wordt door de CC gecommandeerd.

Het ondersteuningspeloton

De terugstootloze vuurmonden van 5,7 worden veelal bij de voorpelotons ingedeeld en gebruikt tegen „screw served weapons”, zoals zware mitrailleurs etc. en voor het vuren op kazematten.

De mortieren van 6 worden gewoonlijk centraal door de CC gebruikt. Zij verplaatsen zich volgens zijn aanwijzingen en blijven zodanig opgesloten, dat ze de aanvallende pelotons voortdurend met vuur kunnen steunen.

De *Piats*, welke in de voorlopige Nederlandse organisatie voorkomen, worden evenals de 5,7 terugstootloze vuurmond bij de voorpelotons ingedeeld en ook de mortieren van 5, gezien de dracht en de inrichting van dit wapen. Het kan voorkomen, dat de CC twee mortieren indeelt bij een peloton, dat bv. de opdracht heeft gekregen om de vijand te binden om de rest van de compagnie gelegenheid te geven tot het uitvoeren van een manoeuvre.

(Wordt vervolgd.)

334

NIEUWE UITGAVEN

Het Rijkswapen, in kleurendruk, getekend door H. F. D. Oxenaar, 51 bij 64 cm. Uitgave N.V. Van Stockum, Den Haag. Prijs f 12.50.

De reserve-Majoor b.d. der Garde Grenadiers Oxenaar, die reeds een grote faam heeft verworven door zijn kunstzinnige prestaties op militair en heraldisch gebied, heeft met deze prachtig getekende en in zachte kleuren uitgevoerde afbeelding van het Rijkswapen een artistiek en heraldisch verantwoord product geleverd. De leeuw op het schild, met de pijlenbundel en het zwaard, en de twee leeuwen als schildhouders, zijn fors en natuurlijk getekend, de kroon is een juweel en het hermelijn vormt een prachtige achtergrond. Deze afbeelding van het symbool onzer volkseenheid verdient een waardige plaats in alle openbare gebouwen en ook particulieren zullen er prijs op stellen, niet slechts als fraaie wandversiering, maar bovenal als symbool.

Aan de Koninklijke Drukkerijen Lankhorst-Immig te 's-Gravenhage komt lof toe voor de keurige reproductie.

HELICOPTERS VOOR TRANSPORTDOELEINDEN

In Engeland is een rapport van het MCA's Interdepartmental Helicopter Committee uitgekomen waarin het ontwerp wordt gemeld van een „Faircy Rodyne” die in staat zal zijn een draag-

last van 23 passagiers te vervoeren met een kruissnelheid van 135 mph. (*Aeroplane, Maart 16, 1951.*)

Ordnance van Jan/Feb 1951 meldt voorts over dit onderwerp, dat men thans in Amerika transportcompagnieën, uitgerust met helicopters, ontwerpt, voor het operatief en logistiek steunen van legerkorpsen, divisieën en lagere eenheden. Elke compagnie wordt uitgerust met 23 helicopters. Twee daarvan zullen worden gebruikt voor bevels- en verkenningdoeleinden, de andere zijn van het „light cargo type” en bestemd voor transport van personeel, uitrusting en bevoorradingsartikelen. Van deze compagnieën wordt verwacht, dat zij operaties als rivierovergangen, landingen, gevechten in bergterrein en in de jungle aanmerkelijk zullen vergemakkelijken.

N.J.V.-KAMPEN 1951

Het Nationaal Jongeren Verbond organiseert m.m.v. de KL van 17—27 Aug. a.s. een Landkamp voor 60 jongens van 15—18 jaar op de Veluwe in tenten, bestemd voor hen, die zich willen bezinnen op hun Nederlandschap, hun krachten willen meten in sport en spel, kaartlezen, wandelingen en nachtelijke speurtochten, berichtenoverbrenging met walkie-talkies.

Voorts van 3—15 Aug. een Zeekamp voor 130 jongens te Den Oever, waar met sloepen onder een ervaren schipper zal worden gevaren op Noordzee, Waddenzee en IJsselmeer. Inlichtingen bij het N.J.V., Postbus 37, Den Haag.

De verplaatsing van het peloton in reserve

Deze verplaatsing wordt door de CC gecommandeerd.

Het ondersteuningspeloton

De *terugstootloze vuurmonden van 5,7* worden veelal bij de voorpelotons ingedeeld en gebruikt tegen „screw served weapons”, zoals zware mitrailleurs etc. en voor het vuren op kazematten.

De *mortieren van 6* worden gewoonlijk centraal door de CC gebruikt. Zij verplaatsen zich volgens zijn aanwijzingen en blijven zodanig opgesloten, dat ze de aanvallende pelotons voortdurend met vuur kunnen steunen.

De *Piats*, welke in de voorlopige Nederlandse organisatie voorkomen, worden evenals de *5,7 terugstootloze vuurmond* bij de voorpelotons ingedeeld en ook de mortieren van 5, gezien de dracht en de inrichting van dit wapen. Het kan voorkomen, dat de CC twee mortieren indeelt bij een peloton, dat bv. de opdracht heeft gekregen om de vijand te binden om de rest van de compagnie gelegenheid te geven tot het uitvoeren van een manoeuvre.

(Wordt vervolgd.)

334

NIEUWE UITGAVEN

Het Rijkswapen, in kleurendruk, getekend door H. F. D. Oxenaar, 51 bij 64 cm. Uitgave N.V. Van Stockum, Den Haag. Prijs f 12.50.

De reserve-Majoor b.d. der Garde Grenadiers Oxenaar, die reeds een grote faam heeft verworven door zijn kunstzinnige prestaties op militair en heraldisch gebied, heeft met deze prachtig getekende en in zachte kleuren uitgevoerde afbeelding van het Rijkswapen een artistiek en heraldisch verantwoord product geleverd. De leeuw op het schild, met de pijlenbundel en het zwaard, en de twee leeuwen als schildhouders, zijn fors en natuurlijk getekend, de kroon is een juweel en het hermelijn vormt een prachtige achtergrond. Deze afbeelding van het symbool onzer volkseenheid verdient een waardige plaats in alle openbare gebouwen en ook particulieren zullen er prijs op stellen, niet slechts als fraaie wandversiering, maar bovenal als symbool.

Aan de Koninklijke Drukkerijen Lankhorst-Immig te 's-Gravenhage komt lof toe voor de keurige reproductie.

HELICOPTERS VOOR TRANSPORTDOELEINDEN

In Engeland is een rapport van het MCA's Interdepartmental Helicopter Committee uitgekomen waarin het ontwerp wordt gemeld van een „Faircy Rotodyne” die in staat zal zijn een draag-

last van 23 passagiers te vervoeren met een kruissnelheid van 135 mph. (*Aeroplane, Maart 16, 1951.*)

Ordnance van Jan/Feb 1951 meldt voorts over dit onderwerp, dat men thans in Amerika transportcompagnieën, uitgerust met helicopters, ontwerpt, voor het operatief en logistiek steunen van legerkorpsen, divisieën en lagere eenheden. Elke compagnie wordt uitgerust met 23 helicopters. Twee daarvan zullen worden gebruikt voor bevels- en verkenningdoeleinden, de andere zijn van het „light cargo type” en bestemd voor transport van personeel, uitrusting en bevoorradingsartikelen. Van deze compagnieën wordt verwacht, dat zij operaties als rivierovergangen, landingen, gevechten in bergterrein en in de jungle aanmerkelijk zullen vergemakkelijken.

N.J.V.-KAMPEN 1951

Het Nationaal Jongeren Verbond organiseert m.m.v. de KL van 17—27 Aug. a.s. een Landkamp voor 60 jongens van 15—18 jaar op de Veluwe in tenten, bestemd voor hen, die zich willen bezinnen op hun Nederlandschap, hun krachten willen meten in sport en spel, kaartlezen, wandelingen en nachtelijke speurtochten, berichtenoverbrenging met walkie-talkies.

Voorts van 3—15 Aug. een Zeekamp voor 130 jongens te Den Oever, waar met sloepen onder een ervaren schipper zal worden gevaren op Noordzee, Waddenzee en IJsselmeer. Inlichtingen bij het N.J.V., Postbus 37, Den Haag.

FACTOREN VAN INVLOED OP MILITAIRE VORMING EN OPLEIDING

door *Majoor H. W. J. TEUNISSEN, Commandant Schoolbataljon 1e VOC.*

IV. (Slot van blz 230, April 1951, Nr 4)

Wij moeten in de allereerste plaats bedenken, dat wij met mensen te doen hebben, alle andere opleidingsproblemen zijn daarvan afhankelijk.

Het is dus zeer belangrijk als wij ons eens afvragen:

Wie moeten er opgeleid en gevormd worden?

Vrijwel het grootste deel van de gezonde mannelijke jeugd van Nederland, dus zeker niet het slechtste deel van onze natie, maar de goede doorsnede van de toekomstige kracht van ons volk. Jongelui van allerlei staat en stand komen voor opleiding in aanmerking, vol idealen, met 1001 verschillende opvattingen en overtuigingen op religieus en politiek terrein. Jongemannen, die nog aan het begin staan van hun werkelijk leven, voor velerlei indrukken vatbaar, maar die nog over weinig levenservaring beschikken.

Al deze „vogels van zo verschillende pluimage” moeten gevormd en opgeleid worden tot een sterke eenheid, tot een goed geoefend leger. De verschillen worden hierdoor niet te niet gedaan, het is geen kudde, maar juist met het behoud van die verschillen moeten deze mensen warm gemaakt worden voor één idee, dat juist in de gegeven omstandigheden een sterk en goed leger een waarborg biedt voor de werkelijke vrijheid van ons volk en de rechten van de mens.

De militaire dienst, die zij niet vrijwillig ondergaan, kan voor de verdere vorming en ontwikkeling van die jonge mensen van doorslaggevende betekenis zijn, ten goede of ten kwade. Hieruit blijkt de enorme verantwoordelijkheid van hen, die deze mensen moeten vormen en opleiden. Zij zijn hiervoor niet slechts verantwoording schuldig aan hun respectieve commandanten, maar ook aan ons gehele volk. Het is wel goed om deze belangrijke kwestie eens scherp te stellen.

De jonge man leert in de militaire dienst tucht, orde, netheid, gehoorzaamheid, kameraadschap, teamgeest, vrijwillige samenwerking. Hij leert zich aanpassen, hij wordt gehard, het is gezond voor zijn lichaam en zijn geest. Hij krijgt een flinke dosis mensenkennis. Omdat hij gedurende zijn diensttijd de ouderlijke leiding vrijwel mist, zal hij zelfstandiger en flinker worden, hij zal nu moeten tonen, dat hij ook zonder die directe leiding zich als een behoorlijk mens weet te gedragen.

Deugt de militaire leiding niet, is die slap of slecht, ziet en hoort de jonge man regelmatig voorbeelden van chefs en commandanten, die met de normale begrippen van fatsoen en van een gezonde levensopvatting in strijd zijn, dan zal niet alleen zijn achting voor die leiders dalen, maar vooral de zwakkeren zullen die voorbeelden gaan navolgen.

Van iedere Nederlander, uit welke landstreek ook, is een behoorlijk soldaat te maken. Ze hebben getoond dat te kunnen zijn in 1940, in de bezettingsjaren en in Indonesië. Aan de kwaliteit van de recruten zal

het niet liggen of er een goed leger komt. Geef hen een goede leiding, en de bewapening die zij behoeven, dan zal ons leger voor geen enkel ander leger onder doen.

De een wordt opgeleid tot gewoon soldaat, de ander tot dienstplichtig onderofficier, weer een ander tot reserve-officier. Dan zijn er nog zij, die beroepsmilitair willen worden. Al deze opleidingen dragen een speciaal karakter en hebben hun specifieke eisen.

De opleiding tot gewoon soldaat.

Men zou geneigd zijn te denken dat dit de eenvoudigste opleiding is, omdat deze opleiding in zijn geheel op laag niveau werkt. Niets is echter minder waar. Reeds na enkele maanden wordt deze opleiding moeilijk. De soldaat heeft dan het idee, dat hij al alles kent en weet van dit eenvoudige werk. Er moet daarom ernstig voor worden gewaakt, dat de man nimmer het idee krijgt, dat hij „ bezig gehouden ” wordt. Hij moet ten volle begrijpen dat alles wat hij verder nog moet doormaken en ondergaan, voor zijn algehele geoefendheid noodzakelijk is.

Speciaal bij deze opleiding moet de nadruk gelegd worden op kameradschap, „teamgeest en teamwork”, de gemeenschapszin.

De Kaderopleiding.

Hier worden onze toekomstige aanvoerders gevormd. Bijzondere aandacht zal daarom de ontwikkeling van een sterk verantwoordelijkheidsbesef moeten hebben. Op de groep, het stuk, enz. komt het aan. Het is zeker ook het lagere kader dat in de oorlog over mensenlevens beslist. Als aan het eind of tijdens de opleiding blijkt, dat zij in verantwoordelijkheidsgevoel te kort schieten, dan deugen zij niet voor hun toekomstige taak.

De opleiding tot reserve-officier.

Nog in sterkere mate geldt hier wat reeds bij de kaderopleiding gezegd is. De reserve officieren zijn niet alleen aanvoerders van de soldaten maar tevens leiders van de hun toebedeelde onderofficieren. Naarmate hun commando groter wordt, stijgt deze verantwoording. Van hun voorbeeld, hun doorzettingsvermogen zal het dan ook in belangrijke mate afhangen of de onder hen gestelden hun gevaarlijke taak durven en kunnen volbrengen.

Bij al deze opleidingen staat echter op de voorgrond, dat het personeel, dat deze opleidingen moet volgen, niet vrijwillig is gekomen, het is er toe verplicht. Velen aanvaarden deze plicht zonder meer, anderen zien er tegen op of voelen er zich door benadeeld. Laaiend enthousiasme kan men niet verwachten, is ook helemaal niet nodig. Als de bittere noodzaak van deze te vervullen plicht maar wordt ingezien en begrepen, dan is het doel bereikt.

Aan de leiders nu de taak om het hun toevertrouwde personeel dit inzicht bij te brengen, die belangstelling op te wekken en verder op te voeren. Van de instructeurs hangt het voor een zeer groot deel af, of die jonge kerels al of niet met tegenzin in dienst zijn en zo zij er de noodzaak van inzien, zich ook geheel geven. Voorwaar geen gemakkelijke taak! De instructeur zal er iedere dag werkelijk „bij” moeten zijn. Hij moet beslagen ten ijs komen. Hij zal door zijn enthousiasme en voorbeeld deze

mensen moeten trekken en opwekken. Hij zal ze zover moeten krijgen, dat ze zich in de militaire dienst volkomen thuis voelen en er enthousiast voor worden.

De Beroepsopleidingen.

Deze hebben boven de andere opleidingen dit grote voordeel, dat van de leerlingen mag worden aangenomen, dat de belangstelling er bij voorbaat is. Bovendien wordt aan deze opleidingen veel tijd besteed, zodat een behoorlijke kennis van zaken kan worden vergaard. Daar echter juist uit deze opleidingen onze a.s. leiders en opvoeders in het leger zullen moeten komen, dient speciale aandacht te worden geschonken aan hun karaktereigenschappen. Mensen, die tijdens de opleiding een matige interesse aan de dag blijven leggen, moeten direct verwijderd worden. Van hen kan men immers niet verwachten, dat zij straks, als zij min of meer zelfstandig moeten werken, de nodige tegenslagen kunnen verwerken en toch het nodige enthousiasme kunnen opbrengen. Als een jong officier of onderofficier bij het begin van zijn loopbaan niet ALLES voor zijn beroep voelt, zal hij na een paar jaar afzakken en een slecht instructeur worden.

Andere karaktereigenschappen als verantwoordelijkheidsbesef, initiatief, aanpassingsvermogen, gemeenschapszin, doorzettingsvermogen, moraal, zullen evenzeer serieus beoordeeld moeten worden. Het is zeker niet voldoende als de toekomstige beroepsofficier of -onderofficier over een behoorlijke militaire kennis beschikt. Deugen zijn karaktereigenschappen niet, dan deugt hij als beroepsmilitair niet. Dit spreekt nog meer dan bij de dienstplichtige onderofficier of reserve-officier. De a.s. beroepsmilitairen moeten toch de toekomstige kern vormen. Als die toekomstige kern slap is of niet deugt, dan ligt daarin de kiem van een verdere mislukking.

Bij de bespreking van dit laatste punt heb ik niet getracht de diverse opleidingen te bespreken. Daarvoor zijn door de betreffende instanties richtlijnen gegeven. Er zijn echter in die verschillende opleidingen bepaalde karakteristieken en daarvan heb ik er enkele naar voren willen brengen.

Resumerende constateer ik, dat de factoren, die direct of indirect een belangrijke rol spelen bij de militaire vorming en opleiding, over het geheel genomen thans niet ongunstig zijn.

We staan thans aan het begin van een nieuwe periode, nl. de opbouw van een goed geoefend leger voor West-Europa. Er zal in korte tijd veel gedaan moeten worden. Het is voor een ieder thans duidelijk, dat de tijd dringt en dat onze gezamenlijke inspanning zijn stempel zal drukken op de Nederlandse bijdrage voor een intergeallieerd leger.

Voor alle officieren en onderofficieren is daarom een verantwoordelijke, maar mooie taak weggelegd.

Wij zullen ons volk een leger moeten geven, waar achter het zich veilig weet, waar het trots op kan zijn en waarin het voor een ieder een eer moet zijn te dienen.

Soldaat zijn betekent immers in de eerste plaats „dienen” en hierin zijn wij diegenen, die de TOON hebben aan te geven. Dan ook weten wij wat het betekent, TROUW te zijn aan

KONINGIN EN VADERLAND!

RONDON DE METHODE VAN INSTRUCTIE

door W. OLIEMANS, 1e Luitenant der Infanterie

CONTROLE OP DE INSTRUCTIE

*Controle is géén bewijs van wantrouwen,
Maar wél van opbouw.*

Waarom controle?

Talrijk zijn de voorschriften, die de instructeurs tot hun beschikking hebben om van de man een gevechtvaardig soldaat te maken. Misschien nog talrijker zijn de richtlijnen, die met hetzelfde doel zijn uitgegeven. Wanneer dan ook elke instructeur zich van zijn verantwoordelijke taak bewust is, zal hij zich zoveel mogelijk kennis eigen maken. Maar, geachte lezers, welke zekerheid bestaat er nu dat deze uitgedragen kennis ook tot de leerlingen is doorgedrongen. Elke instructeur zal deze hoeveelheid leerstof op zijn eigen wijze instrueren. Dit is uitstekend, maar wordt de leerstof nu ook in zodanige vorm opgediend dat de leerling hem gemakkelijk kan verwerken en dat werkelijk zoveel mogelijk daarvan tot hem is doorgedrongen? Zelfs wanneer de richtlijnen voor de M.v.I. bij een onderdeel door elke instructeur worden toegepast, bestaat het gevaar, dat de „stof” niet op de meest vruchtdragende wijze wordt onderwezen. Om dit tegen te gaan is het nodig, dat er voortdurend controle wordt uitgeoefend op de wijze van instructie. Een controle, die er dus niet alleen op gericht is om na te gaan of men zijn lesje wel kent, maar veeleer met het doel een duidelijk inzicht te verkrijgen in de wijze waarop de leerstof moet worden onderwezen.

Wie controleert?

Bij het beantwoorden van deze vraag wil ik mij beperken tot de compagnie. Hierna zal ook nog één en ander naar voren worden gebracht ten aanzien van de taak, die de Compagnies-Commandant bij de instructie heeft te vervullen, hetgeen tevens de mening weergeeft van vele CCN, die de Instructie School te Wezep hebben bezocht.

De SMI, die tot voor enkele jaren een zeer belangrijke plaats innam bij de controle op de instructie, zal wanneer hij geen dienst doet, als PC, een volledige dagtaak hebben aan de hem in het RIDKL opgedragen werkzaamheden.

In het peloton wordt dus de controle uitgeoefend door de PC.

De CC regelt de opleiding en leidt de oefeningen bij de compagnie, zo lezen we in het RIDKL. Dit houdt dus tevens in, dat ook voor de CC het accent moet liggen op de controle van de instructie bij de compagnie. Alleen dan is hij in staat de opleiding te regelen.

Hoe controleert de PC?

Heel eenvoudig zult U zeggen. Hij zorgt dat hij bij de lessen is en kijkt of alles goed gaat. Nu is dit „zorgen, dat hij er bij is” al zeer belangrijk. Hoe vaak gebeurt het niet, dat wanneer het peloton in wat guur weer exercitie beoefent, de PC enkele „hoogst noodzakelijke” administratieve aangelegenheden in orde heeft te maken. Ja, het is juist,

dat de PC op de eerste plaats moet zorgen, dat hij er bij is. Maar wat dan? Kan hij volstaan met zonder meer eens een lesje bij te wonen? Neen, geachte lezers, dit zonder meer is niet de oplossing. Als deze PC drie grn onder zijn bevelen heeft, waarbij dus ingedeeld drie groeps-instructeurs, dan behoort de PC alle lessen die de volgende dag door zijn instructeurs gegeven worden, voor te bereiden.

Het is bepaald noodzakelijk, dat geen commandant de instructie controleert alvorens zelf de te controleren les terdege te hebben voorbereid. Dit eist van hem een opoffering, maar zonder goede voorbereiding zal hem veel, zelfs zeer veel ontgaan.

Bij het controleren moet onderscheid worden gemaakt tussen lessen, die binnen worden gegeven, de zg. theoretische lessen, en de praktische lessen, die buiten worden gegeven. Beoefent een peloton het geweervechten, dan is er geen enkel bezwaar, dat de PC zich tien minuten ophoudt bij de eerste gr, om zich daarna van de goede gang van zaken bij andere grn te overtuigen. Bij een les in een leslokaal is dit echter heel anders. Hiervoor geldt het volgende. De instructie controleren? Uitstekend, maar dan ook de gehele les bijwonen van begin tot eind. Niet tijdens een les binnenkomen. Dit werkt alleen maar storend. Instructeur en leerlingen worden afgeleid; dit kan de instructie nooit ten goede komen.

Belangrijk is ook, dat de instructie juist wordt beoordeeld. Een lesontleding, zoals deze voorkomt op de diploma's, uitgerekte na het volgen van een cursus M.v.I., is een uitstekende handleiding om een les deskundig te beoordelen.

Het spreekt vanzelf, dat het z.g. overnemen van de les door een meerdere in het algemeen af te keuren is. De instructeur voelt zich overbodig en het vertrouwen, dat de leerlingen in hun instructeur hadden, gaat verloren.

Hoe controleert de CC?

Hetgeen hiervoor opgemerkt is t.a.v. de taak van de PC, geldt natuurlijk onverminderd ook voor de CC, ofschoon deze minder tijd ter beschikking heeft. Hij moet immers zijn aandacht schenken aan de administratieve en aan de instructieve leiding van de compagnie. Hoewel het de CC dan ook dikwijls moeilijk zal vallen verschillende lessen in hun geheel bij te wonen, dient hij zich terdege bewust te zijn dat het juist van deze geregelde controles afhangt of — en zo ja in hoeverre — hij in de letterlijke zin des woords als de Vader van de compagnie wordt aangemerkt en leiding aan de opleiding geeft. Ook dan is het beter om bijv. elke dag één les van begin tot eind te controleren en dit geldt dan speciaal voor de binnenlessen, dan om op een bepaalde dag een aantal lessen gedurende korte tijd te controleren.

Samenvatting.

Controle op de instructie moet er zijn, een controle die voornamelijk moet zijn gericht op de wijze waarop de leerstof wordt uitgedragen, opdat daarvan het hoogst mogelijke rendement kan worden verwacht. Dit kan alleen worden bereikt wanneer de controle op de juiste wijze plaats vindt en wat zeer belangrijk is: als de geconstateerde fouten bij de instructie in dagelijkse of wekelijkse besprekingen naar voren worden gebracht. Natuurlijk dient dan in opbouwende zin critiek te worden gegeven door degene, die de leiding heeft van de instructie.

VERWEER EN VERDEDIGING IN HET MILITAIRE STRAFPROCES (I)

door Mr H. H. A. DE GRAAFF, *Reserve-Luitenant-Kolonel van de Mil. Juridische Dienst.*

Het is bij alle volkeren, die er prijs op stellen zich „beschaafd” te noemen, een algemeen aanvaard beginsel dat niemand terzake van een gepleegd strafbaar feit kan worden veroordeeld, zonder dat hij is gehoord en zonder dat hem de gelegenheid is gegeven, zich te verdedigen. Dáár, waar dit beginsel wordt losgelaten, zet men de deur wagenwijd open voor het onrecht.

Volkomen in overeenstemming met genoemd beginsel stellen dan ook ons strafrecht zowel als ons militaire tuchtrecht het horen van een verdachte verplichtend en erkennen zij het recht op verdediging. Voor wat het militaire tuchtrecht betreft, zij gewezen op artikel 46 van de Wet op de Krijgstucht, luidende:

„Geene krijgstuchtelijke straf wordt opgelegd voordat de verdachte door den strafoplegger zelve, of, zoo deze verhinderd is of zich elders bevindt, door een anderen tot straffen bevoegden meerdere is gehoord.

Is ook dit laatste niet doenlijk, dan kan de ondervraging van den verdachte door den strafoplegger schriftelijk, of van zijnentwege door een der in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering genoemde ambtenaren geschieden.”

Eveneens wordt het horen van de verdachte *dwingend* voorgeschreven in de artikelen 50 W.K. (bij het dusgenaamde „overnemen” van de strafoplegging door een hogere autoriteit) en 65 W.K. (bij de behandeling van een beklag over een opgelegde krijgstuchtelijke straf).

In al deze gevallen behoort het verhoor zich niet te beperken tot het verzamelen van bewijsmateriaal, doch tevens dient daarbij aan de verdachte (resp. de gestrafte of de klager) gelegenheid te worden gegeven op gepaste wijze naar voren te brengen hetgeen tot zijn verontschuldiging zou kunnen dienen, of zou kunnen leiden tot een milder oordeel.

Voor wat het militaire *strafproces* betreft is reeds in artikel 11 van de Regtspleging bij de Landmagt voorgeschreven, dat de verdachte *zo mogelijk* moet worden gehoord, alvorens over de verwijzing naar de krijgsraad een beslissing wordt genomen. Hier blijkt wel duidelijk uit, hoe belangrijk het recht op verhoor door de wetgever wordt geacht. Immers verwijzing naar de Krijgsraad betekent nog geenszins een veroordeling, maar toch is voorgeschreven, dat tot de voor de verdachte zo belangrijke maatregel, als het verwijzen naar de krijgsraad is, niet zal worden overgegaan zonder dat hem, zo mogelijk, de gelegenheid tot spreken geboden is geweest. Dit verhoor behoeft niet noodzakelijkerwijs door de tot verwijzing naar de krijgsraad bevoegde autoriteit zelf te worden afgenomen. Practisch ieder proces-verbaal, door marechaussee of politie opgemaakt, bevat immers reeds een verhoor van de verdachte, en geen bij de troep gehouden huishoudelijk onderzoek wordt afgesloten, zonder dat ook de verdachte is gehoord. Slechts indien de verdachte

voortvluchtig of onvindbaar is, moet het verhoor achterwege blijven (en met het oog hierop is de beperking „zo mogelijk” in artikel 11 R.L. opgenomen).

Ook bij het verdere verloop van het militaire strafproces wordt de verdachte (die na de verwijzing naar de krijgsraad als *beklaagde* wordt aangeduid) gehoord. Wordt een gerechtelijk vóóronderzoek gehouden, of, om de terminologie van de Regtspleging te volgen, worden informatiën door de Officier-Commissaris genomen, dan maakt het horen van de *beklaagde* een belangrijk deel daarvan uit. Ja, indien de *beklaagde* bij dit verhoor geheel of ten dele bekend, schrijft de Regtspleging zelfs een tweede verhoor, het zogenaamde *recollement*, vóór, waarbij de *beklaagde* desgewenst nog op zijn bekentenis zou kunnen terugkomen. Al moge dit *recollement* verouderd zijn (het is namelijk nog een overblijfsel uit de tijd van de pijnbank, toen een op dit instrument afgedwongen bekentenis „buiten pijn en banden” moest worden bevestigd om in rechte bruikbaar te zijn) en bij de rechtspleging met krijgsraden te velde dan ook vaak achterwege worden gelaten, het geeft aan de *beklaagde* nog een extra gelegenheid om te zeggen wat hij op zijn hart meent te hebben.

Wat de behandeling van de zaak voor de volle krijgsraad betreft, ook daarbij vindt een verhoor van de *beklaagde* plaats, en zonder dit verhoor kan in het algemeen een rechtsgeldig vonnis niet worden gegeven. Het militaire strafproces kent de zogenaamde *verstekprocedure* (waarbij de *beklaagde* niet tegenwoordig is en dus ook niet door de krijgsraad zelf kan worden gehoord) slechts bij de berechting van overtredingen, indien daarbij de „eenvoudige procedure” wordt gevolgd. *Indien de beklagde zelf schriftelijk hierom heeft gevraagd* kan de Krijgsraad dan, na het advies van de Auditeur-Militair te hebben ingewonnen, bepalen dat de tegenwoordigheid van de *beklaagde* bij het onderzoek van de zaak ter terechtzitting niet wordt vereist. Men maakt dan gebruik van de verklaringen, welke de *beklaagde* tegenover marechaussee of politie heeft afgelegd en welke in het proces-verbaal gerelateerd zijn. Maar uit het bovenstaande vloeit voort, dat de *beklaagde* altijd in persoon wordt gehoord, indien hij zulks wenst.

Het proces tegen een voortvluchtige *beklaagde* (waarbij de Krijgsraad een, overigens niet definitieve, beslissing kan nemen zonder verhoor van de *beklaagde* zelf) zoals dit omschreven is in de artikelen 180 tot en met 192 R.L. is geheel in onbruik geraakt en blijft derhalve hier buiten beschouwing.

Ook bij de behandeling voor de volle Krijgsraad wordt de *beklaagde* gerecolleerd (art. 159 R.L.). Dit *recollement* heeft ten doel om voor de Krijgsraad vast te stellen, dat de *beklaagde* blijft bij hetgeen hij in zijn verhoor door de Officier-Commissaris heeft verklaard. Komt hij nu op zijn vroegere verklaringen terug, dan behoeft dit niet te betekenen, dat deze verklaringen waardeloos zijn geworden. De Krijgsraad mag van die vroegere verklaringen ten volle gebruik maken doch blijft vrij om zelf te bepalen, welke waarde hij aan de „veranderingen of bijvoegselen” van de *beklaagde* wil toekennen. Hoofdzaak is echter, dat ook nu weer de *beklaagde* de gelegenheid krijgt om zich te uiten, en om datgene aan te voeren, wat tot zijn verontschuldiging of verlichting kan dienen.

In het tuchtrechtelijke proces, dat minder aan vormvoorschriften

gebonden is dan het strafproces, valt de verdediging van de verdachte in de praktijk samen met diens verhoor, m.a.w. zijn verklaringen omtrent het hem verweten feit zullen samengeweven zijn met hetgeen hij ter verdediging of ter verontschuldiging heeft aan te voeren.

Bij het strafproces daarentegen vormt de verdediging een afzonderlijke fase, welke intreedt nadat de Auditeur-Militair zijn requisitoir heeft genomen (of, zoals de R.L. het uitdrukt, zijn schriftuur van eis heeft overgelegd en de conclusie daarvan heeft voorgelezen). Dit laatste geschiedt zodra „de zaak kan worden gehouden voor voldongen”, d.w.z. als de Krijgsraad niets meer te vragen heeft en de President het woord aan de Auditeur-Militair heeft gegeven.

De wettelijke regeling van deze verdediging (artikelen 175—177 R.L.) zou doen vermoeden, dat hiermede ettelijke dagen gemoeid zijn. In de praktijk volgt de verdediging direct op het requisitoir en wordt de behandeling van de zaak ter terechtzitting dus op één dag afgewerkt.

Nadat de beklaagde op het requisitoir heeft geantwoord, m.a.w. als hij zijn verdediging heeft uitgesproken, kan de Auditeur-Militair weliswaar nogmaals het woord voeren, doch op straffe van nietigheid *moet* aan de beklaagde het laatste woord worden gelaten. Ook dit voorschrift beschermt de beklaagde: geen bewering van de zijde van de Openbare Aanklager, of de beklaagde mag daarover óók nog wat zeggen.

Op grond van het bovenstaande zal men moeten erkennen, dat het recht van een verdachte of beklaagde op verweer en verdediging behoorlijk verzekerd is. Wij zouden echter verre van volledig zijn, indien wij in dit korte overzicht een zéér belangrijke figuur in het strafproces buiten bespreking zouden laten. Wij bedoelen *de raadsman*.

De wetgever heeft er rekening mede gehouden, dat lang niet iedere beklaagde de beste behartiger is van zijn eigen belangen. De praktijk wijst dagelijks uit, dat dit juist gezien is.

In de eerste plaats heeft de beklaagde meestal niet de gave van het woord; hieraan doet niet af het feit, dat van tijd tot tijd een beklaagde voor de Krijgsraad verschijnt die op bewondering-afdwingende wijze zijn eigen verdediging weet te voeren.

In de tweede plaats is de beklaagde doorgaans niet of onvoldoende op de hoogte van de wet.

Ook valt het velen moeilijk, om gunstige aspecten naar voren te brengen, om iets moois over zich zelf te vertellen, terwijl daarentegen anderen weer de neiging hebben tot overdrijving, waarmede zij hun zaak óók geen goed doen.

Tenslotte lijden de meeste beklagden aan een (overigens volkomen begrijpelijk) gebrek aan objectiviteit ten aanzien van de zaak waarin zij betrokken zijn, hetgeen aanleiding kan geven tot het voorbijzien van de punten waar het om gaat, tot het uiten van beschuldigingen tegen anderen, tot een al te fraaie schildering van hun eigen rol in het gebeurde en tot andere uitlatingen, welke hoogstens irriterend kunnen werken, doch aan de eigenlijke verdediging zeker geen steun verlenen.

Om al deze redenen heeft de wetgever voor de beklaagde de gelegenheid opengesteld om zich te doen bijstaan door een raadsman, zodat hij kan worden geholpen door iemand die wél goed kan spreken, die de wet wél kent en die, door ervaring wijs geworden, op juiste wijze weet te onderscheiden wat goed en wat niet goed is voor de verdediging van de

beklaagde. En, wat misschien het voornaamste is, door iemand die, náást begrip voor de belangen van de beklagde, ook begrip heeft voor de eisen van de gemeenschap, van de rechtsorde en van de mate waarin deze bescherming moet zoeken tegen handelingen als door de beklagde gepleegd, zodat hij tot een redelijke conclusie kan komen, welke door het rechtscollege serieus kan worden overwogen.

Met betrekking tot de bijstand door een raadsman is de Regtspleging bij de Landmagt aan de ene kant royaler, aan de andere kant iets terughoudender dan het Wetboek van Strafvordering, dat het burgerlijk strafproces regelt.

De royaliteit bestaat hierin, dat in het strafproces voor de Krijgsraad *iedere* beklagde het recht heeft op toevoeging van een voor hem kosteloze raadsman, en zulks ongeacht zijn rang of stand, ongeacht of hij zich op vrije voeten bevindt dan wel in arrest is en ongeacht zijn financiële middelen (een uitzondering geldt slechts de berechting van die overtredingen, waarbij de „eenvoudige procedure” wordt gevolgd, doch dit zijn uiteraard slechts de zéér eenvoudige zaken). De beklagde kan dus altijd om toevoeging van een raadsman vragen. In het burgerlijke strafproces daarentegen heeft toevoeging op verzoek slechts plaats aan minvermogene verdachten. Daarnaast echter kent het burgerlijk strafproces de ambtshalve toevoeging van een raadsman aan de verdachte, die zich in voorlopige hechtenis bevindt. De ambtshalve toevoeging wordt in de Regtspleging bij de Landmagt niet genoemd, doch in voorkomende gevallen niettemin wel degelijk toegepast.

Anderzijds staat het Wetboek van Strafvordering aan de raadsman in het burgerlijke strafproces in het algemeen toe, tegenwoordig te zijn bij de verhoren in het gerechtelijk vooronderzoek (dat door de Rechter-Commissaris gehouden wordt) en vragen op te geven, welke hij wenst te zien gesteld. De Regtspleging bij de Landmagt kent een overeenkomstige bepaling niet en de raadsman heeft in het militaire strafproces *geen recht* om bij de informatiën door de Officier-Commissaris tegenwoordig te zijn.

Dit lijkt op het eerste gezicht niet billijk. Is, zo kan men zich afvragen, de beklagde tijdens de informatiën dan niet „aan de heidenen” overgeleverd? Om deze zaak beter te verstaan moet men bedenken dat er tussen de Rechter-Commissaris en de verdachte in het burgerlijke strafproces geen andere band bestaat dan die tussen staatsburger-rechter en staatsburger-verdachte. In het militaire strafproces is echter nog een tweede, inniger band aanwezig. De Officier-Commissaris toch is in de eerste plaats militair meerdere van de beklagde. Als zodanig heeft hij te waken voor de belangen van zijn ondergeschikte, gedachtig aan de Koninklijke wens, neergelegd in het Reglement op de Inwendige Dienst:

„Hare Majesteit de Koningin wenst, dat de militairen op rechtvaardige wijze worden behandeld; dat zij in hun meerderen voorgangers vinden, die hun ondergeschikten in alles voorlichten en voor zover „mogelijk hun belangen, zowel in als buiten dienst, behartigen..... „enz.”

Bovendien schrijft artikel 62 R.L. de Officier-Commissaris vóór, dat hij in alle verhoren zich evenzeer zal toelagen om de onschuld te ontdekken, als om bewijs en erkentenis van schuld in te winnen, een voorschrift dat de Officier-Commissaris, vóór de aanvang zijner bediening,

onder ede verklaard heeft zoveel enigszins in zijn vermogen ligt getrouwelijk te zullen in acht nemen en nakomen (zie art. 370 R.L.). De practijc is dan ook, dat de verdediging van een militaire beklagde niet wordt geschaad door de omstandigheid, dat zijn raadsman geen recht tot het bijwonen van de informatiën heeft. In de practijc komt het overigens méér dan eens voor, dat de raadsman door de Officier-Commissaris tot het bijwonen van de verhoren wordt uitgenodigd.

Wij willen nu allereerst nagaan, wie als raadsman kunnen optreden en op welke wijze zij met deze functie kunnen worden belast.

Als raadsman mogen optreden zowel *advocaten*, die binnen het Rijk de practijc uitoefenen, als *officieren* (mits deze zelf geen lid van de Krijgsraad, Officier-Commissaris of Secretaris zijn). De geestelijke verzorgers bij de Koninklijke Landmacht zijn, ofschoon zij een op de militaire uniform gelijkende dienstkleeding dragen en met officiersrangen geassimileerd zijn, geen officieren en mogen dus niet als raadsman optreden. Ook hier is de practijc echter soepeler dan de theorie en het komt herhaaldelijk voor, dat de Krijgsraad aan een geestelijke verzorger vergunt, ter zitting „een goed woordje” voor de beklagde te doen.

(Slot volgt)

Uit de BUITENLANDSE VAKPERS

Duitse Artillerie concentraties tijdens Wereldoorlog II.

Volgens Engelse ondervinding werden gedurende de 2e wereldoorlog door de Duitsers nooit die zware vuurconcentraties afgegeven zoals dat veelvuldig door de geallieerden geschiedde. In verband hiermede stelde de Engelse Generaal Sir Brian Hanochs door tussenkomst van Kapitein Liddell Hart een desbetreffende vraag aan de Duitse Generaal Karl Dittmar, kort voordat deze als ontslagen krijgsgevangen officier uit Engeland naar zijn vaderland terugkeerde.

Het antwoord van Generaal Dittmar dat o.m. steunde op de ervaringen opgedaan door bekende Duitse Artillerie Generaals t.w. Viebig en Oriola, die bekend geworden zijn uit de slagen in Normandië en de veldtocht aan het Oostfront wordt hieronder weergegeven uit een desbetreffend artikel van de hand van de Engelse Kolonel A. G. Cole.

Generaal Dittmar begint met een les van bijzonder belang voor de toekomst, wanneer wij misschien ook niet zullen kunnen beschikken over grote massa's mensen, materieel en munitie en wel door de uitspraak van de Generaals Oriola en Viebig „Waar geen vol-

doende munitie beschikbaar is, kunnen geen vuurconcentraties worden afgegeven”. Kolonel Cole geeft daarna het antwoord als volgt weer: Het denkbeeld van de vuurconcentraties (Feuerzusammenfassung) is gebaseerd op de ondervinding van de eerste wereldoorlog. Het was het hoofdprincipe van de tactische en technische doctrine der Duitse artillerie. In vredetijd werd daar reeds veel aandacht aan besteed en werd de vuurconcentratie veelvuldig beoefend. Gedurende de wereldoorlog was het een overheersend beginsel.

Het vorenstaande kwam o.m. tot uiting in de:

1e Tactiek.

De kleinste tactische eenheid bij de Duitsers was niet de afdeling maar het regiment (vóór 1940 in Nederland de afdeling).

Het gebruik van een enkele afdeling was uitzondering en werd alleen toegepast wanneer het doel om een dergelijk zwak vuur vroeg, b.v. voor een zeer klein doel of een verontrustend vuur. De vuurleiding der eenheden was vooral gebaseerd op vuurconcentraties. Bij de jaarlijkse schietoefeningen in een kamp werd één of meermalen de gehele divisie artil-

lerie (drie lichte en één zwaar regiment) ingezet, waarbij dan veel munitie werd verschoten. Bovendien vonden eenmaal per jaar schietoefeningen plaats onder leiding van de Inspecteur der artillerie, welke oefeningen de divisie artillerieën van verscheidene divisies omvatten — soms tot een sterkte van dertig afdelingen.

De Legercommandant bezocht bijna steeds deze oefeningen. Het voornaamste doel van al deze oefeningen was het beoefenen van de vuurconcentratie.

2e Techniek.

Om een snelle vuurconcentratie te bereiken, waren de volgende methoden in gebruik:

a. *Korte duidelijke doelaanwijzing* b.v. met behulp van een bekend terreinpunt, kaartcoördinaat enz.

b. *Goede verbindingsmiddelen*, vooral draadloos. Ieder regiment en iedere afdeling had een ontvanger, die alleen maar werd gebruikt voor het ontvangen van bevelen van de divisie artilleriecommandant tot het afgeven van vuurconcentraties.

c. *Kaarten op grote schaal* voor alle artilleriecommandanten, waarop afstanden, schootsvelden enz. van de afdelingen waren aangegeven.

Deze beginselen golden voor de Duitse artillerie gedurende de gehele oorlog. Doorvoering was op den duur niet mogelijk wegens gebrek aan munitie.

Volgens de Duitse Generaal Oriola, die deze gevechten zelf meemaakte, waren de doorbraken door de Maginot-linie, het overtrekken van het Marne-Rijnkanaal en van de Aisne onmogelijk geweest zonder de zware vuurconcentratie der Duitse artillerie.

Op het Oostfront bleken de vuurconcentraties van nog groter belang, omdat de Duitsers daar over minder vliegtuigen beschikten om de grondtroepen te steunen. Alleen bij de zeer snelle opmarsen was het belang van de vuurconcentraties sterk verminderd, maar zelfs dan was het regiment de vuureenheid en niet de afdeling. Na de mislukking in Rusland (winter 1941—1942) werd de artillerie een steeds belangrijker factor bij de verdediging. Zij moest een *compensatie* vormen voor de zwakte aan infanterie, gezien de enorme fronten der sectoren, waarbij veelvuldig aan een divisie een vak met een breedte van 20 tot 25 km was toebedeeld (zwakke infanteriebezetting vereiste dus zeer sterke artillerie-indeling!). Bij de vuurconcentraties beperkten deze zich niet tot de divisie artillerie, maar hierbij werden allerlei soor-

ten toegevoegde artillerieën ingeschakeld, *de zware luchtdoelartillerie inbegrepen* (dit geschiedde ook aan geallieerde zijde in wereldoorlog II, en thans door de V.N.-troepen in Korea).

De hoofdtaak voor een hogere artilleriecommandant betrof o.m. het verkrijgen van een goede samenwerking van de artillerie der verschillende divisies, vooral tot het goed overlappen van vuurconcentraties.

Volgens Generaal Oriola was de vuurconcentratie steeds in de gedachten van iedere Duitse artillerist en zo bleef het tot aan het einde van de oorlog.

Kolonel Cole geeft tenslotte aan waarom volgens Generaal Dittmar de Duitse artillerie gedurende het laatste gedeelte van de oorlog gefaald heeft.

a. *Een geweldig tekort aan munitie*. Dit wordt geïllustreerd door de vermelding dat in December 1944 gedurende de gevechten in de Ardennen beschikbaar waren per dag 32 projectielen per lichte houwitser en 8 per zware houwitser. Dit tekort ontstond door de verminderde munitieproductie en nog meer door de belemmeringen bij de aanvoer, veroorzaakt door de geallieerde luchtmacht. In Normandië was de munitieverstrekking nog slechter.

b. *Een groot tekort aan technische verbindingsmiddelen* (draadloos materieel, kabels en herstellingsgereedschap).

c. *De hoge verliezen aan geoefend verbindingspersoneel* en totaal gebrek aan aanvulling uit het achterland. (zelfs gedurende de gevechtsperiodes moest de troep zijn eigen personeel opleiden).

d. *Een doorlopende vermindering van de hoedanigheden der artillerieofficieren*.

e. Doordat vele goede oudere beroeps artillerieofficieren naar hogere artillerie „commando's" werden overgeplaatst, was de lagere lieding bijna geheel in handen van reserveofficieren, die veel minder kennis en ondervinding hadden.

f. In het Noorden (Rusland) was nog een andere handicap waar in het geheel niet op gerekend was. Als het Noorderlicht aan de hemel zichtbaar was, werkten de radiotoestellen niet meer.

In zijn antwoord komt Generaal Dittmar dan ook tot de eindconclusie, dat ook voor de Duitse artillerie de vuurconcentratie hoofdzaak was, doch dat andere factoren oorzaak zijn geweest dat van Engelse zijde een andere indruk verkregen werd omtrent de Duitse doctrines.

De Duitse Generaal verheugt zich tenslotte dat hij in de gelegenheid is geweest zijn rapport te hebben kunnen opstellen,

opdat hierdoor een beter inzicht verkregen zal worden omtrent de Duitse artillerie, die volgens de Duitse artillerie-Generaals beslist beter was dan in de eerste wereldoorlog.

(Een zeer interessant en lezenswaardig artikel. De vaak geuite mening dat Duitsland zich artilleristisch slecht op de 2e wereldoorlog zou hebben voorbereid en de taak van de artillerie voor een belangrijk deel zou hebben overgedragen aan de duikbommenwerpers, vindt in bovenstaand artikel geen steun.

Opnieuw blijkt dat naast vuurmonden en munitie, o.m. goede verbindingsmiddelen en bekwaam personeel vereist zijn, wil de artillerie haar taak goed kunnen vervullen.

De vuurconcentratie, ook thans nog van overwegend belang bij onze artillerie vuren, vereist veel artillerie en veel munitie, daarom is naast de *organieke divisie en leger korpsartillerie een belangrijke artillerie reserve* noodzakelijk, terwijl een *tijdige en goede munitievoorziening* verzekerd moet zijn).

The Journal of the Royal Artillerie
1948-07.

I. d. A.

De strijdkrachten van het Sovjetblok

De militaire macht van de Sovjet Unie is momenteel enorm groot, zo groot, dat niemand het in zijn hoofd zal halen, om de Sovjet Unie aan te vallen. Het is daarom onbegrijpelijk, dat de Sovjet Unie temidden van een zo goed als onbewapende wereld er na 1945 zulke geweldige strijdkrachten op nahield. Vrees voor een aanval bestond niet, behoefde althans niet te bestaan. Het enige wat overblijft is, dat men deze geweldige strijdkrachten te zijner tijd — op het door Moskou te bepalen ogenblik — zou laten opmarcheren, om het grote doel, de wereld-overheersing, te kunnen bereiken.

Momenteel, aldus „L”, is het v r e d e sleger der Sovjet Unie 2.300.000 man sterk. De luchtmacht telt 550.000 man en de vloot 250.000 man. Daarnaast komen dan nog de zeer gespecialiseerde troepen van de M.V.D. (de oude GePeOe) wat bij Hitler de Gestapo was en van M.G.B., wat bij Hitler de „grüne Polizei” was. In totaal kan de Sovjet Unie onmiddellijk over ongeveer 5 mill. man beschikken.

De jaarlijkse lichte is 750.000 man, terwijl er een diensttijd van 3 jaar is.

De landstrijdkrachten zijn verdeeld in legergroepen, legers en divisies. Het Rode leger telt ongeveer 200 divisies, die als volgt zijn verdeeld. In Oost Europa 40 Divisies, West Rusland 75, Zuid-Rusland 20, Cen-

traal Rusland 25, Siberië 40. Hier onder bevinden zich 30 Pantser Divisies (Hitler begon in Mei 1940 zijn aanval met 10 Pantser Divisies, B.K.). Na algemene mobilisatie kan de Sovjet Unie over 500 Divisies beschikken; de totale oorlogsterkte belooft 25 miljoen man.

Uitrusting en bewapening voor deze massa's is volledig aanwezig. De mobilisatie ervan wordt op 60 dagen geschat. Naast de originele pantserdivisies zijn er ook pantsers bij de infanteriedivisies ingedeeld. De satellietstaten hebben de volgende strijdkrachten. Tsjecho Slowakije 180.000 man met 2-jarige diensttijd. Het leger telt 16 Divisies, waarvan 4 gemotoriseerd en 1 pantser. Na mobilisatie wordt de sterkte van het leger zeker verdubbeld. Hongarije beschikt momenteel over 7 Divisies. De bedoeling is, dat dit land er 13 zal krijgen; de diensttijd is 2 jaar. Polen heeft 200.000 man. De vredessterkte is 18 Divisies; de reserves omvatten 300.000 man. Het oorlogsleger 40 Divisies. Het Bulgaarse leger 8 Divisies, in oorlogstijd 18. Roemenië heeft thans 6 Divisies, het zullen er 14 worden. Albanië heeft 1 Divisie. De bewapening en organisatie der satellietlegers is volkomen Russisch.

In het communistisch China staan 4 legers met in totaal 200 Divisies, waarvan de bewapening nog lang niet in orde is, maar waarin de Sovjet Unie ongetwijfeld zal slagen om deze van het nodige materieel te voorzien. Schrijver besluit met de opmerking, dat wanneer de Chinese massa's bewapend zijn en georganiseerd naar Russisch model, het hoogste punt der wereldcrisis zal zijn aangebroken. (Ongetwijfeld betekent de gecombineerde Sovjet Russische-Chinese macht een ontzagwekkende krachtenconcentratie, die de tijden van Attila en Dzjengis Kahn zou kunnen doen herleven. Maar daarbij moeten wij ook bedenken dat Attila zijn Catalonische velden (451) en Dzjengis Kahn zijn Liegnitz heeft gevonden. Niet dat wij daarop moeten speculeren, want dat zou fataal zijn. Bovendien en op Catalonische velden en bij Liegnitz werden alle krachten ingezet om de dreigende ondergang te voorkomen. Ook wij zullen ons tot het uiterste moeten inspannen, zo nodig tot een nieuw Catalonisch veld. Maar nog beter is te voorkomen dat de stormvloed zo ver komt. Daarnaast dient te worden opgemerkt, dat als China zo ver zou zijn, dat zijn legers machtiger werden dan die van de Sovjet Unie, de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat China met de Sovjet Unie blijft meegaan. Maar de mogelijkheid is ook niet uitgesloten, dat China zich dan zal losmaken van de Sovjet Unie.

Veel zal in dit opzicht afhangen van de

politiek van het westen en van de Sovjet Unie, alsmede van de algehele ontwikkeling van de situatie in het verre Oosten. En bij elke dreiging moeten wij goed bedenken, dat een mens pas overwonnen is, als hij zich overwonnen heeft! Dat het Westen dit zo maar zou doen, is n.m.m. niet aan te nemen. B.K.)

Allgemeine Schweizerische Militär Zeitschrift, Januari 1951.

B. K.

Veldversterkingen

Er is een opvatting, die zegt, dat nu de verdediging — zeer terecht — ook actief, offensief, moet worden gevoerd, het maken van veldversterkingen min of meer uit den boze is. Immers het zal heel moeilijk zijn om de soldaat uit zijn — betrekkelijk — veilig ingegraven opstelling te laten komen om tot de tegenaanval over te gaan. Het is inderdaad zeer radicaal om dan maar meteen te zeggen, dus ook geen pioniermaterieel meer bij de man en in de treinen. Het verlicht de verpakking, spaart veel materieel en kweekt de offensieve geest aan.

Dat is een ogenschijnlijk heel sterk standpunt. Maar een actieve verdediging moet toch in de eerste plaats gebaseerd zijn op steunpunten, die tot het laatste toe moeten worden gehouden. Anders kon men meteen wel tot de aanval — of tegenaanval — overgaan. Maar het voorbereide vuur van stilstaande vuurwapens in goede dekking heeft nog altijd een geweldige uitwerking.

Waarom gaan wij eventueel in de verdediging? Omdat wij de zwakkere zijn. Zijn wij sterk genoeg, dan behoeven wij niet te verdedigen, dan kunnen wij aanvallen. Dat is strategisch gezien. En tactisch zetten wij onze reserves in als de vijandelijke aanvalsgolven zijn verzwakt door de vuurkracht der steunpunten, waarin de mannen zitten, die ten koste van alles 's vijands aanvalsgolven breken.

Het zou een volkomen ontkennen zijn van de diepste menselijke instincten, als wij niet alle maatregelen namen om het uitbrengen van het eigen vuur zoveel mogelijk te garanderen, waaraan onherroepelijk vast zit het beschermen van de man, o.m. door ingraven, camoufleren, hindernissen. Maar de troepen dan die in beginsel zijn bestemd voor het uitvoeren van de tegenaanvallen. Normaal wordt elke aanval voorafgegaan door inleidende beschietingen der artillerie en/of luchtbombardeerten. Zouden de voor de tegenaanval bestemde troepen geen dekking hebben, dan zou de kans groot zijn, dat zij zulke zware verliezen leden, dat er van een tegenaanval geen sprake meer zou kunnen zijn. En tij-

dens de aanval zal de vijandelijke artillerie beschermende vuren in de diepte afgeven. Zouden deze vuren komen op terreingedeelten waar de voor de tegenaanval bestemde onderdelen — onbeschermd — liggen, dan is de tegenaanval in de kiem gesmoord. Daarom moet de man zich kunnen ingraven en hindernissen kunnen maken. Hij zal dus over draagbaar pioniermaterieel moeten beschikken. Het argument, dat een troep heel moeilijk of niet uit zijn schuttersputten en andere ingegraven opstellingen te krijgen is, is in zoverre juist, dat als dat aan de commandanten niet zou lukken, deze troep een verloren troep is, want zeer waarschijnlijk zal zij zich daar ook niet tot het uiterste willen verdedigen.

Allgemeine Schweizerische Militär Zeitschrift, Januari 1951.

B. K.

Militaire notities rondom de wereld.

Verenigde Staten.

De proeven met een automatische piloot in helioptères zijn volledig geslaagd. Men verwacht hiervan bij routine vluchten zeer veel nut.

Radarstations zijn nu ingeschakeld in de Amerikaanse weerstations. Zij kunnen de meteorologen o.m. helpen bij het constateren van stormen tot op afstanden van plm. 400 km. Door deze stations te koppelen kan men tevens de richting der stormen bepalen. Dit is voor amphibische operaties, zee- en luchtstrijdkrachten van zeer veel belang. Ook met het opzetten van grote landoperaties is dit van veel gewicht.

De Amerikanen zijn overgegaan tot de vorming van helioptère-compagnieën, bestaande uit 28 stuks, voor het uitvoeren van vervoeren waar grote haast bij is.

Het percentage doden is in Korea — tot nu toe — het laagste geweest ten opzichte van alle overeenkomstige operaties uit de tweede wereldoorlog. Dit vindt zijn oorzaak in de snelle overbrengmogelijkheden der gewonden en het toepassen van bloedtransfusie en bloedplasma op grote schaal.

De Amerikaanse technische dienst neemt thans proeven met een raketmotor van minimale afmetingen met een zeer gering brandstofverbruik, met behoud van de actieradius van grotere raketmotoren.

De Amerikanen hebben de oude „walkie-talkie" aanzienlijk verbeterd. Het nieuwe toestel is even groot en even zwaar als het oude toestel, maar zijn actieradius is aanzienlijk groter. Er zijn

drie modellen, een voor tanks, een voor de artillerie en een voor de infanterie.

De vliegtuigtransporten over de Pacific slaan alles wat op dit gebied te zien is gegeven. Gemiddeld werden er per dag ruim 250.000 kilometers gevlogen voor dit doel.

President Truman heeft 500 miljoen dollar extra uitgetrokken voor tanks die de zware Russische pantsers zullen kunnen vernietigen.

Aan elke Amerikaanse divisie zal een speciale compagnie worden toegevoegd, die geheel uit vrijwilligers zal bestaan. Zij worden opgeleid voor het uitvoeren van speciale opdrachten, voor het uitvoeren van sabotage, vernielingen, parachutistenacties, guerilla en overvallen.

Amerikaanse chauffeurs worden uitgerust met infra-rode stralen instrumenten, waardoor zij des nachts in staat zullen zijn om in volkomen duisternis te rijden met een snelheid van 45 km per uur.

De tankproductie wordt op grote schaal aangepakt. De fabrieken zijn sterk verspreid, om bij atoombomaanvallen de uitwerking zo veel mogelijk te localiseren. Er zijn momenteel 16 fabrieken in bedrijf voor tankproductie.

Bazooka's en terugstootloze vuurmonden worden op grote schaal aangemaakt, daar het hoofdwapen der Russen zonder twijfel de tank is, die zij in massa zullen inzetten.

Spanje.

Spanje is in staat om in geval van mobilisatie minstens 50 divisies onder de wapenen te roepen. De totale sterkte der strijdkrachten omvat 3.000.000 man. De mankracht is voor Spanje geen probleem. Wel het moderne materieel. Er is een aanzienlijk tekort aan tanks, vliegtuigen en artillerie.

Afrika.

In een eventueel nieuw wereldconflict zal Afrika als basis een geweldige rol spelen. Men heeft in de tweede wereldoorlog de grote nadelen van de slechte verbindingen in Afrika aan den lijve ondervonden. Thans worden in gemeenschappelijk overleg tussen Amerika, Engeland, Frankrijk, België, Portugal en de Zuid-Afrikaanse Unie, tal van wegen aangelegd, o.a. van Casablanca naar Cairo, van Dakar naar Brazzaville, van Chartoem naar Nairobi.

Military Review. Februari 1951 B.K.

AMERIKAANSE PIONIERS IN KOREA

Operatie Schoenveter

De Amerikaanse Kolonel Strong doet mededelingen omtrent het gebruik van de pioniers gedurende de terugtocht in Augustus 1950 (waarvan men toen nog niet wist, dat dit nog maar de eerste terugtocht in Korea was), de verdediging van het bruggehoofd bij *Poesan* en de daaropvolgende tegenaanval, resulterende in een opmars naar de Mantsjoerijse grens in November.

Aanvankelijk waren vrijwel alleen divisie-pioniers beschikbaar. Vroegere meldingen omtrent het gebruik der pioniers in Korea, die wij bespraken in de *Militaire Spectator* van Maart jl. blz. 184, worden bevestigd. Het blijkt, dat vele brugvernielingen, uitgevoerd tijdens de terugtocht, onvoldoende effect sorteerden, omdat verschillende rivieren als gevolg van de droge zomer, doorwaadbaar waren. Ook hier wordt vermeld, dat noch mijnen, noch pioniers voldoende beschikbaar waren, om met mijnenvelden de vijandelijke opmars te vertragen.

In het bruggehoofd ontstaat dermate een noodtoestand, dat de pioniers worden ingezet als infanterie. Een divisie-pionier-bataljon versterkt met een tankeskadron krijgt o.a. tot opdracht een 30 km breed vak tussen twee divisies te verdedigen. Telkens opnieuw blijkt, ten spijt van alle thuisblijvende theoretici en samenstellers van opleidingsvoorschriften, dat als de nood maar hoog is gestegen, pioniers als infanterie worden ingezet, een taak die de Amerikaanse divisie-pionier en door bewapening en door opleiding overigens best is toevertrouwd.

Aan Duitse zijde bestonden na de eerste oorlogsjaren scherpe bepalingen om pioniers niet als infanterie in te zetten. Desniettemin lazen wij indertijd in een origineel „Erfahrungsbericht” over de operaties eind 1943 in Zuid-Rusland dat „die Masse der Pionierbataillone der Divisionen, Heeres-Pionierbataillone und zum Teil auch Bau-Pionierbataillone im infanteristischen Kampf eingesetzt waren”. De natuur is altijd sterker dan de leer.

Bij de tegenaanval, midden September, moesten de divisie-pioniers op grote schaal mijnen ruimen en de opmars in gang houden door brugslag en rivierovergangen. Dat zowel in de zomer als in de na-zomer weinig regen viel, was thans een voordeel, omdat verschillende waterlopen door het aanleggen van dammen, bestaande uit zandzakken (vermoedelijk rijstzakken) doorwaadbaar konden worden gemaakt.

Leger-genietroepen, bestaande uit een bouwbataljon, verzorgden de zware brugslag. Groot materieel werd ingezet, zodat bij de herstelling van een vernielde permanente brug vier heistellingen tegelijk werden gebruikt. Spoorweg-pioniers herstelden de bovenbouw, en versterkten gedeeltelijk vernielde bruggen.

Uit een ander artikel blijkt, dat men op grote schaal ook de burgerbevolking inzette. Zo werd met 500 à 600 Koreanen onder supervisie van een dertigtal pioniers een 12-tons brug gebouwd, 360 m lang, met N.L. pontons als drijvende ondersteuning en vermoedelijk een geïmproviseerde bovenbouw.

Benzine distributie-eenheden legden een pijpleiding aan van het strand naar een vliegveld, conform *Normandië*.

Vliegveldbouw-pioniers onderhielden belangrijke vliegvelden.

De schrijver vestigt er de aandacht op, dat door het grote draagvermogen van de grond, de onderbouw van de wegen het nergens opgaf, hetgeen een belangrijke vereenvoudiging van de taak der pioniers op het gebied van wegonderhoud betekende.

Voorts was de Noord-Koreaanse verdediging gedurende de Amerikaanse opmars dermate gedesorganiseerd, dat de Noord-Koreanen met nauwelijks één uitzondering, nergens tot het uitvoeren van vernielingen kwamen. M.a.w. bij deze opmars moest alléén hersteld worden, wat de Amerikaanse Genietroepen of Luchtmacht zelf enige maanden eerder hadden vernield.

Als conclusie wordt getrokken, dat geen nieuwe lessen werden geleerd; wel moesten oude praktijkervaringen opnieuw worden opgedaan. Eén der belangrijkste ervaringen van de schrijver is, dat oververmoedheid en al te grote ijver van de leiding moeten worden voorkomen, daar dit er toe leidt, dat men de situaties niet meer baas kan. Zou Talleyrand met zijn „Pas trop de zèle” toch gelijk hebben gehad?

Belangrijk achten wij de opmerking, dat men zich bij het vernielen van spoorbruggen en van bruggen voor gewoon verkeer moet beperken. Bij de Amerikaanse terugtocht werd slechts één overspanning vernield. Ofschoon de Noord-Koreanen niets deden aan de herstelling, werden de andere overspanningen herhaaldelijk door de Luchtmacht gebombardeed, zodat bij de hernieuwde opmars de pioniers met de brokken zaten. Ook hier is derhalve een „pas trop de zèle”, thans gericht aan de Luchtmacht, op zijn plaats.

En dan: het grote belang van een goed

overwogen opzet en van het vooruitzien voor wat betreft de aanvoer van materialen en gereedschappen werd opnieuw geleerd. Onervaren troepen gunnen zich geen tijd om vooruit te zien; „*experienced units had no time to plan*”.

The Military Engineer, Jan./Febr. 1951.

De W.

Generaal Collins.

Wij horen de laatste tijd veel over generaal Collins spreken. Deze man is de chef van de Generale Staf van het Amerikaanse leger, niet te verwarren met de functie van generaal Bradley, die voorzitter is van de verenigde chefs van staten, dus van de chef Luchtmachtstaf, de chef Zeemacht, en de chef van de Generale staf, welke laatste dus in feite chef Landmacht is.

Generaal Collins werd in 1896 in New Orleans geboren. In 1917 werd hij luitenant bij de infanterie — het hoofdwapen. Hij neemt niet deel aan de eerste wereldoorlog. Van 1919 tot 1921 maakt hij deel uit van de Amerikaanse bezettingstroepen in Duitsland. Daarna terug in Amerika volgt hij het Command and General Staff College en wordt leraar te West-Point, de Amerikaanse Koninklijke militaire academie. Van 1933 tot 1936 vervult hij troependienst op de Philippijnen. In 1936 gaat hij naar het Army Industrial College en in '37 naar het Army War College. Daarna is hij werkzaam op het Ministerie van Oorlog. In 1941 wordt hij chef van de Staf van het 7e Legerkorps. Onmiddellijk na de overval op Pearl Harbour door de Japanners vertrekt hij met generaal Emmons naar Hawaï om de verdediging van deze eilandengroep te organiseren. In Mei 1942 is hij Commandant van de 25e Infanterie Divisie en in December van dit jaar zien wij hem met deze divisie op Guadalcanal — de groene hel. Onder bevel van generaal Patch, commandant 14e Legerkorps, drijft hij begin Januari 1943 na hevige gevechten de Japanners in zee en verovert daarna de eilanden Nieuw-Georgië en Villa Lavella in de Salomon Archipel. In December 1943 verlaat Collins de Pacific om in Engeland het bevel over het 7 Legerkorps op zich te nemen. Het is zijn legerkorps dat Cherbourg verovert en het is zijn legerkorps, dat zich bij de grote doorbraak bij St. Lo — die de vernietiging van de Duitsers in Normandië inleidde — in voorste lijn bevond. Het 7 Legerkorps speelt daarna een belangrijke rol in de „battle of the pocket of Falaise”, waar het 7 Duitse leger ten onder ging. Hij is verder de bevrijder van Na-

men en Luik en de veroveraar van Aken. Hij was de eerste die door de Siegfried linie of Westwal wist heen te breken. Tijdens de slag in de Ardennen werd zijn legerkorps uit het front bij Aken weggehaald om mede te helpen het laatste wanhoopsoffensief van Hitler schaaakmat te zetten. Op bijzondere wijze heeft het 7 Legerkorps daartoe bijgedragen, waarbij Generaal Collins een zeer juist inzicht en initiatief heeft betoond. Vervolgens zien wij het 7 LK in het beroemde bruggenhoofd van Remagen. Het neemt deel aan de strategische omvatting van het Ruhrgebied, waardoor de gehele legergroep van Maarschalk Model ter sterkte van 350.000 man wordt afgesneden.

Voorts trekt het 7 LK over de Weser, omvat het Harzgebergte en brengt de verbinding met het 36e Russische LK aan de Elbe tot stand. Na een korte bezettingsperiode keert het 7 LK terug naar de Verenigde Staten om van daar uit te worden ingezet tegen Japan. De ineensstorting van het land van de Rijzende Zon voorkomt echter deze inzet. In de daarop volgende jaren worden Collins steeds belangrijker functies toegekend. In December 1945 werd hij Chef van de Inlichtingendienst, in November volgde zijn benoeming tot Sous Chef Staf van het Leger der V.S. en begin Augustus werd hij tot Chef van de Generale Staf aangesteld. (Een buitengewone carrière van een inderdaad buitengewoon man. Niet alleen in tactisch, strategisch en organisatorisch opzicht, maar ook in menselijk opzicht. Want de mannen van 7 LK droegen hun chef op hun handen. Elke soldaat was voor hem een „mens” en geen „nummer”. En dat voelt de soldaat onmiddellijk. Generaal Collins is in elk geval een man, die in staat is om het grote Amerikaanse leger naar behoren te leiden en als het moet tot de overwinning te voeren. B. K.).

Tijdschrift voor Militaire Documentatie, Januari 1951.

Het Engelse territoriale leger.

Het geweldige bewapeningsplan van Engeland omvat ook de oprichting van een territoriaal leger. Groot Britannië is niet langer meer veilig achter zijn vloot. Via de lucht dreigen enorme gevaren. Dit territoriale leger zal echter het karakter der Home Guards van de tweede wereldoorlog dragen, de nationale reserve bij ons. Het zal gevormd worden uit burgers, die zich vrijwillig melden en hun avonden en week-ends willen offeren, om zich te oefenen, waarbij die opleiding verstevigd kan worden door een jaarlijkse

14-daagse oefening in kampen, in samenwerking met eenheden van het geregelde leger. Dat geregelde leger moet de grote offensieve slagkracht ergens ter wereld zijn.

De Home Guard is een integrerend deel van het leger. De recruten worden in het gebruik van alle wapens geoefend. In feite is het eigenlijk een soort landstorm, zoals wij die ook hebben gekend, maar op meer moderne leest geschoeid. De Home Guard neemt ook de luchtafweer weer op zich, een taak die tijdens de tweede wereldoorlog ook op zo voortreffelijke wijze door haar werd vervuld. Momenteel telt de Home Guard 40.000 vrijwilligers, die het kader vormen. De opleiding van de nieuw te werven vrijwilligers komt dus niet ten laste van het gewone leger. De Home Guard is volkomen „selfsupporting”. Ze behoeft dus niet op de krachten van het leger te teren, wat een zeer groot voordeel is. De recrutering verloopt zeer naar wens. Het aantal vrouwen dat zich meldt voor bediening der luchtdoelartillerie is zeer groot. (Engeland is wakker geworden. De Britse leeuw rekt zich. Een situatie als in Juni 1940 toen Engeland vrijwel weerloos was, zal zich niet herhalen. In het bijzonder is het volkomen juist dat men — alvorens men de grote massa der vrijwilligers opneemt — eerst zorgt voor een voldoende en goede kaderkern B. K.).

Het Leger, de Natie, Januari 1951.

B. K.

De ontwikkeling van de anti-tank artillerie.

Nadat het eerste optreden der Geallieerde tanks een volslagen mislukking was geweest in de zo bloedige Sommeslag, en de Duitsers er maar heel weinig door waren geïmponeerd, maakte het juiste massagebruik van dit wapen tegen het einde van de oorlog een des te diepere indruk. Ludendorff sprak van de „Zwarte Woensdag”, de 8e Augustus 1918, waarop de Duitse linies in Frankrijk radicaal werden doorbroken. Niet het genie van Maarschalk Foch heeft ons overwonnen zo riep de Duitse generalissimus later uit, maar „Koning Tank”. Deze opmerking, die met het nodige voorbehoud moet worden gelezen, geeft echter wel een juiste kijk op de geestesgesteldheid van de Duitse generaals na de eerste wereldoorlog. Doch deze opmerking verklaart ook de reden, waardoor Duitsland de operationele waarde van de tanks veel hoger heeft geschat, dan dit bij de Geallieerden, in het bijzonder bij de Fransen, het geval is geweest. Maar de Duitsers — juist

door de les die zij ontvangen hadden — maakten meteen een grondige studie van de anti-tankwapens, ondanks het offensieve karakter dat aan de nieuwe Duitse Wehrmacht na de machtsovername in 1933 werd gegeven. Waar de Fransen met een 25 mm kanon de tanks probeerden tegen te houden, deden de Duitsers dat direct met een 37 mm kanon. Bovendien hadden zij daar 72 per divisie van tegen de Fransen 54. Zowel kwalitatief, als kwantitatief waren de Duitsers de Fransen dus een stuk voor. Maar de ervaring, zowel in Polen als in het Westen, leerde de Duitsers dat zelfs hun 37 mm anti-tankkanon beslist onvoldoende was tegen de modernste Franse tanks (die er echter in veel te geringe hoeveelheid aanwezig waren om invloed op het verloop van de strijd te kunnen uitoefenen. B. K.). Niettemin maakte dit feit zulk een indruk op de Duitse legerleiding, dat niet werd gearzeld, om een geheel nieuw stuk pantserafweergeschut in te voeren van niet minder van 50 mm kaliber. Bovendien bestemden de Duitsers vele stukken buitgemaakte Franse artillerie van 75 mm als anti-tank artillerie, bovendien maakten zij hun beruchte 88 mm lva ook geschikt voor pantserbestrijding. Zo is de toestand als de Duitse aanval op Rusland begint. Rusland dreigt onder de voet te worden gelopen. De Russen spannen zich in om nieuwe tegenmiddelen tegen de Duitse pantsermassa's te vinden. Ze beginnen met een anti-tank geweer van 14 mm, waarvan er 210 per divisie worden ingedeeld. Het blijkt in de praktijk vrij waardeloos te zijn. Beter voldoet het nieuwe kanon van 57 mm.

Tijdens de slag om Stalingrad komen de Russen met een anti-tank kanon van 76 mm. De Duitsers blijven niet achter. Guderian, de „vader” van het Duitse pantserwapen, krijgt opdracht om nu de „vader” van de pantserafweer te worden. Hij komt met pantserafweergeschut van 88 mm, die een pantsergranaat van 8,5 kg verschiet. Ook jaagt hij de pantsring der tanks op. De Russen trouwens ook. Dan komt de pantserdoelartillerie op motoraffuit, de pantserjager. Terwijl de Russen en Duitsers hun nieuwe materieel beproeven in de vlakten van Wolga, Don en Donetz, landen de Geallieerden in Afrika. Zij komen nog met anti-tank kanonnen van 37 mm! Al heel spoedig vervangen zij dit door een 57 mm kanon. Ook voeren de Amerikanen hun „tankdestroyers” — de Duitse tankjager — in met een kanon van 75 mm.

Maar het zijn de Amerikanen, die toch met de grootste nieuwigheid voor de dag komen, de „bazooka”, het lichte wapen

dat door een man kan worden vervoerd en bediend, het wapen, dat de infanterist zelf een middel in handen geeft om zich tegen de machtige staalkolossen te verdedigen. De bazooka werd uit de nood der omstandigheden geboren. Het anti-tankgeschut was zo groot en zwaar geworden, dat het ter wille van zijn eigen veiligheid steeds verder naar achteren moest worden opgesteld en daarmee in feite de infanterie in voorste lijn in zijn hemd liet staan. De bazooka gaf die infanterie haar eigen verdedigingsmiddel. De Engelsen komen met hun Piat, de Duitsers met Pantzerfaust en Pantzerschreck. Naast de middelen op de grond komt nu echter ook het vliegtuig. Deze methode van pantserbestrijding wordt steeds belangrijker. De Typhoons met hun raketten hebben ware slachtingen onder de Duitse Pantzers aangericht. Pantserbestrijding is nu een van de zeer belangrijke taken van de luchtstrijdkrachten. Snelheid op de grond wordt met nog veel groter snelheid in de lucht bestreden. Bovendien pakken de vliegtuigen de tanks op hun bovenpantser aan, wat niet zo dik is als hun frontpantser. Maar vliegtuigen alleen zullen — uitzonderingen daargelaten — niet voldoende zijn. Grondmiddelen zullen altijd aanwezig moeten zijn en zeker als men nog niet het meesterschap in de lucht bevochten heeft. En zelfs dan ook nog, want vliegtuigen kunnen niet overal zijn. Ook in de bazooka voltrekt zich het zelfde verschijnsel, dat wij gezien hebben met pantser tegen kanon. De bazooka uit de tweede wereldoorlog, de 2.5 inch bazooka bleek op Korea allang niet meer voldoende. Daar moest de 3.5 inch bazooka worden ingezet. De eeuwigdurende strijd tussen pantser en projectiel gaat voort. Momenteel is de stand zo, dat de zwaarste tank door een enkele man, met het juiste wapen bewapend, buiten gevecht kan worden gesteld, en dat is de illustratie van de vergissing die men maakt, als men de tactiek huldigt, om tanks door tanks te laten bestrijden. (Een artikel dat de ontwikkelingsgang van het anti-tankgeschut goed weergeeft en dat tevens laat zien, dat de nauwe samenwerking infanterie—tank hoofdvoorwaarde is voor succesvol optreden. De tank vernietigt de dood en verderf zaaïende mitrailleurs, die de hoofdvijand van de gewone onbeschermden infanterist zijn, en de infanterist zorgt dat de anti-tankmiddelen van de vijand geen of weinig kans krijgen. Is de vijandelijke weerstand eenmaal gebroken, dan kunnen de tanks hun snelheid volledig gaan uitoefenen. Maar tegen een nog goed geleide en goed georganiseerde moderne verdedi-

ging kunnen — met de huidige stand van zaken — de tanks alleen niet veel meer uitrichtten. B. K.).

Het Leger, de Natie, Januari 1951.

B. K.

Enkele beschouwingen over de oorlog 1939—1945.

Kolonel Gerhard geeft enige zeer interessante beschouwingen over de oorlog 1939—1945. Hij wijst daarbij op het grote belang der verrassing. De snelheid, die de moderne strijdmiddelen aan de gevechten verlenen en die aan de verrassingsaanval zijn hoogste rendement geven, zal voor de aanvallen een voordeel blijken. Immers de verdediger zal steeds minder tijd krijgen om zijn tegenmaatregelen te nemen. De overwinning is niet langer meer aan de „grootste bataillons”, maar aan hem die het snelste is. Verder constateert schrijver dat de theorieën van Douhet tegen het einde van de tweede wereldoorlog beslist een zekere mate van vorm hadden gekregen. (Zonder enige twijfel zal het in die richting gaan, waarbij men echter goed moet bedenken, dat de luchtmacht het alleen nooit zal afkunnen. B.K.).

Als men de oorlog 1939—1945 overziet, dan kan men hem verdelen in drie periodes en wel:

a. 1939—medio 1942: De succesvolle tijd voor de As.

b. medio 1942—einde 1942: De periode van evenwicht.

c. 1943—1945: De succesvolle tijd voor Geallieerden.

El Alamein en Stalingrad zijn de beide evenwichtspunten, die het „einde van het begin” betekenden, zoals Churchill het aangaf. In de strijd op leven en dood stredden de volkeren met al hun middelen, maar het duurde jaren om zich aan te passen aan de eisen van de moderne oorlog en om het nodige rendement van het industrieel potentieel te verzekeren. Dit mag niet meer voorkomen. Men moet zorgen in de kortst mogelijke tijd paraat te zijn en de tegenpartij daardoor de kans op snelle inbezitting van belangrijke gebieden beletten. De oorlog 1939—1945 is een bewijs voor deze stelling. Door zich reeds in 1940—1941 meester te maken van uiterst belangrijke economische, industriële en grondstoffengebieden en een groot aantal (gedwongen) werkkrachten, heeft het Derde Rijk het tot half 1945 kunnen uithouden. Bovendien kwamen daar nog onschatbare voordelen van militair belang bij. Dit moet in de toekomst onder alle omstandigheden worden voor-

komen, want voorkomen is beter dan genezen.

Het Leger, de Natie, Januari 1951.

B. K.

Is de atoombom alleen voldoende?

Sinds Hiro Shima, Nagasaki, Bikini en de jongste proeven in de woestijn van Mexico, zijn er steeds weer lieden die de theorie verkondigen, dat een derde wereldoorlog alleen door inzet van de „A” en „H” bommen kan worden gewonnen.

Zonder enige twijfel hebben deze bommen een verschrikkelijke uitwerking en kunnen zij zware slagen aan het oorlogspotentieel — materieel en moreel — van een tegenstander toebrengen. Afgezien van het feit, dat nog nooit in de historie één wapen de beslissing heeft gebracht, meent schrijver er toch met de meeste nadruk op te moeten wijzen, dat wij beslist niet al onze hoop op de A en de H bommen moeten stellen. De redenen die hij daarvoor aangeeft, zijn heel simpel, (maar naar onze stellige mening zijn zij echter juist B. K.). Deze redenen zijn, dat er nooit genoeg A en H bommen zullen zijn om een tegenstander in een slag te verpletteren en zeker geen tegenstander als Rusland, die het grote voordeel van zijn enorme uitgestrektheid heeft. Maar zelfs al zou men de daartoe nodige A en H bommen wel hebben, dan zal men daar vermoedelijk niet het aantal zware bommenwerpers voor hebben. En zelfs al zou men deze hebben, dan moet men rekening houden met 's vijands afweer, op de grond en in de lucht. En deze moet niet worden onderschat. Ongetwijfeld zijn de A en de H bommen machtige strijdmiddelen, maar zij zullen moeten worden ingepast in het geheel der harmonisch samengestelde strijdkrachten — te land, ter zee en in de lucht — om de beslissing te forceren. Het verwaarlozen van de strijdkrachten en het alleen vertrouwen op de A en H bommen kan gelijk staan met zelfmoord.

Ordinance, Augustus 1950.

B. K.

Nachtgevechten.

Nachtgevechten hebben altijd de bekoring van de verrassing gehad, terwijl zij het grote nadeel hadden van de volkomen verwarring. In het eerste geval is het succes altijd groot, in het laatste geval is de debacle vrijwel volmaakt. Schrijver gaat de factoren na die het nachtgevecht beheersen. Daar is in de eerste plaats heel natuurlijk de nacht zelve. De graad van duisternis speelt altijd een rol. De

ene operatie zal een gedeeltelijke klaarheid vereisen: lichte maan, zoals b.v. het opvaren van de grote invasievloot met gedoopte lichten, een andere vrijwel totale duisternis. Ook het begrip „kalme" nacht speelt een rol. Veel wind — in het bijzonder naar de eigen partij toe — regen en onweer zijn beslist in het voordeel van de aanvaller. De Russen voerden bij voorkeur bij een dergelijke weersgesteldheid hun nachtaanvallen uit.

Zoals de woestijn, de bergen en de grote bossen een speciaal moreel en psychisch klimaat scheppen, drukt het nachtelijk milieu beslist ook zijn stempel op het gevecht. De gedrukte psychologische toestand, waaronder de mens zich onder de invloed van dat milieu bevindt, kan slechts overwonnen worden door goede training. De mens gevoelt zich in het duister gedesoriënteerd, daar de mogelijkheden van zijn zintuigen, waarop hij bij zijn dagelijkse werkzaamheden steunt, voor een deel wegvallen. Deze wijzigingen gelden vooral voor het zicht. Men moet in het duister vooral niet trachten „scherp" te zien, want dan neemt men juist bitter weinig waar. De bouw van ons oog leent zich daar niet voor. Om nachtblindheid te voorkomen is toediening van vitamine A zeer bevorderlijk. Patrouilles moeten worden gelopen door mensen waarvan bekend is, dat zij een scherp gehoor hebben. Ook moet men rekening houden met de slaapbehoefte. Deze heeft namelijk verzwakking van de waarnemingsmogelijkheden tot gevolg en veroorzaakt ook zinsbegoochelingen. De optische verandering die zich 's nachts voordoet heeft een morele invloed. Over het algemeen is de nacht het domein van de vrees voor de niet geharde mens. De vrees voor het onbekende. De nacht vervormt alles, zelfs de voorwerpen en zaken waar wij zeer mee vertrouwd zijn, het kleinste gerucht kan grote indruk maken, het gevaar schijnt overal te zijn. De nacht leent zich bijzonder voor het ontstaan en oproepen van paniek. Frederik de Grote zei reeds: „Men kan een leger dat des nachts verrassend wordt aangevallen niet in de hand houden, het waant zich verloren, misschien zelfs verraden. Iedereen wantrouwt op dat moment iedereen en denkt verlaten te zijn."

De nacht breekt door zijn alomvattende gewaarwording van afzondering de tactische en morele banden. De uitwerking van de lucht, de steun die men vindt in het zien van chefs en kameraden, in hun blik, in hun voorbeeld, dat alles verliest zijn waarde. Geen schaamte of eigenliefde meer. De nacht verbergt alles met zijn sluiers. Hij laat zonder blikken

of blozen ook lafheid toe.

Bezien wij de zaak van de andere kant, dan kunnen wij onmiddellijk opmerken, dat wie zich niet door dat vreescomplex laat bevangen, enorme voordelen heeft. Voor de moedige is de nacht de ideale omstandigheid om te ageren. **Des nachts beslist niet het aantal, maar de morele waarde!** Willen wij de natuurlijke nachtvrees die bijna een ieder heeft, overwinnen, dan zullen er heel veel nachtoefeningen moeten worden gehouden, opdat de man vertrouwd raakt met het nachtelijk milieu en er zich ten slotte op zijn gemak gevoelt. Daarbij moeten wij de mens nooit te zwaar beproeven. Eén van de grootste beginselen van het optreden des nachts is, dat **niemand alleen mag blijven**. Tenzij een bijzondere opdracht dit nodig zou maken — en dan moet men daarvoor wel een zeer bijzonder gehard man nemen — moet elke opdracht bij duisternis worden uitgevoerd door **minstens twee man**. Het beginsel van het „paar" moet bij de opleiding de basis vormen waarop wordt voortgewerkt. Dit beginsel is zo oud als de oorlog zelf. (Achilles en Patrocles, Gideon en Phara, Ulyssus en Diomedes, Roland en Olivier zijn hiervan beroemde voorbeelden. De grote Plato verklaarde, dat als een leger slechts vriendenparen telde, dat leger de gehele wereld zou kunnen veroveren. Is het niet merkwaardig, dat bij de oude Germanen de Germaanse wig, alleen uit familieleden bestond. Vandaar dat die Germaanse wiggen zo taai waren en de schrik van de Romeinse legioenen. Geheel hiermee in overeenstemming is het streven der Amerikanen om in de heel gewone groep — de kleinste militaire eenheid — een zo groot mogelijke teameest te doen ontstaan. Geen wijzigingen in de groep, gezamenlijke afzonderlijke legering, geen grote slaapzalen meer, maar het groeps-kameridee. B. K.).

Het nachtgevecht eist volmaakt opgeleide soldaten. De minste fout wordt duur betaald. Daarom moet men er mee ophouden het nachtgevecht het „miskeerde kind" te doen zijn bij de opleiding. (Inderdaad. Eén nachtoefening per 14 dagen is beslist onvoldoende B. K.). Het doel van de opleiding moet zijn, de man de overtuiging te geven, dat de duisternis gunstig voor hem is, dat hij hem kan gebruiken, dat deze hem helpt, dat de nacht een welkome strijdmakker is, dat de duisternis een wapen is waarvan hij zich op uitstekende wijze kan bedienen. Hij moet de nacht zien als een bondgenoot. Bij de opleiding moet men beginnen met de individuele vorming, daarna met de collectieve. Meestal doet men dat niet.

Vaak wordt meteen begonnen met patrouilleloopen. De totale tactische leiding voor het nachtgevecht moet er steeds op gericht zijn om de allerbelangrijkste factor van de nachtstrijder aan te kweken en te ontwikkelen, het initiatief. In tegenstelling met de eerste wereldoorlog, hebben in de tweede zeer veel nachtgevechten plaatsgevonden. In het bijzonder bij de Russen, die er zelfs speciaal opgeleide bataljons voor hadden en die bij voorkeur onder zeer slechte weersomstandigheden optraden.

Revue Militaire d'Information,
November 1950.

De oorzaken van de Duitse nederlaag in Rusland.

Generaal Majoor Kazimierz Glabisz, oud commandant van de 4e Poolse infanterie divisie geeft een zeer interessante beschouwing over — wat naar zijn mening — de oorzaken waren van de Duitse nederlaag tegen de Russen.

De Russen hebben steeds grotere hoeveelheden troepen te hunner beschikking gehad dan de Duitsers. De superioriteit in mankracht werd een enorm voordeel toen, dank zij een verhoogde Russische productie van oorlogsmateriaal en de enorme materieleveringen van de Geallieerden, die massa goed bewapend kon worden na de debacle bij Stalingrad. Het moreel van de Russische soldaten was in den beginne niet hoog, maar het werd steeds beter. De Duitsers werkten dat zelf in de hand, door hun onmenselijk optreden tegen de Russische bevolking in de door hen bezette gebieden en tegen de krijgsgevangenen Russen. Daarnaast werden de scherpste maatregelen genomen tegen defaitistische verschijnselen en aan de andere kant worden veel oude gebruiken uit de Tsarentijd weer in ere hersteld zoals vaderlandslievende leuzen, een eigen volkslied, verheerlijking van grote nationale figuren uit het verleden, invoering van epauletten, ordeteken, medailles promoties op grote schaal, verhoogde rantsoenen voor de troep. Het was allemaal niet erg communistisch, maar het deed zijn werk. En naarmate de Russische soldaat zag, dat de tegenstander niet zo geweldig was, als men oorspronkelijk had gedacht, dat hij was tegen te houden, raakte de Russische soldaat zijn minderwaardigheidsgevoelens van de beginperiode kwijt. De Russische productie van oorlogsmaterieel ging met sprongen omhoog. De oorlogsproductie in 1940 op 100 stellend, was deze in 1941 — 250, in 1942 — 430, in 1943 — 420 en in 1944 — 1270.

De Duitse oorlogsproductie in 1940 op 100 stellend kwam nooit boven de 500 eind 1943. Toen ging het snel berg af, waarvan de Geallieerde bombardementen de hoofdoorzaak waren. Het gebrek aan lange afstandsbommenwerpers bij de Duitsers, had tot resultaat, dat de Russische oorlogsindustrie vrijwel ongedeerd kon werken en de enorme Geallieerde aanvoeren via Iran niet konden worden opgevangen.

Dan komt schrijver op de fouten, die het O.K.W. — de leiding der operaties — heeft gemaakt. Deze zijn:

1. Het uitstel van de aanval op Rusland tot 22 Juni 1941, als gevolg van de beslissing om eerst met Joegoslavië en Griekenland af te rekenen, hoewel er van die kant toen geen enkel groot gevaar dreigden de legers van Hongarije, Roemenië en Bulgarije het gevaar daar best konden bezweren en in toom houden.

2. Het doen halt houden van de legers van von Bock na de slag om Smolensk, om de nadruk der operaties op de Oekraïne te kunnen leggen. (Von Bock vormde de centrale legergroep — von Rundstedt de Zuidelijke en von Leeb de Noordelijke. Von Bock moest naar Moskou oprukken. Na Smolensk heeft hij vrijwel 6 weken op de plaats rust gestaan B. K.).

3. De voorbereidingen voor een winterveldtocht begonnen veel te laat (ondanks het feit, dat de Duitse generale staf er reeds in Augustus 1941 mee wilde beginnen. Maar Hitler wilde daar niet van weten. B. K.).

4. De hervatting in de late herfst van de aanval op Moskou. (Von Brauchitsch wilde terug naar een korte lijn met goede winterkwartieren, maar Hitler wenste aan te vallen. B. K.).

5. Het uitstellen van de operaties in 1942 tot Juli 1942, waarbij veel kostbare tijd verloren ging met een nevenactie in de Krim. (Na de landing van de Russen op het schiereiland van Kertsch. B. K.).

6. De stoot naar de Kaukasus, ondanks het feit, dat het Duitse offensief bij Woronesj was vastgelopen, waardoor het beloop van het front niet alleen enorm lang werd, maar bovendien voor de Duitsers een zeer gevaarlijk beloop kreeg. (Stalingrad heeft dit inderdaad bewezen. B. K.).

7. De waanzinnige aanvallen op Stalingrad, ondanks de adviezen van Paulus, von Bock en Halder. (Stalingrad is een typisch voorbeeld van de noodlottige gevolgen van prestige strategie. Hitler wilde ten koste van alles bewijzen, dat hij sterker was dan Stalin. Hij wilde bewijzen, dat hij op duizenden kilometers diep in

het vijandelijke gebied Stalins persoonlijke schepping — Stalingrad — kon nemen als hij dat wilde. Het was als het ware een persoonlijk duel Hitler—Stalin, uitgevochten over de hoofden van talloze honderdduizenden en waaraan alle gezonde strategische overwegingen werden opgeofferd. B. K.).

8. Het inzetten van de in gevechtswaarde bij de Duitsers ten achter staande divisies van Roemenië, Hongarije en Italië op de flanken van het 6e Duitse leger, dat al zijn krachten op de verovering van Stalingrad moest richten.

9. Het verbod aan het 6e Leger om terug te trekken nadat het was ingesloten.

10. De order om niet terug te trekken uit het Donetsbekken in 1943, waardoor het front gevaarlijk werd verlengd en de Duitsers daar in een zeer gevaarlijke positie kwamen en zij daar dan ook zeer zware verliezen leden.

11. Het verbod aan het leger van generaal Schörner in de Baltische staten om terug te trekken, waardoor dit leger werd afgesneden.

12. Het achterlaten van belangrijke troepeneenheden in de Krim, nadat deze door de Russen waren afgesneden.

13. De volledig verkeerde beoordeling van de Russische aanvalsplannen in de zomer 1944, waarbij Hitler niet wilde geloven in een Russische aanval noord van de Rokitno (Pripet) moerassen. (De „Vaterlandlinie” met Witebsk als centrum was volgens Hitler zo sterk, dat deze niet te breken was. Inderdaad waren in de winter 1943—1944 drie geweldige Russische aanvallen op Witebsk afgeslagen. Maar desondanks vielen de Russen op 22 Juni 1944 toch op deze linie aan, en ze waren er in zeer korte tijd doorheen. B. K.).

14. In de winter 1944—1945 geloofde Hitler niet aan een grote aanval der Russen noord van de Karpaten. Hij was er van overtuigd, dat hun grote aanval via Hongarije naar Wenen en Praag leidde. Dit leidde tot een volkomen verkeerde inzet der nog aanwezige troepen.

15. Aanzienlijke hoeveelheden troepen werden in door de Russen ingesloten steden achtergelaten. (Posen, Pilau, Boedapest, Graudenz, Kolberg, Breslau). Deze troepen konden aan geen enkele actie der Duitsers meer deelnemen en zij vertraagden de Russische opmars weinig. (Dezelfde fout die Napoleon in 1813 met tal van vestingen in Duitsland en Nederland beging. B. K.).

Daarna bespreekt schrijver de commandowisselingen. Hitler ontdeed zich van al zijn goede veldheren. Hij wilde al-

leen ja- en amen-knikkers in zijn omgeving hebben, van 't type Keitel en Jodl. (Keitel werd door de Duitse generaals onder elkaar de veelzeggende bijnaam „Knick Keitel” gegeven. B. K.). De maarschalk Busch en de kolonel generaal Guderian zijn de enigen geweest, die de gehele oorlog van begin tot einde in hoge functies op hun plaats zijn gebleven. Deze voortdurende commandowisselingen werkten funest op het geheel. Aan Russische zijde werden de aanvoerders van de beginstrijd, Boedjenny, Timosjenko en Worosjilof al spoedig vervangen, waarbij Timosjenko en Worosjilof in het achterland belangrijke organisatorische functies verkregen. Hun opvolgers Vasilewski, Sjoekof, Konjev, Rokossovski, Goborow, Malinowsky, Tolbuchin, Bagramian, Woronow en Novikov bleven tot het einde. Tsjernsakovski sneuvelde.

Vervolgens wordt de Geallieerde hulp besproken, die heeft bestaan uit:

- a. het binden van aanzienlijke Duitse strijdkrachten.
- b. de luchtbombardementen op Duitsland.
- c. zeer grote leveranties op materieelgebied.

Terwijl in 1941 en een deel van 1942 ongeveer 25 % van de Duitse strijdkrachten niet in Rusland was, was dit percentage in 1943 al opgelopen tot 33 % en tot 45 % in 1944. Met de Luftwaffe was het nog sterker. In 1943 was 50 % van de Duitse luchttransportvloot en 75 % van de jagers buiten Rusland gebonden. In 1944 stegen deze percentages tot 60 % en 80 %. Als de gehele Luftwaffe in Rusland had kunnen optreden, zou het daar beslist anders zijn gegaan. De systematische vernietiging van de synthetische benzinefabrieken was dodelijk voor de activiteit van de Luftwaffe en verminderde de beweeglijkheid van de Luftwaffe en auto's ten zeerste. De leveranties der Geallieerden aan Rusland waren fantastisch. De Amerikanen gebruikten voor het vervoer van deze goederen niet minder dan 2660 transportschepen, waarmee 16.500.000 ton goederen werd vervoerd met een totale waarde van 11 milliard dollar. Geleverd werden onder meer 427.000 auto's, 7000 tanks, 6000 trekkers voor de artillerie, 2300 werkplaatsauto's met volledige uitrusting, 14.000 vliegtuigen, 2000 locomotieven, 11.000 spoorweggoederenwagens, 500.000 veldtelefoon toestellen, 2.670.000 ton petroleum-producten, 4.478.000 ton verpakte levensmiddelen, 6 volledige olieraffinaderijen, 1 enorme motorenfabriek met uitrusting, grote hoeveelheden lichte vuurwapenen, ge-

neeskundig materieel, reserve onderdelen, machines.

Engeland leverde 5031 tanks, 6800 vliegtuigen, 4600 antitankkanonnen en 150.000.000 granaten.

Zonder deze Geallieerde hulp zou het Russische productie-apparaat nooit in de behoefte van het Rode leger hebben kunnen voorzien, de aanvoer van materieel naar het front zou ernstig zijn gestagneerd, de operaties van de Russische luchtmacht zouden van weinig betekenis zijn geweest, de Russische soldaat zou zeer slecht gevoed en uitgerust zijn geweest, het spoorwegverkeer had op geen stukken na in de behoefte kunnen voorzien en de geneeskundige verzorging zou slecht zijn geweest. (Niet voor niets bracht Stalin dan ook op de conferentie van Teheran (28 Nov.—3 December 1943) en Jalta 4—11 Februari 1945 hulde aan de Amerikaanse industrie, zonder welke — zoals Stalin zei — de oorlog verloren zou zijn geweest. B. K.).

Ten slotte wijst schrijver nog op het merkwaardige feit, dat de Duitse diplomatie er niet in is geslaagd om Japan tot een aanval op Rusland te bewegen. Dat is een van de grootste mislukkingen van Hitlers politiek geweest en een van de machtigste strategische fouten van Japan. (Hier speelde gevoelspolitiek weer een voorname rol. Ondanks het feit dat Duitsland en Japan innig verbonden waren door middel van het Anti-Komintern pact — een pact regelrecht tegen Rusland — aarzelde Hitler niet, zonder Japan er in te kennen, om op 23 Augustus 1939 een pact met de Sovjet Unie te sluiten, het beruchte Molotov-Ribbentrop accoord. Zonder Japan er in te kennen, ontving Hitler in November 1940 met veel ophef Molotov in Berlijn. Zonder Hitler er in te kennen sloot Japan op 13 April 1941 met de Sovjet Unie het bekende neutraliteitspact. De Japanners zijn in de politiek er altijd op uit geweest, om iedereen precies zo te behandelen, als zij zelf door hen behandeld waren geworden. Meermalen gebruikten zij daarbij de zelfde bewoordingen, die indertijd tegen hen waren gebruikt. Een onjuiste politiek, daar het rancune-gevoel overheerste. Door de neutrale houding van Japan tegenover Rusland kon Moskou in November 1941 verdedigd worden met Siberische divisies en stond in 1943 slechts 10 % van de Russische strijdkrachten in Siberië, terwijl in dat jaar de Duitsers verplicht werden om steeds grotere percentages van hun strijdkrachten in het Zuiden en Westen van Europa in te zetten.

Zonder de Geallieerde hulp zou Rusland er nooit in zijn geslaagd om Duits-

land er onder te krijgen, een conclusie die wel heel anders is dan hetgeen de Russen nu beweren nl. dat zij en niemand anders de Duitsers hebben verslagen.

Military Review, Januari 1951.

B. K.

Zwitserland bewapent zich

De Zwitserse oorlogsbegroting is met sprongen omhoog gegaan en beloopt nu ruim 1.400.000.000 francs. Het overgrote deel van dit geld zal worden besteed om de vuurkracht van het leger op te voeren. Natuurlijk is tegen deze 1.4 miljard oppositie geweest, maar alleen van „Zentralstelle für Friedensarbeit“. Maar het gros van het Zwitserse volk heeft deze extra kosten zonder morren aanvaard. Uit een extra fonds zullen nog 550 moderne tanks worden aangeschaft ter waarde van 112 miljoen dollar. Zwitserland verkeert in de zeer gunstige situatie, dat het al zijn krachten op land- en luchtmacht kan instellen, want het heeft geen vloot. Niettemin zijn de lasten nog zeer groot. Zeer veel aandacht wordt besteed aan de meest moderne anti-tank wapenen en de jachtvliegtuigen. Grote delen van Zwitserland lenen zich zeer goed voor de inzet van tanks, o.m. de hoogvlakte van Bern en daar lopen de opmarswegen naar het Z.W. van Europa door. Men wil als men wordt aangevallen de verdediging dus niet alleen passief, maar zo actief mogelijk voeren. Daarom is een ruime hoeveelheid tanks nodig. De jachtvliegtuigen zullen de bergopstellingen die van de grond af vrijwel onneembaar zijn, tegen dodelijke aanvallen moeten beschermen. Schrijver besluit met te zeggen, dat het Zwitserse volk zich bewust is van de ernst der tijden. Maar met grote verantwoordelijkheidszin weet het de daarvoor passende maatregelen te nemen. (Zwitserland kan momenteel 9 Divisiën in het veld brengen. Voor een volk kleiner dan het onze een goede prestatie. Daarbij hebben wij te bedenken, dat Zwitserland geen oorlog heeft gekend en zijn legerorganisatie in tact is gebleven. B.K.)

Allgemeine Schweizerische Militär Zeitschrift, Januari 1951.

B. K.

Militair materialisme

Hiermede bedoelt schrijver niet de zucht naar meer tractement, emolumenten en hogere rangen maar de verheerlijking van het oorlogsmaterieel als de toverstaf die alles kan oplossen. Wie de meeste kanonnen, vliegtuigen, tanks, geleide projectielen, atoom- en waterstofbommen heeft, die wint. Schrijver keert zich met kracht tegen deze opvatting. Natuurlijk erkent hij de zeer grote betekenis van het moderne ma-

terieel en stelt als een der hoofvoorwaarden voor een goed leger, dat dit materieel in ruime mate aanwezig is. Maar het materieel, zelfs het allerbeste en allermooiste en in de grootst denkbare hoeveelheden, doet het hem toch niet. De schrijver — kolonel Gomöens — wijst er met nadruk op, dat een oorlog in de allereerste plaats door mensen wordt beslist en niet door strijdmiddelen. Het is de mens die deze strijdmiddelen gebruikt en er de gevolgen van ondervindt. Het komt neer op zijn wil om ze te gebruiken en de gevolgen er van te weerstaan. Behalve goed materieel, vormt een zo goed mogelijke opleiding een zeer voorname factor. Opleiding van wie? Van de mensen! Steeds en altijd — met welke middelen men ook vocht of vechten zal — steeds zal het draaien om de mens. Diens wil, diens overtuiging, diens opofferingsgezindheid is doorslaggevend. Hij die daar als aanvoerder geen rekening mee houdt is een verloren man. Met het beste materieel ter wereld, voert hij zijn mensen recht naar de afgrond. Als de wil er is om de vrijheid te verdedigen — de vrijheid die het Zwitserse volk zo dierbaar is, dan is men tot wonderen in staat. Dan neemt men ook de financiële opofferingen, die in vredetijds de consequentie hiervan zijn.

Allgemeine Schweizerische Militär Zeitschrift, Januari 1951.

B. K.

De bacteriologische oorlogvoering.

Zonder enige twijfel is er geen vorm van oorlogvoering, die zich zo leent tot het aanjagen van vrees en het lanceren van de gekste verhalen. Aan de andere kant moet men deze vorm van oorlogvoeren — als men hem wetenschappelijk zou toepassen — niet onderschatten. Vele legers hebben hun ondergang meer te danken gehad aan epidemieën, dan aan het oorlogsgeweld zelve. De bacteriën hebben de geschiedenis der mensheid uitermate belangrijk beïnvloed, door legers ten gronde te laten gaan en daardoor plannen van wereldveroveraars te niet te doen.

De hygiënische toestanden waren er dan echter ook naar, evenals de medische verzorging. Een terugval op het gebied der hygiëne, zal bij een intens gevoerde lucht-oorlog met atoom- en waterstofbommen het geval kunnen zijn. Maar de medische wetenschap kan dat niet beïnvloeden. Het kan wel de toepassing dier wetenschap moeilijker maken. Daar komt ook nog de factor bij, dat epidemieën tot nu toe altijd zonder toedoen van de mens ontstonden. Nu zint de mens op mogelijkheden, om hier zelf ook een hand in het spel te hebben. Dit kan aanleiding geven tot een zeer gevaarlijke vorm van oorlogs- en angstpsy-

chose, waarbij combinaties met atoom- en biologische oorlog en optreden van vijfde colonnes ook een rol spelen. Zowel in Sovjet Rusland als in Amerika bestudeert men de mogelijkheden van deze vorm van oorlog voeren. Dr Schorer Lafuet haalt een aantal uitspraken aan, waaruit hij klaar en duidelijk aantoonde, dat deze vorm van oorlog voeren als „Schreckgespenst” wordt gebruikt in de koude oorlog, die nu over de wereld woedt. In de medische wetenschappelijke wereld daarentegen is men veel terughoudender gestemd. En terecht, voegt hij er aan toe. Dr Schorer is voornemens om zijn eerste beschouwingen op dit gebied verder voort te zetten.

Allgemeine Schweizerische Militär Zeitschrift, Januari 1951.

B. K.

Militaire notities rondom de wereld.

Sovjet Unie.

De Sovjet Unie spant zich ten eerste in om de oorlogseconomie geducht uit te breiden. Voor investeringen (van regeringswege) in de zware industrie, die praktisch gesproken alleen voor oorlogsdoeleinden werkt, werd 164 miljoen roebel uitgetrokken. Vorig jaar 152 milliard roebel.

De oorlogsbegroting bedroeg ruim 79 miljoen roebel.

Military Review, September 1950

B. K.

Verenigde Staten.

Het Amerikaanse Ministerie van oorlog heeft het druk. In December werden er gemiddeld per dag tussen de verschillende bureaux van het Ministerie 25.000 gesprekken gevoerd en 90.000 gesprekken naar buiten.

Olie- en benzinebranden kunnen — zoals proefnemingen hebben uitgewezen in de laboratoria te fort Belvoir — zeer goed bestreden worden met een dichte concentratie doodgewone mist. Dit heeft het voordeel boven water, dat de brandende olie of benzine zich niet met het bluswater verspreidt of doet weg spatten. Bovendien heeft men voor vuurdovende mistconcentraties lang niet zoveel water nodig als noodzakelijk was, indien men alleen met water de brand zou willen doven, wat in waterarme streken van veel belang is. De apparatuur om deze „mist” te veroorzaken heeft zeer goed volstaan.

Napalmbommen hebben in Korea hun geweldige uitwerking bewezen tegen

tanks, convooien, behuizingen en bossen. Napalm is een „benzinegelel”, die bij de explosie van de bom in brand vliegt. Tanks die door Napalmbommen werden getroffen werden meestal vernietigd, doordat de olie- of benzinetanks in brand vlogen.

De voorraadvorming van strategische grondstoffen belooft reeds meer dan 2 miljard dollar. Merkwaardig genoeg omvat de voorraadvorming geen rubber, koper en zink. Wel worden voorraden aangelegd van antimonium, bauxite, celselite, emetine, grafiet, jodium, lood, mica en kinine.

De Willys-Overland Motors Cy heeft een regeringsopdracht gekregen voor de productie van 8350 jeeps, ter waarde van ruim 122 miljoen dollar. De nieuwe jeep, de „M 38”, is in vele opzichten beter dan het oude model. Zij worden tevens uitgerust met een zodanig elektrisch systeem, dat korte golf radio-toestellen, zoals de tanks deze ook hebben, er in kunnen worden opgenomen.

Verenigde Staten.

Niet minder dan 2½ miljoen dollar zijn uitgetrokken voor proefnemingen met een apparaat om de plaats van de vijandelijke artillerie op te sporen en vast te stellen. Juist met het oog op de Russische tactiek, die voor een belangrijk deel gebaseerd is op de massa-inzet van artillerie, is dit probleem van grote betekenis.

Het vraagstuk van de geleide projectielen is zijn „proeftijdperk” voorbij. Er zijn vier classificaties voor deze strijdmiddelen en wel: van de grond naar de lucht (tegen vliegtuigen), van de lucht naar de grond (van vliegtuigen uit), in de lucht (van vliegtuig naar vliegtuig) en van de grond naar de grond (doelen op grote afstand).

Sovjet Unie.

De Russen hebben een nieuw jet-jachtvliegtuig in gebruik genomen, de Yak 21. Hij vertoont veel overeenkomst met de Amerikaanse F 86. De bewapening bestaat uit vier automatische kanonnen van 20 mm. De snelheid is vermoedelijk 930 km per uur.

Volgens Amerikaanse gegevens, is de stemming in de satellietstaten van Rusland zeer anti-Russisch. Edward Barrett verklaarde dat Stalin volledig heeft gefaald in zijn pogingen om de bevolking

in de door Moskou bezette landen te winnen.

De commandant van de Zweedse vloot verklaarde, dat de Russische Oostzeevloot een sterkte heeft, die ver boven het defensieve doel van deze vloot uitgaat. De Sovjet Russische Oostzeevloot bestaat uit 1 slagschip, 8 kruisers, 25 torpedobootjagers, ongeveer 100 motortorpedoboten, 100 duikboten, 200 mijnenvegers alsmede een luchtmacht van 600—800 vliegtuigen. Daarnaast is een groot uitbreidingsprogramma.

Military Review, December 1950.

B. K.

Frankrijk.

De duur van de dienstplicht is op 18 maanden vastgesteld geworden.

Een senaatscommissie is bezig om te onderzoeken of de Maginotlinie nog te gebruiken is.

Engeland.

De sterkte der Engelse strijdkrachten bedraagt nu 899.000 man. Hiervan heeft het leger 522.000 man (verhoging in 1950 met 55.000 man), de luchtmacht 243.000 man (verhoging in 1950 met 28.000 man) en de vloot 134.000, waarvan de sterkte stationnair is gebleven. (Merkwaardig is het stationnair blijven van de vloot, terwijl percentagesgewijs de versterking van de luchtmacht het grootste is geweest. Blijkbaar verwacht men de grootste gevaren door de lucht. B. K.).

Denemarken.

Voor alle grote steden in Denemarken zijn evacuatieplannen uitgewerkt. Voor de aanleg van 4500 schuilkelders zijn 100 miljoen kronen uitgetrokken. De na de oorlog gedemonteerde sirenes worden weer aangebracht.

Sovjet Unie.

Volgens de Amerikanen beschikt de Sovjet Unie nu over een atoombomvoorraad van tenminste 25 stuks. Men moet er rekening mee houden, dat dit aantal einde 1951 ongeveer 100 zal bedragen.

Allgemeine Schweizerische Militär Zeitschrift, December 1950.

B. K.

Zwitserland.

Zwitserland zal niet minder dan 550 middelbare tanks doen bouwen of kopen. De kosten worden geraamd op 112 miljard dollar.

Roemenië.

In Roemenië is de dienstplicht van 2 op 3 jaar gebracht.

Engeland.

Engelse atoomgeleerden menen een middel gevonden te hebben tegen de werking der radioactieve stralen, die bij de explosie van een atoombom optreden. Proeven met muizen in het atoomlaboratorium te Stanwell wezen uit, dat plus minus 80 % van de behandelde dieren het leven behield, na behandeling, waarna zij werden blootgesteld aan een anders volkomen dodelijke dosis X-stralen.

Engelse geleerden zijn er in geslaagd om het juiste tegenmiddel te vinden voor mosterdgas. Deze stof wordt aangeduid met de schuilnaam „Bal”.

Verenigde Staten.

De Amerikaanse luchtmacht heeft een nieuwe helioptère ingevoerd, de H 19, die behalve bediening van 2 man, 10 personen met volledige bepakking kan vervoeren.

Military Review, Januari 1951

B. K.

**ONMIDDELLIJKE
VERLICHTING EN
VERBETERING**

asthma, neus-
verkoudheid,
hooikoorts,
bronchitis,
en moeilijke
ademhaling

**DAROPHEDRIN
DRUPPELS**

Speciale

AANBIEDING

1 Kist Stahlwille dopsleutels
31-delig, bevat:

21 doppen van 10 tot 32 mm.

1 Ratelsleutel, 1 kniegewricht,
omslagen en verlengstukken

Fl. 105,—

1 Stel 12 delig steeksleutels
Stahlwille, 6 tot 32 mm.

Fl. 29,—

1 Stel 6 delig ringsleutels $\frac{3}{8}$
tot 1"

Fl. 20,—

Totaal netto onder rembours

Fl. 120,—

Al onze gereedschappen zijn volledig
gegarandeerd, losse onderdelen altijd
voorradiig.

Technische Handelsonderneming

ED. CREAMERS

Toonzaal: Geldropseweg 20

Magazijn: Hertogstraat 2 D

Tel. 2407 — Eindhoven

Bucofa

BUDEL

Levert sinds jaren tot
volle tevredenheid
aan het Ned. Leger!

G. W. Wisselink's Textiel Maatschappij n.v.

ENSCHEDÉ

Fabrikante van:

graslinnen

en wollen vlaggenhoek